

Programmabegroting 2026-2029

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	- 3 -
Raadsvoorstel	- 4 -
Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting	- 12 -
Hoofdstuk 2 Dekkingsplan	- 16 -
Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie	- 18 -
Programma 1. Sociaal Domein	- 24 -
Programma 2. Onderwijs	- 42 -
Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)- 48 -	
Programma 4. Volksgezondheid en milieu	- 56 -
Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat	- 62 -
Programma 6. Veiligheid	- 65 -
Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen	- 73 -
Programma 8. Economische zaken	- 80 -
Programma 9. Bestuur en ondersteuning	- 87 -
Programmaplan	- 99 -
Paragrafen	- 104 -
Paragraaf Weerstandsvermogen	- 105 -
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	- 131 -
Paragraaf Financiering	- 134 -
Paragraaf Bedrijfsvoering	- 142 -
Paragraaf Verbonden partijen	- 150 -
Paragraaf Grondbeleid	- 164 -
Paragraaf Gemeentelijke heffingen	- 168 -
Paragraaf Wet Open Overheid	- 176 -

Raadsvoorstel

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	1323699		
Agendapunt:		Nummer:	
Portefeuillehouder:	W. Stoffer		
Datum college:	<Datum collegevergadering, volledig>		
Raadsvergadering:	30 oktober 2025		
Commissie	Maatschappij en Middelen		
Datum commissie:	9 oktober 2025		
Onderwerp:	Vaststelling Programmabegroting 2026-2029		

Voorstel

- De Programmabegroting 2026-2029 vaststellen
- Instellen van een nieuwe bestemmingsreserve wegen

Geachte raad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u ter bespreking en vaststelling de Programmabegroting 2026-2029 aan. In dit voorstel lichten wij toe hoe de begroting met een meerjarig sluitend perspectief tot stand is gekomen.

De grondslagen

De samenstelling van de begroting is gebaseerd op een aantal besluiten en afspraken uit het recente verleden. De basis voor deze programmabegroting wordt gevormd door het vastgestelde raadsakkoord 2022-2026. Dit raadsakkoord is tevens de basis geweest voor het opstellen van het collegeprogramma 2022-2026. Deze documenten geven enerzijds invulling aan de nieuwe wensen en ontwikkelingen voor de komende bestuursperiode, anderzijds waarborgen deze documenten de continuïteit in de uitvoering van het beleid voor de komende jaren.

Het collegeprogramma 2022-2026 is gebaseerd op het raadsakkoord waar uw raad in de raadsvergadering van 2 juni 2022 unaniem mee heeft ingestemd. Op grond daarvan geeft u de kaders van de beleidsontwikkeling aan, stelt u de budgetten vast en controleert u de uitvoering. De programmabegroting met de gestelde kaders en budgetten vormt hierbij het begin van het planning- en control proces. De kwartaalrapportages en de jaarrekening vormen de overige schakels in dit proces.

De Perspectievennota Programmabegroting 20262029 bevat de uitgangspunten voor de Programmabegroting 20262029. Op 17 april 2025 heeft u de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting vastgesteld. Hierin heeft u richtlijnen gegeven voor de te hanteren percentages voor prijs- en looncompensatie en rente.

Een andere basis vormt het eerder genoemde en vastgestelde raadsakkoord en de onderwerpen zoals zijn ingebracht bij de Perspectievennota Programmabegroting 20262029 in de raadsbehandeling van 17 april 2025. Hierbij is aangegeven dat er steun is voor de ingebrachte wensen voor

- Een onderzoek naar de ondertunneling van de spoorwegovergang
- De ingediende wens ten aanzien van de Wet suïcidepreventie.
- De wens voor een weerbaarheidstraining voor senioren.
- Het toekennen van 2 x €1.000,-- aan de Bijen en Natuurtuin.

De invulling van deze wens voor weerbaarheidstraining kan plaatsvinden binnen de bestaande budgetten. De overige onderwerpen zijn met financiële gevolgen als nieuw beleid bestuurlijke wensen opgenomen in bijlage A.

Begrotingsperspectief 20262029

Ons uitgangspunt is een structureel financieel gezonde gemeente Nunspeet waarbij het beleid is gericht op een sluitende meerjarenbegroting. Dat uitgangspunt wordt wettelijk voorgeschreven en hierop wordt de begroting getoetst door de provincie Gelderland als toezichthouder. Wanneer de begroting structureel meerjarig sluitend is (dat wil zeggen: de structurele lasten worden gedekt door structurele baten) volgt repressief toezicht. Repressief toezicht houdt in dat de gemeente op afstand door de provincie wordt gevolgd.

Vanuit de circulaire Gemeentefonds is duidelijk dat de gemeenten vanaf 2026 aanzienlijk lager Algemene Uitkering Gemeentefonds ontvangen. Dit is al verwerkt in voorgaande programmabegrotingen. In de meicirculaire 2025 zijn aanvullende middelen voor de jeugd beschikbaar gesteld. Wij stellen voor om, zoals wettelijk is voorgeschreven, een sluitende begroting te presenteren.

Financiële verkenning begroting 2026-2029				
(x € 1.000, -/- = positief)				
	2026	2027	2028	2029
1 Algemene uitkering, waarbij stelposten en participatie budgettair neutraal geraamd zijn	-5.363	-5.474	-3.719	-4.377
2 Effect loon- en prijsontwikkeling	1.244	1.680	1.662	1.662
3 Ophogen budget/verlagen taakstelling jeugd	2.553	2.509	1.477	2.321
4 Bestaand beleid, overig	1.023	1.039	1.043	1.024
totaal bestaand beleid	-543	-246	463	630
Nieuw beleid, incidenteel	799	427	49	
Nieuw beleid, structureel	1.237	916	763	666
Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	1.493	1.097	1.275	1.296

Dekkingsvoorstellen				
	2026	2027	2028	2029
5 Volume stijging Ozb				-72
6 Ozb verhoging 1% in 2026 en 2027 en daarna 3%	-72	-144	-360	-360
7 Structureel ramen rijksbijdrage Cdoke	-515	-515	-515	-515
8 Onttrekking uit Algemene Reserve voor incidentele lasten	-384			
9 Instellen egalisatie reserve wegen	2.840			
10 Dekking uit de Algemene Reserve	-2.840			
11 Verlaging bestaand beleid: onderhoud wegen	-520	-450	-400	-350
12 Verlaging raming jeugdzorg: minderjarige asielzoekers	-600	-600	-600	-600
13 Verlaging stelpost jeugd	600	600	600	600
14 Incidenteel ramen Jeugdzorg minderjarige asielzoekers	600			
15 Inzet gelabelde middelen opvang vluchtelingen	-600			
	-	-	-	-
Totaal dekkingsvoorstellen	1.491	1.109	1.275	1.297

Bestaand beleid

Het resultaat van het bestaande beleid bestaat uit:

1. Algemene uitkering, waarbij stelposten en participatie budgettair neutraal geraamd zijn De algemene uitkering Gemeentefonds is berekend op basis van de Meicirculaire 2025 Gemeentefonds. Voor nieuwe taken is structureel circa € 10.000 geraamd. Deze inkomsten worden budgettair neutraal geraamd, zodat budget is gereserveerd voor de uitvoering van deze taken. Daarnaast wordt structureel ca € 250.000 extra middelen ontvangen inzake Participatie (WSW en Beschut werken). Ook deze inkomsten worden budgettair neutraal geraamd ter uitvoering van deze werkzaamheden. In de Meicirculaire zijn aanvullende middelen inzake Jeugd beschikbaar gesteld. In de Programmabegroting 20242027 is al rekening gehouden met het 'ravijnjaar' 2026.

2. *Effecten loon- en prijsontwikkeling*

De uitgangspunten voor de Programmabegroting 2026/2029 zijn vastgesteld op 17 april 2025. De prijscompensatie voor de uitgaven en de inkomsten van 2026 is vastgesteld op 2,5%. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product (bbp) zoals opgenomen in de meest recente circulaire Algemene uitkering Gemeentefonds. In de meicirculaire 2025 is aangegeven dat de geraamde prijsontwikkeling BBP voor 2026 afgerond 2,5% bedraagt.

Bij de begroting 2025/2028 is een motie aangenomen om de welzijnsinstellingen (incl. MEESamen, Stimenz, en de wijkontmoetingscentra) te indexeren op basis van de Overheidsbijdrage in arbeidsontwikkeling (OVA-percentage) Het voorlopige percentage voor 2026 bedraagt 4,24%.

Bij de vaststelling van het beleids- en beheersplanwegen is besloten het prijsindexcijfer (GWW42/43) toe te passen voor wegen. Het percentage bedraagt 2,1 %.

In het voorjaar van 2025 is een nieuwe cao afgesloten voor de periode van 14/2025 tot 14/2027. Voor 2026 betekent dit een verhoging van 2 % per 1 april 2025 plus 1,85% per 1 september 2025. Per 1 juli 2026 1,25 en op 1 januari 2027 1,6 %; totaal 6,7 %. Deze cao heeft een looptijd tot 31/3/2027. In de meicirculaire 2025 wordt voor 2026 afgerond 3,5% (structureel) verwacht. De werkelijke structurele cao-ontwikkeling is nagenoeg gelijk dan deze raming (3,6%).

3. Ophogen budget/verlagen taakstelling Jeugd

In de meicirculaire 2025 zijn aanvullende middelen voor de jeugd beschikbaar gesteld en zijn de maatstaven van de jeugd geactualiseerd. Dit leidde tot een hogere algemene uitkering. Deze extra middelen zijn verrekend met de taakstelling.

4. Bestaand beleid overig

Dit betreft een structurele verhoging van het beleids- en beheersplan wegen. Voor de gemeenschappelijke regelingen (GGD, ODV, VNOG en VNG) de budgetten op basis van de vastgestelde begrotingen aangepast. En de raming van het dividend van de BNG en Liander zijn verlaagd op basis van de werkelijke opbrengsten van de afgelopen jaren.

Nieuw beleid

Het resultaat nieuw beleid is opgebouwd uit de nieuw beleidsaanvragen welke voortkomen uit de bestuurlijke wensen, de benodigde vervangingsinvesteringen, wettelijke taken en overige wensen. Een opsomming van dit nieuw beleid is te vinden onder de 'knop' bijlagen op nunspeet.begrotingonline.nl binnen de Programmabegroting 2026/2029.

Dekkingsvoorstellen

Om te komen tot een solide begroting met sluitende jaarschijven is een dekkingplan opgesteld. De afzonderlijke dekkingvoorstellen worden hieronder nader toegelicht.

5. Volumestijging Ozb

Voorgesteld wordt om de jaarlijkse volumegroei als gevolg van opgeleverde nieuwbouwwoningen en bedrijfslocaties van ca.1% stijging van de Ozb opbrengst te ramen.

6. Ozb verhoging 1% in 2026 en 2027 en daarna 3%

Om het nieuwe beleid en de autonome ontwikkelingen in meerjarenbegroting te kunnen bekostigen is een extra OZBverhoging in 2026 en 2027 van 1 % en in 2028 van 3% noodzakelijk.

7. Structureel ramen rijksbijdrage Cdoke

De gemeente ontvangt vanaf 2023 een specifieke uitkering (Spuk) Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid. (CDOKE). Deze Spuk mocht tot nu toe (2025) van de provincie incidenteel geraamd worden. Bij de begrotingsrichtlijnen 2026 heeft de provincie haar standpunt gewijzigd en mag een deel van de Spuk CDOKE vanaf 2026 structureel geraamd worden. De formatie voor klimaat en energiebeleid (die in het kader van Spuk gedeclareerd wordt) zijn de afgelopen jaren structureel geraamd in de begroting ten laste van de algemene middelen. Door het structureel ramen van de Spuk CDOKE-middelen als baat in de begroting valt € 515.000 aan algemene dekkingsmiddelen vrij.

8. Onttrekken algemene reserve

De algemene reserve wordt in 2026 ingezet voor de dekking van incidentele nieuw beleid.

9. Instellen egaliseriereserve wegen

In de raadsvergadering van 17 april jl. heeft de gemeenteraad ingestemd met scenario 2 van het beleids- en beheerplan Wegen. De vaststelling van dit scenario heeft een structurele budgetverhoging van €520.000,- tot gevolg. Om deze stijging van het onderhoudsbudget wegen meer gespreid op te vangen wordt voorgesteld een bestemmingsreserve onderhoud wegen in te stellen. In deze reserve wordt € 2.840.000 gestort vanuit de algemene reserve. Jaarlijks wordt vanaf 2027 het onderhoudsbudget met € 50.000 verhoogd en het resterende tekort aangevuld uit de reserve onderhoud wegen totdat over 10 jaar de gehele structurele verhoging van € 520.000 in de begroting is gerealiseerd

10. Dekking uit de algemene reserve

Het instellen van de egaliseriereserve wegen wordt bekostigd uit de algemene reserve. (zie punt 9)

11. Verlaging bestaand beleid: onderhoud wegen

Verwezen wordt naar punt 9.

12. Verlaging raming jeugdzorg: minderjarige asielzoekers

In de Programmabegroting 2025-2028 zijn de lasten voor jeugdopvang van minderjarige asielzoekers geraamd op € 600.000. Aangezien er geen inschatting is te maken hoe lang de minderjarige asielzoekers hier zullen verblijven en worden de lasten vanaf 2026 incidenteel geraamd. Het structurele budget voor jeugd wordt verlaagd.

13. Verlaging stelpost jeugd

De verlaging van de structurele raming van de lasten voor jeugdopvang van minderjarige asielzoekers wordt verrekend met de stelpost jeugd.

14. Incidenteel ramen Jeugdzorg minderjarige asielzoekers

De lasten voor de jeugdopvang van minderjarige asielzoekers worden incidenteel geraamd in 2026.

15. Inzet gelabelde middelen opvang vluchtelingen

Dekking voor de lasten voor de jeugdropvang van minderjarige asielzoekers in 2026 zijn de gelabelde middelen opvang vluchtelingen in de algemene reserve. Er bestaat een reële kans dat voor deze lasten op een later moment een specifieke uitkering kan worden aangevraagd.

Opmerkingen Provincie

Van de Provincie Gelderland is een besluit ontvangen naar aanleiding van de beoordeling van de Programmabegroting 20252028. In dit besluit geeft de provincie aan dat de gemeente Nunspeet voor 2025 in aanmerking komt voor repressief toezicht. Dit is de minst belastende

vorm van toezicht. De provincie oordeelt dat de Programmabegroting 20252028 voor het jaar 2028 structureel en reël in evenwicht is.

De Provincie Gelderland heeft een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van de gemeente Nunspeet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de acht financiële kerngetallen welke aansluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De waarde van deze kerngetallen zijn ingedeeld in A, B en C waarbij A het minst risicovol is en C het meest. Zeven kerngetallen zijn gewaardeerd/berekend op categorie A. Voor het kengetal structurele exploitatieruimte geldt dat deze, door het incidenteel dekken van het begrotingstekort door een onttrekking aan de algemene reserve in de jaren 20252028, in categorie B is ingedeeld.

Door de provincie is als aandachtspunt meegegeven dat bij de toetsing van de begroting 20262029, wordt gekeken of er sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een begroting met meerjarenraming aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf van de meerjarenraming in evenwicht is. Dit betekent dat in de begroting 2026 de jaarschijven 2028 en 2029 structureel en reël in evenwicht moeten zijn, mocht de eerste jaarschijf niet sluitend zijn.

Gemeentelijke belastingen en lastendruk 2026

Over de invulling en de berekening van de tarieven 2026 wordt u, zoals gebruikelijk, een afzonderlijk voorstel (Belastingverordeningen 2026) voorgelegd in december 2025.

Onroerendezaakbelasting

Bij de Programmabegroting 20242027 is besloten, ter dekking van het Koersplan Onderwijshuisvesting, de onroerendezaakbelasting voor de jaren 2024 t/m 2029 1% per jaar (cumulatief) te laten stijgen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting.

Daarnaast is bij programmabegroting 20242027 besloten voor het 2026 een stijging van 6% door te voeren ter compensatie van de verlaging van de algemene uitkering.

Bij de begroting 20252028 is de verhoging van 2026 van 6% teruggebracht naar 5% en een extra verhoging voor het jaar 2028 van 2% opgevoerd.

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd worden met de prijscompensatie. Voor 2026 is, na vaststelling van het dekkingsplan, de prijscompensatie 2,5%.

In het dekkingsplan bij deze begroting wordt voor de jaren 2026 en 2027 een extra verhoging van 1% voorgesteld en voor 2028 3% om nieuw beleid en autonome ontwikkelingen in de meerjarenbegroting te kunnen bekostigen.

Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase van de begrotingsvoorbereiding het tarief voor de ozb niet aan de orde is. Het gaat uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de opbrengsten uit de ozb. Wat het uiteindelijke ozb-tarief moet worden, gegeven de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover geheven kan worden en de WOZ-waarde binnen de gemeente. Het ozb-tarief wordt in een later stadium van de begrotingsvoorbereiding aan de orde gesteld.

Afvalstoffen- en rioolheffing

De afvalstoffen- en rioolheffing zijn beiden in de Programmabegroting 20262029 verwerkt met het uitgangspunt dat de reëel geraamde lasten voor afvalinzameling/-verwerking en riolering voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit afvalstoffen- en rioolheffing. Daarnaast zijn er egalisatievoorzieningen voor riool en afval. De egalisatievoorziening riolering wordt ingezet conform het vastgestelde beleid- en beheerplan Water en Riolering. De egalisatievoorziening afval wordt ingezet voor het dempen van de tariefstijgingen. Bij de jaarrekening 2024 heeft een storting in de egalisatievoorziening plaatsgevonden. Bij het vaststellen van de Belastingverordeningen 2026 wordt bepaald of inzet van de egalisatievoorziening nodig is.

Toeristen- en forensenbelasting

Op grond van de vastgestelde uitgangspunten begroting 20262029 wordt de forensenbelasting jaarlijks verhoogd met de prijscompensatie. Voor 2026 is dit, na vaststelling van het dekkingsplan, 2,5%. Een uitzondering op de toepassing van de prijscompensatie is de verhoging van de toeristenbelasting. De toeristenbelasting wordt normaliter eens in de drie jaar met €0,05 verhoogd (betreft indexering, is verhoogd in 2024). Bij de Programmabegroting 20242027 is besloten het tarief toeristenbelasting voor de jaren 2024 t/m 2027 per jaar (cumulatief) te verhogen met €0,10.

Technische vragen

Voor technische vragen over deze begroting is voor raads- en commissieleden tot en met 15 oktober 2025 het e-mailadres begrotingsvragen@nunspeet.nl geopend. Vragen die via dit e-mailadres worden gesteld, worden zo spoedig mogelijk ambtelijk beantwoord, met een kopie van het antwoord aan u allen. Vragen die zich bij nader inzien niet lenen voor ambtelijke beantwoording, worden doorgeleid naar het college en door ons beantwoord.

Bijstellingsbrief

In de Programmabegroting 20262029 is aangegeven dat de begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2025. De uitkomsten kunnen structureel invloed hebben op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 20262029. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2025 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Tot slot wensen wij dat ook in het komende begrotingsjaar ons werk zal worden bekroond met Gods onmisbare zegen.

Standpunt commissie

Dit onderwerp is in de commissie Maatschappij en Middelen tijdens haar vergadering van 9 oktober 2025 aan de orde geweest.

Geheimhouding

Vanaf het moment dat de stukken naar de commissie worden verstuurd is de Programmabegroting 20262029 openbaar.

Bijlage(n)

Programmabegroting 20262029 (via nunspeet.begrotingonline.nl) Boekwerk bijlagen
begroting 20262029 (via nunspeet.begrotingonline.nl) Bijstellingsbrief Programmabegroting
20262029

KD

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,
de secretaris, de burgemeester,

mr. A. Heijkamp C.W.J. Blom

Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting

1.1 Basis Programmabegroting

Raadsakkoord 20222026 / Collegeprogramma

Het raadsakkoord met de financiële vertaling is op 2 juni 2022 unaniem vastgesteld door de gemeenteraad. De financiële vertaling van het raadsakkoord is als vertrekpunt genomen bij de opstelling van de Programmabegroting 2026 - 2029. Het meerjarenperspectief uit de Programmabegroting 20252028 vormt de basis voor de opstelling van de Programmabegroting 20262029.

Uitgangspunten Programmabegroting 20262029

De uitgangspunten voor de Programmabegroting 20262029 zijn vastgesteld op 17 april 2025. De prijscompensatie voor de uitgaven en de inkomsten van 2026 is vastgesteld op 2,5%. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product (bbp) zoals opgenomen in de meest recente circulaire Algemene uitkering Gemeentefonds. In de meicirculaire 2025 is aangegeven dat de geraamde prijsontwikkeling BBP voor 2026 afgerond 2,5% bedraagt.

In het voorjaar van 2025 is een nieuwe cao afgesloten voor de periode van 142025 tot 142027. Voor 2026 betekent dit een verhoging van 2 % per 1 april 2025 plus 1,85% per 1 september 2025. Per 1 juli 2026 1,25% en op 1 januari 2027 1,6 % ; totaal 6,7 %. Cao verhoging voor 2025 past binnen de loonontwikkeling die is opgenomen in de programmabegroting 2025. Deze cao heeft een looptijd tot 142027 . In de meicirculaire 2025 wordt voor 2026 afgerond 3,5% (structureel) verwacht. De werkelijke cao-ontwikkeling is nagenoeg gelijk dan deze raming (3,6%). Per saldo is in de perspectievennota een loonstijging van 3,5% voorgesteld.

Bij het opstellen van de perspectievennota 20262029 is de pensioenpremie 2026 nog niet bekend. Het bestuur van ABP beziet de premie vanuit een meerjarenperspectief. In de Programmabegroting 20262029 is uitgegaan van 0% stijging/daling van de pensioenpremies.

Het percentage ten behoeve van de compensatie reserves is 2,5%.

Het rentepercentage kapitaallasten is 1%.

Meicirculaire 2025

In de Meicirculaire wordt ingegaan op de ontwikkeling van de Algemene uitkering Gemeentefonds. In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de Algemene uitkering.

1.2 Hoofdprioriteiten nieuw beleid

Bij het vaststellen van het raadsakkoord heeft de gemeenteraad een aantal prioriteiten voor nieuw beleid geformuleerd. Bij het opstellen van de perspectievennota krijgen de fracties de mogelijkheid aanvullend nieuw beleid voor te dragen. Bij vaststelling van de perspectievennota zijn de volgende bestuurlijke wensen met financiële gevolgen opgenomen:

1.3 Uitgangspunten bestaand beleid

Op basis van bestaand beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het bestaand beleid houdt in dat de ramingen voor de begroting 2026 zijn gebaseerd op de ramingen in Programmabegroting 20252028. Deze worden verhoogd met het vastgestelde percentage voor prijscompensatie. Zoals hiervoor aangegeven is dit percentage voor 2026 vastgesteld op 2,5%.
2. De uitgangspunten zoals verwoord in de Financiële verordening 2025 gemeente Nunspeet en in de nota 'Reserves en Voorzieningen herijking 2025' zijn toegepast.

Onroerendezaakbelastingen (OZB) (tekst aanpassen aan raadsvoorstel)

Bij de Programmabegroting 20242027 is besloten, ter dekking van het Koersplan

Onderwijshuisvesting, de onroerendezaakbelasting voor de jaren 2024 t/m 2029 1% per jaar (cumulatief) te laten stijgen ten gunste van de reserve onderwijshuisvesting.

Daarnaast is bij programmabegroting 20242027 besloten voor 2026 een stijging van 6% door te voeren ter compensatie van de verlaging van de algemene uitkering. Bij de begroting 20252028 is de verhoging van 2026 van 6% teruggebracht naar 5% en een extra verhoging voor het jaar 2028 van 2% opgevoerd.

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd worden met de prijscompensatie. Voor 2026 is, na vaststelling van het dekkingsplan, de prijscompensatie 2,5%.

Overige belastingen en rechten

Overeenkomstig bestaand beleid is bij de berekening van de tarieven voor de gemeentelijke belastingen en rechten rekening gehouden met het percentage dat is opgenomen voor de prijscompensatie. Van belang hierbij is op te merken dat wat betreft de opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafplaatsen en weekmarkt rekening wordt gehouden met de maximale kostendekkendheid. De totale opbrengsten van deze belastingen en rechten mogen niet hoger zijn dan de totaal geraamde kosten.

Onvoorziene uitgaven

Op grond van artikel 8, lid 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording is in de begroting een post voor 'onvoorziene uitgaven' opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van € 90.000,-. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--).

Compensatie reserves en voorzieningen en kapitaalslasten nieuwe investeringen

Aan enkele reserves wordt inflatiecorrectie toegepast. Omdat de reserves aangewend kunnen worden ter dekking van kapitaallasten wordt het percentage van de BBP prijsindexatie conform de meicirculaire 2025 is 2,5%.

Het investeringsprogramma zoals dat in de lopende begroting en meerjarenbegroting is vastgesteld wordt beschouwd als bestaand beleid. Nieuwe investeringen worden als regel slechts in het laatste jaar van de meerjarenraming toegevoegd. Verder is het van belang te melden dat het percentage compensatie ook geldt als het percentage voor de rentelasten van de investeringen.

1.4 Financiële vertaling van bestaand en nieuw beleid

Financiële verkenning begroting 20262029

(x € 1.000, -/- = positief)	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering, effect meicirculaire en stelpost btw compenstatiefonds	5.363	5.474	3.719	4.377

Effect loon- en prijsontwikkeling	1.244	1.680	1.662	1.662
Verlagen taakstelling jeugd	2.553	2.509	1.477	2.321
Algemene uitkering, Participatie (WSW/beschut werk)	255	248	237	237
Verhogen budget WSW/beschut werk	255	248	237	237
Bestaand beleid	1.023	1.039	1.043	1.024
totaal bestaand beleid	543	246	463	630
Nieuw beleid				
Wijziging wetgeving (structureel)	564	402	290	189
Wijziging wetgeving (incidenteel)	184	49	49	
Bestuurlijke wensen (structureel)	5	5	5	5
Bestuurlijke wensen (incidenteel)	100			
Vervangingsinvestering (structureel)	69	34	34	40
Overige wensen (structureel)	499	475	434	432
Overige wensen (incidenteel)	615	378		
Totaal nieuw beleid 20262029	2.036	1.343	812	666
Totaal financiële effecten begroting 20262029	1.439	1.097	1.275	1.296

Saldo bestaand beleid 2026

De jaarschijf 2026 laat op basis van het saldo bestaand beleid een positief verschil zien ten opzichte van de jaarschijf 2026 in begroting 2025. De oorzaak hiervan ligt in de volgende ontwikkelingen:

- De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normsystematiek. Voor het meerjarige beeld 20262029 is, vanuit de meicirculaire 2025, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2024.
- In de meicirculaire zijn aanvullende middelen voor de jeugd beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn verrekend met de taakstelling jeugd. Hoe de uitgaven jeugd in relatie met de compensatie via de algemene uitkering zich de komende jaren zullen ontwikkelen blijft onzeker en zal dan ook gemonitord blijven.
- De hogere uitkering ten behoeve van de uitvoering WSW/beschut werk is budgettair neutraal verwerkt.
- Voor zorgkosten Jeugd (naar aanleiding van 1e prognose 2024 van MIZ) wordt een extra verhoging verwacht voor de loon en prijscompensatie.

- In het kader van de meerjaren onderhoudsplanning voor onderhoud wegen zal vanaf 2026 de raming verhoogd moeten worden met € 520.000.
- Het financiële effect van de vastgestelde loon- en prijscompensatie.
- Het reëel ramen van de bijdragen aan de verbonden partijen op basis van de vastgestelde begrotingen. (€ 135.000)
- Een lagere raming van het dividend van de BNG en Liander (structureel € 195.000) op basis van het werkelijke dividend van de afgelopen jaren.
- Overige administratieve correcties t.a.v. bestaand beleid (€ 173.000).

Algemene uitkering

De jaarlijkse toe en afname van de algemene uitkering het accres genoemd. Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normsystematiek. Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De normering wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. Voor het meerjarige beeld 2026/2029 is, vanuit de meicirculaire 2025, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2024.

Nieuw beleid

Voor nieuw beleid zijn in de Programmabegroting 2026/2029 (kapitaal)lasten verwerkt. De lasten van het nieuwe beleid zijn ingedeeld in een aantal categorieën: lasten die voortvloeien vanuit een wettelijke verplichting, lasten die verband houden met vervangingsinvesteringen en lasten die betrekking hebben op overige bestuurlijke en vakinhoudelijke wensen. De overzichten zijn in de volgende bijlagen toegevoegd:

- Bijlage A: overzicht nieuw beleid 2026/2029 per prioriteit.
- Bijlage B: overzicht nieuw en oud beleid 2026/2029 per programma.
- Bijlage D: overzicht nog uit te voeren werkzaamheden/investeringen 2025.

Toelichting bijlagen

Aan de hand van de bijlagen A en B kan enerzijds het voorgestelde nieuwe beleid per prioriteit worden beoordeeld en anderzijds kan een totaaloverzicht worden gegeven van het oude en nieuwe beleid per programma. Dit is de reden dat bijlage B is opgenomen.

1.5 Bijstelling van de programmabegroting

De begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2025. De uitkomsten kunnen structureel invloed hebben op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2026/2029. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2025 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Hoofdstuk 2 Dekkingsplan

Inleiding

In hoofdstuk 1 is in de tabel 'Resultaat Programmabegroting 2026-2029' het resultaat weergegeven van de uitkomsten van de programma's. Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel minimaal in evenwicht is.

In het dekkingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van resterende (structurele) lasten. Incidentele lasten mogen met incidentele middelen gedekt worden. In bijlage A (overzicht voorstel te honoreren nieuw beleid 2026-2029) zijn onder andere per prioriteit de incidentele lasten nieuw beleid 2026 tot en met 2029 inzichtelijk gemaakt.

2.1 Dekkingsvoorstellen

In onderstaande tabel staan de dekkingsvoorstellen voor de Programmabegroting 2026-2029.

Financiële verkenning 2026-2029	2026	2027	2028	2029
(* €1.000,- , - = positief)				
Bestaand beleid	543	246	462	
Nieuw beleid	2.036	1.343	812	
Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	1.493	1.097	1.275	1.275
Dekkingsvoorstellen				
Volume stijging Ozb 1%				
Ozb verhoging 1% in 2026 en 2027 en 3 % vanaf 2028	72	144	360	
Structureel ramen van de rijksbijdrage Cdoke	515	515	515	
Onttrekking aan de Algemene reserve	384			
Instellen egalisatiereserve wegen	2.840			
Dekking egalisatiereserve wegen uit algemene reserve	2.840			
Verlaging bestaand beleid; onderhoud wegen	520	450	400	
Verlaging raming jeugdzorg: minderjarige asielzoekers	600	600	600	600
Verrekening met stelpost jeugd	600	600	600	
Incidenteel ramen jeugdzorg minderjarige asielzoekers	600			
Inzet gelabelde middelen opvang vluchtelingen in de algemene reserve	600			
Totaal dekkingsvoorstellen	1.491	1.109	1.275	1.275

Ter dekking van het financiële meer jaren effect wordt het volgende voorstel gedaan:

OZB opbrengststijging als gevolg van volumestijging WOZ

Voorgesteld wordt om de bestaande jaarlijkse volumegroei als gevolg van opgeleverde nieuwbouwwoningen en bedrijfslocaties van circa 1% stijging van de OZB-opbrengst ook in het jaar 2029 op te nemen.

Verhoging OZB-opbrengst met 1% in 2026 en 2027 en 3% vanaf 2028.

Om het nieuwe beleid en de autonome ontwikkelingen in de meerjarenbegroting te kunnen bekostigen is een extra OZB verhoging in 2026 en 2027 van 1% en in 2028 van 3% noodzakelijk.

Structureel ramen rijksbijdrage Cdoke

De gemeente ontvangt vanaf 2023 een specifieke uitkering (Spuk) Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid. (Cdoke. Deze Spuk mocht tot nu toe (2025) van de provincie incidenteel geraamd worden. Bij de begrotingsrichtlijnen 2026 heeft de provincie haar standpunt gewijzigd en mag een deel van de Spuk Cdoke vanaf 2026 structureel geraamd worden. De formatie voor klimaat en energiebeleid (die in het kader van Spuk gedeclareerd wordt) zijn de afgelopen jaren structureel geraamd in de begroting ten laste van de algemene middelen. Door het structureel ramen van de Spuk Cdoke-middelen als baat in de begroting valt € 515.000 aan algemene dekkingsmiddelen vrij. Mocht er in 2025 en volgende jaren meer gedeclareerd worden in het kader van Cdoke en er een voordeel ontstaat ten gunste van de algemene middelen, wordt dit verrekend met reserve/voorziening Duurzaamheid (nadere uitwerking volgt aan de hand van de inhoud en de BBV richtlijnen).

Onttrekking uit Algemene Reserve in verband met incidentele lasten

De algemene reserve wordt in 2026 ingezet voor de dekking van een deel van de incidentele lasten.

Instellen egaliseriereserve onderhoud wegen

In de raadsvergadering van 17 april jl. heeft de gemeenteraad ingestemd met scenario 2 van het beleids- en beheerplan Wegen. Met vaststelling van dit scenario heeft de gemeenteraad ingestemd met een structurele budgetverhoging van € 520.000, Om deze stijging van het onderhoudsbudget wegen meer gespreid op te vangen wordt voorgesteld een bestemmingsreserve onderhoud wegen in te stellen. In deze reserve wordt € 2.840.000 gestort

vanuit de algemene reserve. Jaarlijks wordt vanaf 2027 het onderhoudsbudget met € 50.000 verhoogd en het resterende tekort aangevuld uit de reserve onderhoud wegen totdat over 10 jaar de gehele structurele verhoging van € 520.000 in de begroting is gerealiseerd.

Jeugdzorg

Vanuit de meerjarige prognose jeugdkosten Meerinzicht 2025-2028 is in de

Programmabegroting 2026-2029 een last voor jeugdpvang van minderjarige asielzoekers geraamd op € 600.000. Aangezien er geen inschatting is te maken hoe lang de minderjarige asielzoekers hier zullen verblijven worden de lasten incidenteel geraamd. De last voor 2026 worden gedekt uit de gelabelde middelen vluchtelingen in de algemene reserve. Er bestaat een kans dat voor deze lasten achteraf een specifieke uitkering wordt ontvangen.

Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie

3.1 Financiële positie

De gemeente Nunspeet streeft naar financieel evenwicht. Hieronder verstaan wij een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Dit komt overeen met het gestelde in artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet: 'De raad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Van belang is het antwoord op de vraag op welke wijze de raad inzicht krijgt in de financiële positie. De raad moet kunnen vaststellen dat meerjarig voldoende middelen beschikbaar zijn voor:

- het uitvoeren van de taken waarvoor de gemeente zich moet inzetten;
- de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Bij de financiële positie gaat het ook om het vermogen van de gemeente om inzicht te geven in de mogelijke risico's die kunnen worden gelopen.

Dit houdt in dat:

- in de begroting alle lasten en baten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid;
- de mogelijke risico's zijn aangegeven;
- de meerjarenbegroting een reëel beeld geeft van de financiële positie op de middellange termijn.

Voor het beoordelen van de financiële positie zijn de volgende onderdelen van belang:

- a. de budgettaire positie in 2026 tot en met 2029;
- b. het weerstandsvermogen;
- c. de beheersplannen;
- d. de grondexploitatie;
- e. de belastingcapaciteit;
- f. de reserves en voorzieningen.

Over deze punten wordt het volgende opgemerkt:

a. De budgettaire positie in 2026 tot en met 2029

In de begroting wordt per programma aangegeven wat de kaders zijn voor het bestaande beleid. De baten en lasten worden op basis van de begroting van het voorgaande jaar inclusief de inmiddels vastgestelde begrotingswijzigingen geraamd. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de raad vastgestelde uitgangspunten. Daarnaast wordt, als blijkt dat externe factoren hiervoor aanleiding geven, in voorkomende gevallen afgeweken van het door de raad vastgestelde percentage voor prijsstijging en dergelijke.

Uitgangspunt is een solide financieel beleid met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Daarom is in het dekkingsplan onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van structurele lasten. De uitgaven nieuw beleid die eenmalig zijn, worden gedekt door eenmalige middelen. Het restant (structurele lasten) tekort wordt gedekt door structurele baten. Geconcludeerd kan worden dat de Programmabegroting 20262029 structureel in evenwicht is.

b. Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan. In paragraaf 'Weerstandsvermogen' wordt hierop uitgebreid ingegaan.

Kenmerkend voor het risicoprofiel van Nunspeet is dat de gemeente een vrij sterke sociale structuur kent. Verder is van belang dat Nunspeet een vrij stabiele gemeente is qua bevolkingsomvang. De gemeente Nunspeet loopt daardoor minder risico's dan bijvoorbeeld een gemeente met uitbreidingslocaties of andere grootschalige ontwikkelingen. Voor risico's waarvan de omvang redelijk kan worden ingeschat, zijn voorzieningen gevormd, zoals de voorziening planschades/juridische procedures.

De vrije financiële middelen die de gemeente kan inzetten voor het dekken van tegenvallers wordt weerstandscapaciteit genoemd. De weerstandscapaciteit van Nunspeet wordt berekend door een samenvoeging van de volgende onderdelen: budget voor onvoorziene uitgaven, het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog panden anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's af te dekken.

c. Het onderhoud van kapitaalgoederen

Onderhoud betreft de uitvoering van preventieve dan wel correctieve maatregelen om het kapitaalgoed (gedurende de levensduur) in goede staat te houden of te brengen. De volgende kapitaalgoederen zijn voor Nunspeet van toepassing: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. In paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt per kapitaalgoed kort ingegaan op het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Voor elk kapitaalgoed dient een actueel beleidsplan aanwezig te zijn, waarbij de raad heeft aangegeven wat het gewenste onderhoudsniveau is. In de Programmabegroting 20262029 zijn de budgetten opgenomen om het onderhoud adequaat uit te voeren. Verder zijn, wanneer noodzakelijk, vervangingsinvesteringen opgenomen.

Gesteld kan worden dat het niveau van het onderhoud is grotendeels gebaseerd is op actuele onderhoudsplannen en is afgestemd op het gewenste onderhoudsniveau. Eind 2025 wordt het onderhoudsplan openbaar groen geactualiseerd. Mogelijke financiële effecten worden bij de begroting 20272030 in beeld gebracht.

d. De grondexploitatie

De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld (paragraaf 'Grondbeleid'). Van oudsher was al gekozen voor het realiseren van exploitaties met een positief resultaat, of ten minste kostendekkend.

Door de jaren heen heeft dit geleid tot een saldo in de grondexploitatie. Dit saldo is verwerkt in de reserve grondexploitatie. Een deel van deze reserve is niet besteedbaar omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt plaats op grond van artikel 10, lid 3 van de Verordening artikel 212 van de Gemeentewet na het vaststellen van de jaarrekening. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en Voorzieningen' opgenomen berekening. Hierin wordt rekening gehouden met verschillende elementen, zoals investeringen lopende complexen, boekwaarde van nog in exploitatie te nemen complexen, verschil boekwaarde en agrarische waarde van aangekochte gronden, verplichtingen en te verwachten resultaat lopende complexen. Het plafondbedrag is berekend als buffer voor mogelijk strategische aankopen.

In de nota 'Reserves en voorzieningen herijking 2025' zijn het bodem- en plafondbedrag van de reserve geactualiseerd. De omvang van deze reserve is zodanig dat verwachte risico's en kwantificeerbare verliezen kunnen worden opgevangen. Om nu en in de toekomst verzekerd te zijn van een gezonde basis voor grondexploitatie is het op peil houden van de reserve van essentieel belang.

In Nunspeet is een instrumentarium ontwikkeld voor een betere controle en beheersing van (risico-)ontwikkelingen: het Meerjarenperspectief grondbedrijf (MPG). Dit MPG bevat een volledige actualisatie van alle grondexploitaties en een geactualiseerde risicoanalyse. Dit MPG wordt eenmaal per jaar opgesteld, een aantal maanden voorafgaand aan de jaarrekening, zodat uitkomsten in de jaarrekening verwerkt kunnen worden. Het doel van dit MPG is de raad te informeren over de volgende onderwerpen:

- Beleid en uitgangspunten grondexploitatie
- Programmering: wijze waarop de plannen van onze gemeente passen binnen de kaders die de provincie heeft gesteld
- Stand van zaken en toekomstverwachtingen grondexploitaties, waaronder:
 - Ontwikkelingen
 - Financieel overzicht
 - Verschillenanalyse
 - Specifieke projectrisico's
- Financiële positie grondbedrijf

e. De (onbenutte) belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden bepaald op de ruimte tussen de geraamde opbrengst van de OZB en de inkomensmaatstaf OZB in de Algemene uitkering Gemeentefonds. De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen.

De tarieven voor afvalstoffen- en rioolheffing zijn 100% kostendekkend geraamd.

f. De reserves en voorzieningen

Via de jaarlijkse herijking heeft de raad voldoende zicht op de stand van zaken van de reserves en voorzieningen. Hierbij worden, wanneer gewenst dan wel noodzakelijk, voorstellen gedaan voor:

- het bijstellen van de bodem- en plafondbedragen;
- het opheffen van de reserves of voorzieningen;
- het instellen van een reserve of een voorziening;
- het overhevelen van middelen van de algemene reserve naar een specifieke bestemmingsreserve of een voorziening;
- de beslagen over de reserves en voorzieningen.

De herijking 2025 van de nota 'Reserves en Voorzieningen' is in juni 2025 behandeld in de raad. Deze herijking is mede de basis voor de inzet van de reserves en voorzieningen in het jaar 2026 en de prognosejaren 2027-2029. De algemene reserve wordt gezien als buffer voor risico's waarvoor geen voorziening is gevormd. Voor de risico's zijn voorzieningen getroffen. Daarnaast zijn bestemmingsreserves ingesteld voor de realisatie van een specifiek doel.

Voor de verschillende reserves zijn bodem- en plafondbedragen, voor de realisatie van de doelen, berekend. Bij het huidige ambitieniveau zijn alle reserves voldoende.

3.2 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de inkomsten van de gemeente toegelicht die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen. De bekostiging van het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer gevonden in algemene dekkingsmiddelen. Het gaat hierbij om belastingen, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en overige baten en lasten. Het gaat met name over de onroerendezaakbelastingen en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen hebben geen vastgesteld bestedingsdoel in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

In hoofdstuk 1 is ingegaan op de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Onroerendezaakbelasting

Deze belasting is toegelicht in hoofdstuk 1. In Paragraaf "Gemeentelijke heffingen" wordt nader ingegaan op deze belastingen.

Onvoorziene uitgaven

Uitgangspunt van het financieel beleid is dat in de begroting een post voor onvoorziene uitgaven wordt opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van circa € 90.000,-. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,-) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,-). Rekening houdend met een stringente toepassing van de afgesproken spelregels voor het gebruik van deze post, zijn deze bedragen verantwoord.

3.3 Kerngegevens waarop de ramingen zijn gebaseerd

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Gemeentebelang	8	1
SGP	7	1
ChristenUnie	4	1
CDA	1	1*
PvdA/GroenLinks	1	

* De wethouder CDA vertegenwoordigt tevens PvdA/GroenLinks

	Rekening 2024	Begroting (3112) 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028 Be
Financiële structuur (x € 1.000,--)					
(-/- = opbrengsten of lagere kosten)					
Baten	103.608	89.316	94.749	94.711	93.448
Lasten	99.556	90.587	98.586	96.629	94.408
Saldo baten minus lasten	4.052	1.271	3.837	1.918	960
Dotaties respectievelijk onttrekkingen reserves	660	1.271	3.837	1.918	960
Batig saldo jaarrek./saldo begr.	3.393	0	0	0	0

Balans (x € 1.000,-)	Rekening 2024	Begroting (3112) 2025	Begroting (3112) 2026	Begroting (3112) 2027	Begroting (3112) 2028	Begroting (3112) 20
Materiële vaste activa	93.121	115.618	122.655	142.130	141.852	
Financiële vaste activa	6.084	6.700	6.700	6.700	6.700	
Vlottende activa	66.737	58.202	51.667	46.073	47.238	
Eigen vermogen	87.546	83.379	84.542	87.624	91.663	
Voorzieningen	8.299	8.257	8.547	8.573	8.854	

Langlopende schulden	41.602	53.384	52.933	64.507	61.673
Vlottende passiva	28.495	35.500	35.000	34.200	33.600
Sociale structuur *					
Inwoners	29.072	29.110	29.500 -	-	-
Jongeren (<18 jaar)	6.450	6.384	6.450 -	-	-
Ouderen (> 65 jaar) ****			-	-	-
Minderheden ****			-	-	-
Bijstandsgerechtigden	284	291	304 -	-	-
Huishoudens met een laag inkomen ****			-	-	-
Aantal leerlingen 4 tot en met 12 jaar***	2.826	3.079	2.826 -	-	-
- Openbaar basisonderwijs	83	79	83 -	-	-
- Bijzonder basisonderwijs	2.743	2.696	2.743 -	-	-
Leerlingen speciaal basisonderwijs	293	307	296 -	-	-
Leerlingen speciaal voortgezet onderwijs	45	46	45 -	-	-
Leerlingen bijzonder voortgezet onderwijs	488	502	488 -	-	-
Fysieke structuur *					
Oppervlakte land in hectare	12.872	12.872	12.872 -	-	-
Oppervlakte binnenwater in hectare	81	81	81 -	-	-
Woonruimten**	13.304		--	-	-
Historische woningen in bewoonde oorden	579	579	579 -	-	-

* Voor de cijfers sociale en fysieke structuur is gebruikgemaakt van de gegevens van de Algemene uitkering Gemeentefonds.

** Vanwege de vermindering van het aantal maatstaven waarop de berekening van e Algemene Uitkering is gebaseerd is deze kernwaarde vanaf 2023 niet meer beschikbaar.

*** Gebruik gemaakt van de meest recente tellingen DUO

**** Deze gegevens worden vanaf 1 januari 2023 niet meer verstrekt.

Programma 1. Sociaal Domein

Inleiding

"Uitgangspunt voor het sociaal domein is dat de gemeente een krachtige samenleving is. Iedereen moet in staat zijn mee te doen en om te gaan met de uitdagingen van het leven.

Het uitgangspunt geldt voor ieder individu, maar vooral ook als samenleving met elkaar: inwoners, gemeente, maatschappelijke organisaties, kerken, moskee en het bedrijfsleven. Als door de uitdagingen van het leven zaken als vitaliteit, veerkracht en veiligheid onder druk staan, bieden we als samenleving ondersteuning en is er een vangnet beschikbaar. De mogelijkheden, talenten, zelfstandigheid en eigen regie van de inwoners staan centraal. Want door een sterke basis te ontwikkelen, maken we meedoen mogelijk. Daar waar dat niet gaat of vanzelfsprekend is, ondersteunen we elkaar, om meedoen mogelijk te maken. Meedoen bestaat naast betaald werk ook uit vrijwilligerswerk of andere bijdragen aan de samenleving."

Bestuurlijke kaders

- Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2024
- Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Nunspeet 2024
- Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2022
- Beleidsregels Terugvordering en Verhaal Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Wmo 2020
- Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Nunspeet
- Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Nunspeet 2020
- Beleidsregels collectieve zorgverzekering gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Nunspeet 2025
- Verordening schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2021
- Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregels Krediethypothek Participatiewet gemeente Nunspeet 2015
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2018
- Integraal beleidsplan sociaal domein 2022-2025 gemeente Nunspeet
- Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning WMO gemeente Nunspeet 2024
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregel tegemoetkoming kosten op basis van Sociaal Medische Indicatie

Wat willen we bereiken?

Belemmeringen voor meedoen opheffen

- > Inburgeraars doen zo snel mogelijk mee in de samenleving.
- > Er leven in Nunspeet geen inwoners in armoede; met name kinderen ervaren geen belemmeringen door armoede.

- We implementeren het uitvoeringsplan van de Wet inburgering 2021 en monitoren de (gerealiseerde) resultaten.
- We blijven prioriteit geven aan het armoedebeleid met aandacht voor stille/verborgen armoede.
- We stimuleren dat inburgeringsplichtigen een zo hoog mogelijk taalniveau verwerven.
- We stimuleren dat inburgeringsplichtigen vanaf het begin van het inburgeringstraject in de maatschappij participeren.

Wat gaan wij doen?

De mogelijkheden onderzoeken van het versimpelen van de minimaregelingen.

Inwoners die ondersteuning nodig hebben moeten gebruik kunnen maken van financiële regelingen. Om niet-gebruik tegen te gaan moeten de regelingen begrijpelijk zijn. Dit is een actiepoint uit het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden die in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Per 1 januari 2024 zijn een aantal beleidsregels en verordeningen aangepast. Hiermee wordt het bijvoorbeeld voor ondernemers en inwoners met een Wajong-uitkering makkelijker om gebruik te maken van de regelingen.

Per 1 januari 2026 worden een aantal beleidsregels en verordeningen verder aangepast, waarmee de minimaregelingen laagdrempeliger aangevraagd kunnen worden (door o.a. ambtshalve toekenning makkelijker te maken).

Wat willen we bereiken?

Inclusie

- > Nunspeet is een inclusieve samenleving:
 - > Iedereen kan volwaardig meedoen op basis van de eigen mogelijkheden, talenten en behoeften.
 - > Iedereen hoort erbij, niemand wordt impliciet of expliciet gediscrimineerd.
 - > Iedereen kan zich gelijkwaardig en gerespecteerd voelen.
 - > De gemeente zet in op burgerparticipatie en zoekt naar manieren om inwoners die minder verbaal sterk zijn in te laten spreken.
- We zorgen dat een laagdrempelig, goed toegankelijk en goed bereikbaar vangnet beschikbaar is voor inwoners die in sociaal opzicht buiten de boot (dreigen te) vallen.
 - We geven uitvoering aan de inclusie agenda 1.0 (2021-2024).
 - We maken inclusief wonen in de wijk mogelijk.
 - We betrekken de beoogde aandachtsgroep van (nieuw te formuleren) beleid zoveel mogelijk.

Wat gaan wij doen?

Doorontwikkelen beschermd thuis.

De ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis gaat over uitstroom uit de 24-uurs zorg naar wonen in de wijk voor mensen met GGZ problematiek. Als gemeente Nunspeet hebben we deze beweging, samen met de regio, inmiddels is deze beweging ingezet en wordt de komende jaren uitgebouwd.

Inclusief wonen in de wijk voor inwoners van de gemeente die uitstromen vanuit beschermd wonen.

Meedoen is een van de pijlers van de visie sociaal domein. Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is meedoen in de samenleving niet vanzelfsprekend. Bij de beweging naar beschermd thuis en wonen in de wijk is de komende jaren extra aandacht nodig voor een goede landing in de wijk en de lokale sociale omgeving.

Opstellen van een notitie/ plan van aanpak rondom het thema langer thuis.

Het plan rondom Langer Thuis wordt als onderdeel opgenomen in de aanpak Wonen Welzijn Zorg (WWZ), waarvoor een startnotitie wordt opgesteld (Samen thuis in Nunspeet). Er zal daarnaast een participatietraject worden opgezet om van ouderen, naasten en professionals rondom ouderen te horen welke wensen en behoeften er bestaan en welke knelpunten worden ervaren rondom het langer thuis wonen. De opbrengsten hiervan zullen vervolgens in de verdere uitwerking van de aanpak WWZ worden opgenomen.

Toekomstbestendige aanpak opstellen voor een dementievriendelijke gemeente.

In november 2023 is Nunspeet 'dementievriendelijke gemeente' geworden. Er is een toekomstbestendige aanpak opgesteld en er is jaarlijks structureel budget gereserveerd. De toekomstbestendige aanpak wordt in 2025 bijgesteld.

Wat willen we bereiken?

Jeugd

- > Jeugdzorg die betaalbaar blijft.
- > Jongeren die zorg nodig hebben, krijgen zorg van goede kwaliteit.
- We sturen actief op de transformatie in de jeugdhulp, met preventie en vroegtijdige aanpak van problematiek.
- We investeren in het normaliseren van de omgang met en ondersteuning bij problemen van kinderen, jongeren en ouders bij opgroeien en opvoeden.
- We streven naar het bieden van tijdig passende hulp door een goede analyse aan de voorkant en door met de gezinsleden te bepalen welke ondersteuning nodig is (systeemgericht, gericht op alle leefdomeinen).
- We zetten in op afbouw van residentiële jeugdhulp.
- We investeren in duurzame relaties en zetten in op preventie van en laagdrempelige ondersteuning bij relatieproblemen en het voorkomen van vechtscheidingen.

Wat gaan wij doen?

Informatie, advies en hulp m.b.t. relatieproblemen en scheiding is beter digitaal vindbaar.

informatie , advies en hulp om relaties gezond te houden en preventie echtscheiding is digitaal beter te vinden

Overleg met ketenpartners waaronder CJG, Stimenz, mediation en advocatuur gericht op betere samenwerking en de-escalerend werken in geval van (complexe) scheiding.

Vanuit het regionale programma Relaties en scheiden in overleg met ketenpartners waaronder CJG, Stimenz, mediation en advocatuur gericht op betere samenwerking en de-escalerend werken in geval van (complexe) scheiding.

Voortzetten periodiek overleg met de huisartsen en CJG over de criteria en indicaties voor de toegang tot jeugdzorg.

Periodiek overleg met huisartsen voor verbinding medisch en sociaal domein

We geven invulling aan de Hervormingsagenda Jeugd.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. In wisselende samenstellingen worden, op landelijk en regionaal niveau, in werkgroepen de thema's opgepakt.

Wat willen we bereiken?

Nunspeet heeft een stevige sociale basis

- > Een efficiëntere en effectievere samenwerking tussen alle partijen in het sociaal domein, waaronder de welzijnspartijen en onderwijsinstellingen.
- > Nunspeet is een krachtige samenleving waarin iedereen in staat is om te gaan met de uitdagingen van het leven.
- > De sociale basis verstevigen door hiaten in kaart te brengen en daar actief op in te zetten.
 - We focussen op preventie.
 - We zorgen voor een goed samenwerkende piramide.
 - We versterken de sociale basis.
 - We zorgen voor een goede monitoring van de effecten van de ingezette gelden.
 - We stimuleren een effectievere samenwerking tussen de welzijnspartijen op grond van onderzoek als onderdeel van Project Sociale Basis.

Wat gaan wij doen?

Project ontwikkelen monitoring effecten sociaal domein.

Binnen het sociaal domein vinden veel beleidsontwikkelingen en -uitvoeringen plaats. Om inzichtelijk te maken hoe deze bijdragen aan het verwezenlijken van de maatschappelijke effecten en doelen en uit het integraal beleidsplan sociaal domein wordt de komende jaren het project monitoring uitgerold. Hiervoor is ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld.

Wat willen we bereiken?

Preventie

- > Inwoners die op eigen kracht actief blijven en niet terecht komen in situaties die tot zorgvraag leiden.
- > Focus op preventie.
- > Duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen, met maatwerk voor elke kern en meer centrale regie c.q. aansturing vanuit de kern.
- > Inzetten op het vroegtijdig voorkomen van financiële problemen.
- > Betalingsproblemen door stijgende gas, energie- en brandstofprijzen voorkomen.
- > Voorkomen van en voorbereiden op financiële problemen bij ondernemers.
 - We blijven samen met betrokkenen laagdrempelige voorzieningen - waaronder geschikte ontmoetingsruimten voor jongeren in de buitenruimte - creëren waar mensen terecht kunnen voor activiteiten, talentontwikkeling, ontmoeting en advies.

- We zorgen dat er actief beleid en ondersteuning vanuit de Wijkontmoetingscentra (WOC) plaatsvinden om ouderen 'bij de tijd' te houden, bijvoorbeeld door middel van een ICT-cursus, omgaan met mobiel, online veiligheid, etc.
- We stimuleren meer inspraak vanuit de kern; bijvoorbeeld via dorpsplannen waarmee verschillende budgetten in de begroting, waaronder het burgerfonds vitale kernen, bij elkaar kunnen worden gebracht.
- We focussen ons op het actief informeren over de bestaande en komende financiële voorzieningen.
- We zorgen ervoor dat het beleid omtrent energiearmoede gericht is op de lange termijn, zodat kostenbesparende maatregelen een zo groot mogelijk effect hebben.
- We zorgen ervoor dat ondernemers weten waar ze terecht kunnen met vragen over hun financiële situatie.
- We bereiden ons voor op de groep ondernemers die als gevolg van corona financiële hulp nodig hebben.

Wat gaan wij doen?

De bekendheid van het Financieel Trefpunt vergroten.

We brengen het Financieel Trefpunt breed onder de aandacht bij inwoners en maatschappelijke partners en creëren een sterke positie van het Financieel Trefpunt.

Het Financieel Trefpunt Nunspeet wordt steeds beter gevonden. We blijven inzetten op de bekendheid van het Financieel Trefpunt.

Onderzoek uitvoeren naar duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen.

Onderzoek naar de duurzame instandhouding van dorpsverenigingen i.r.t. dorpshuizen. Ter voorbereiding op dit onderzoek is een opdrachtmemo opgesteld, deze is op 21 maart 2024 goed gekeurd door de gemeenteraad. Er is voor gekozen om het onderzoek op te delen in verband met bedrijfsvoering. In de gemeenteraad van 26 juni 2025 zal worden besloten over een voorstel m.b.t. kernbudgetten met een participatieproces. Na dit besluit zal in overleg met de portefeuillehouder een planning worden gemaakt voor verdere afronding van dit onderzoek.

Wat willen we bereiken?

Vroege interventies

- > Een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelgebruik.
- > Vroegtijdige signalering van problemen bij inwoners, zodat als en zolang het kan, nog kan worden volstaan met lichte zorg en daarmee onnodige zware ingrepen in het leven van (jonge) inwoners kunnen worden voorkomen.
- > Vroegtijdige start van de benodigde zorg om te voorkomen dat mensen dieper in de problemen komen.
- > Een goed ontwikkeld vrijwilligerswerk en mantelzorg, zodat hulp- en zorgvragen zoveel mogelijk in de nulde- en eerste lijn met relatief eenvoudige interventies kunnen worden afgedaan.
- > Inwoners met een beperking en ouderen kunnen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven en meedoen aan de samenleving.

- In samenspraak met de lokale horeca gaan we het middelengebruik bespreekbaar maken.

Wat willen we bereiken?

Werk en inkomen

- Ieder die dat kan, zorgt zelf voor zijn inkomen.
- Er is een ruimhartig inkomensvangnet voor degenen die zelf niet in hun inkomen kunnen voorzien.
- Werkloze inwoners die kunnen werken gaan - al dan niet met begeleiding of ondersteuning - weer werken.
- We stimuleren de arbeidsparticipatie van jongeren zonder startkwalificatie, voortijdig schoolverlaters en jongeren met een beperking.
- We bieden nazorg (maatwerk) om de uitstroom naar werk zo duurzaam mogelijk te maken (door het inzetten van de jobcoach).
- Inwoners die niet (meer) kunnen werken in een reguliere baan, doen mee in de samenleving op de best passende plek.
- Een zo integraal mogelijke aanpak op individueel niveau van werk en inkomen en andere problematiek zoals slechte gezondheid, armoede en schuldenproblematiek.
 - Voor mensen die langdurig werkloos zijn of een grote achterstand hebben op de arbeidsmarkt en werkloze jongeren, gaan we nog beter samenwerken met de Inclusief Groep en mogelijke andere partners.
 - We hebben een ontwikkelingsgericht aanbod en een samenhangend uitvoeringsbeleid voor inwoners van dagbesteding tot aan regulier werk.
 - We tonen als gemeente een voorbeeldfunctie wat betreft het opnemen van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt.
 - We zorgen voor een doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over financiële voorzieningen aan de inwoners en ketenpartners.
 - We zorgen dat voorzieningen laagdrempelig bereikbaar zijn / zijn aan te vragen.
 - We benutten de ruimte binnen de Participatiewet om maatwerk te bieden."

Wat gaan wij doen?

Opstellen toekomstvisie Inclusief Groep samen met aandeelhoudende gemeenten en Inclusief Groep.

momenteel wordt gewerkt aan een toekomstvisie Inclusief groep. Na de zomervakantie 2025 wordt besluitvorming verwacht.

Wat willen we bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 1

Wat gaan wij doen?

(Aanvullende) subsidie Mantelzorgcentrum Nunspeet

Voor de contunuering huidige werkwijze van het Mantelzorgcentrum wordt in de begroting 2026 de subsidiering voortgezet**Casemanager inburgering statushouders**

Omdat er veel beweging is op het gebied van opvang en begeleiding van statushouders, wordt een casemanager statushouders ingezet in 2026 (1 FTE) met als doel snellere uitstroom naar werk van statushouders te realiseren en de kosten voor bijstand te drukken.

Huislijk geweld: subsidie Veilig Thuis NOG en uitvoeringsagenda

Om de huidige dienstverlening van Veilig Thuis NOG in 2026 en jaren erna te kunnen voortzetten is dan ook structureel een ophoging van de lokale bijdrage nodig.

Pilot kernbudgetten met participatieproces voorwaarden

Er wordt voorgesteld om vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek naar de duurzame instandhouding van de dorpshuizen in te stemmen met een pilot kernbudgetten voor 2026 en 2027.

Projectleider datasturing en uitvoering maatregelen jeugd
De kosten van de jeugdhulp blijven stijgen. Eén van de adviezen om te besparen is om te sturen met data. Hiervoor is een data-analist nodig. Met de input van een data-analist krijgen we beter inzichtelijk welke acties we kunnen inzetten om mogelijk te besparen op de inzet van gecontracteerde jeugdhulp.

Senioren en Veiligheid

Voor het initiatief senioren en veiligheid zijn geen aanvullende middelen nodig omdat de dekking gevonden kunnen worden binnen de bestaande middelen.

Sociaal Raadslieden

Sociaal Raadslieden van Stimenz ondersteunen inwoners bij sociaal juridische vragen en vervullen hiermee een belangrijke preventieve taak. Zij helpen o.a. bij een voorzieningencheck, maar doen bijvoorbeeld ook de coördinatie van het Financieel Trefpunt. Hun inzet is een grote component in het voorkomen van problematische schulden.

Studietoeslag

Per 1 januari 2024 is de individuele studietoeslag (waarvoor lokaal beleid mogelijk was) vervangen door de 'geüniformeerde' studietoeslag in de Participatiewet. De Studietoeslag is hiermee een landelijke regeling geworden waar geen lokaal beleid voor bestaat. De kosten kunnen niet langer uit andere budgetten worden opgevangen.

Wmo Hulp bij het huishouden

Gemeenten zijn verplicht om Wmo-maatwerkvoorzieningen te verstrekken. De Wmo is een open eindregeling. De noodzaak voor een begrotingsaanpassing is tweeledig: enerzijds zien we een stijging in het aantal Wmo-meldingen (vergrijzing en extramuralisering oude-renzorg en geestelijke gezondheidszorg), en anderzijds worden we geconfronteerd met een forse tariefstijging door nieuwe Cao-afspraken en de daarmee samenhangende loonontwikkeling (18,4% stijging 2025 t.o.v.2024). Gemeenten zijn wettelijk verplicht om reële kostprijzen te onderzoeken én te betalen.

Wmo Individuele begeleiding

Gemeenten zijn verplicht om ondersteuning te bieden aan inwoners te bieden die niet zelfredzaam zijn en niet goed kunnen deelnemen aan de maatschappij. De Wmo is een open eindregeling. De noodzaak voor een begrotingsaanpassing is tweeledig: enerzijds zien we een stijging in het aantal Wmo-meldingen (vergrijzing en extramuralisering oude-renzorg en geestelijke gezondheidszorg), en anderzijds worden we geconfronteerd met een forse tariefstijging door nieuwe Cao-afspraken en de daarmee samenhangende loonontwikkeling (18,4% stijging 2025 t.o.v.2024). Gemeenten zijn wettelijk verplicht om reële kostprijzen te onderzoeken én te betalen.

Wmo maatwerkvoorzieningen (rolstoelen, scootmobielen, vervoer dagbesteding)

Gemeenten zijn verplicht om Wmo-maatwerkvoorzieningen te verstrekken. De Wmo is een open eindregeling. De noodzaak voor een begrotingsaanpassing is tweeledig: enerzijds zien we een stijging van het aantal inwoners met een hulpmiddel en anderzijds is de contractuele indexering voor hulpmiddelen en vervoer hoger dan de gemeentelijk

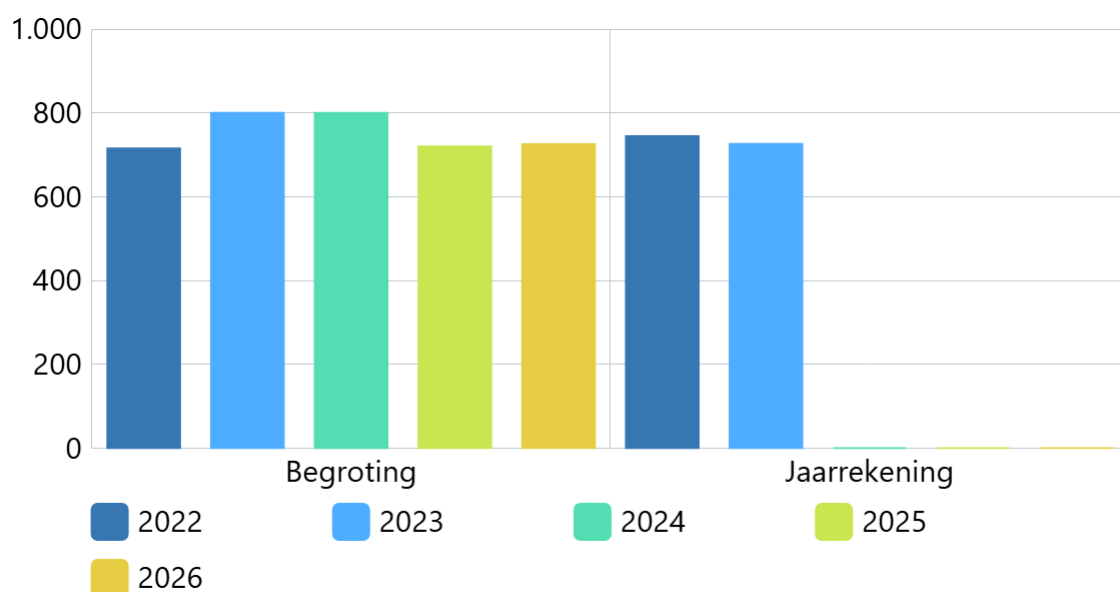
indexering.**Zwemlessen Jeugdfonds Sport en Cultuur**

In het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023 is opgenomen dat onderzocht wordt of bekostiging van zwemlessen via het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC) van meerwaarde kan zijn in de armoede aanpak. Hiervoor is vanaf 2023 een pilot uitgevoerd en deze wordt voortgezet. **Wat willen we bereiken?**

Wettelijke indicatoren programma 1

Indicatoren

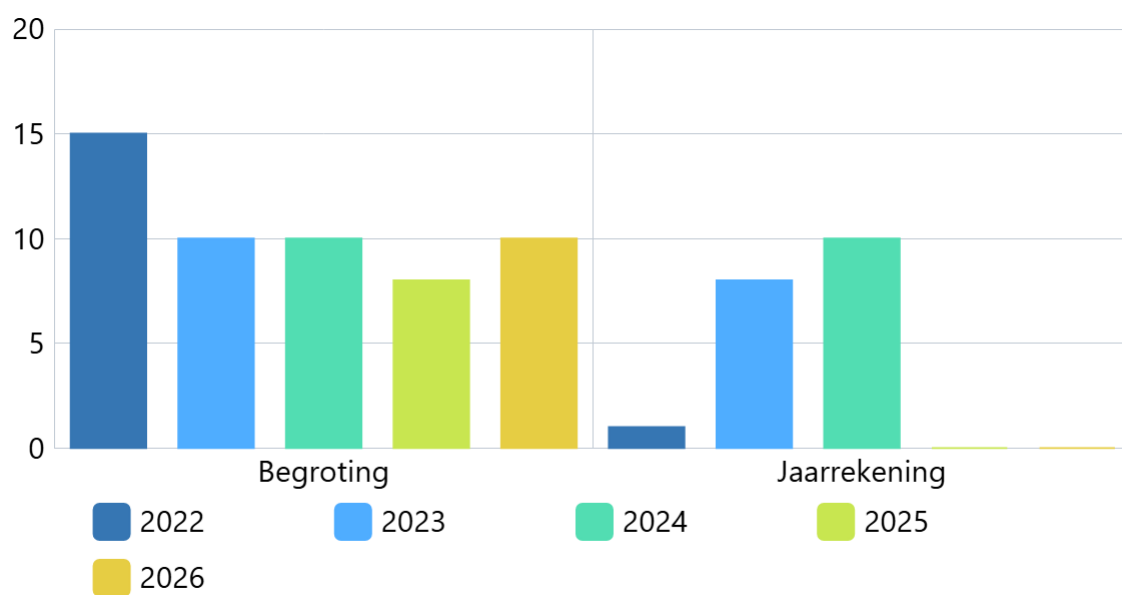
Banen.

Bron: St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	715	744
2023	800	726
2024	800	0
2025	720	0
2026	725	0

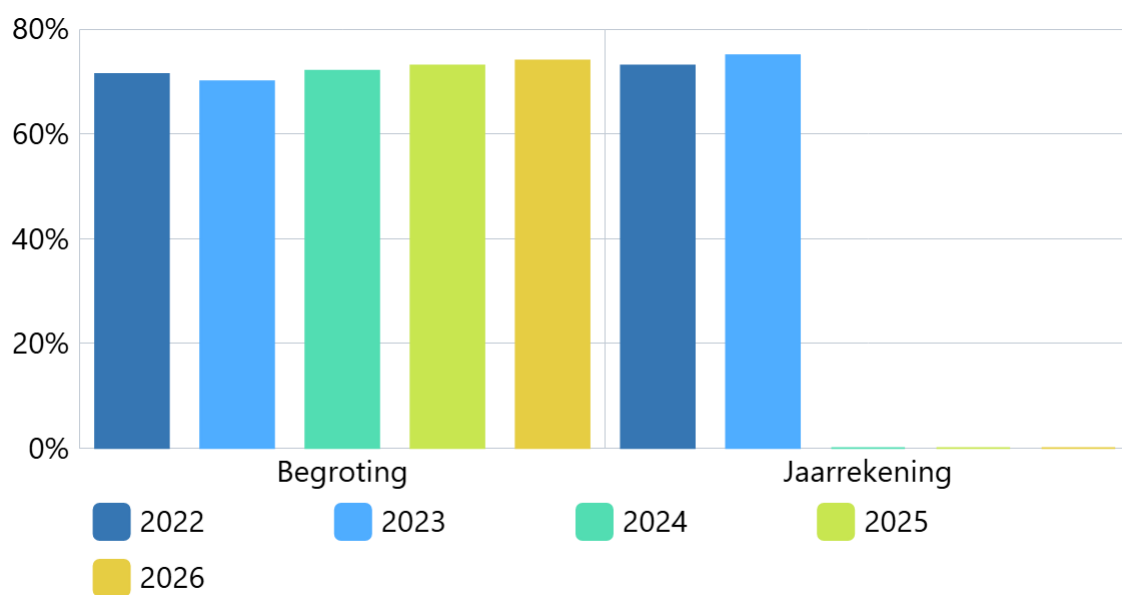
Jongeren met een delict voor de rechter.

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	15	1
2023	10	8
2024	10	10
2025	8	0
2026	10	0

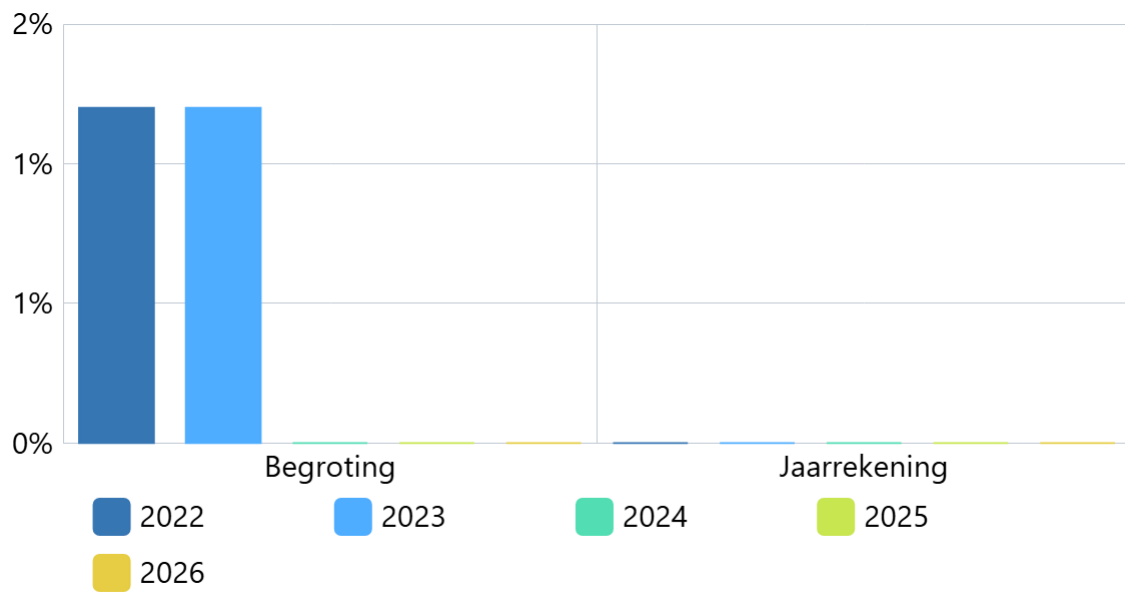
Netto Participatiegraad.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	71%	73%
2023	70%	75%
2024	72%	0%
2025	73%	0%
2026	74%	0%

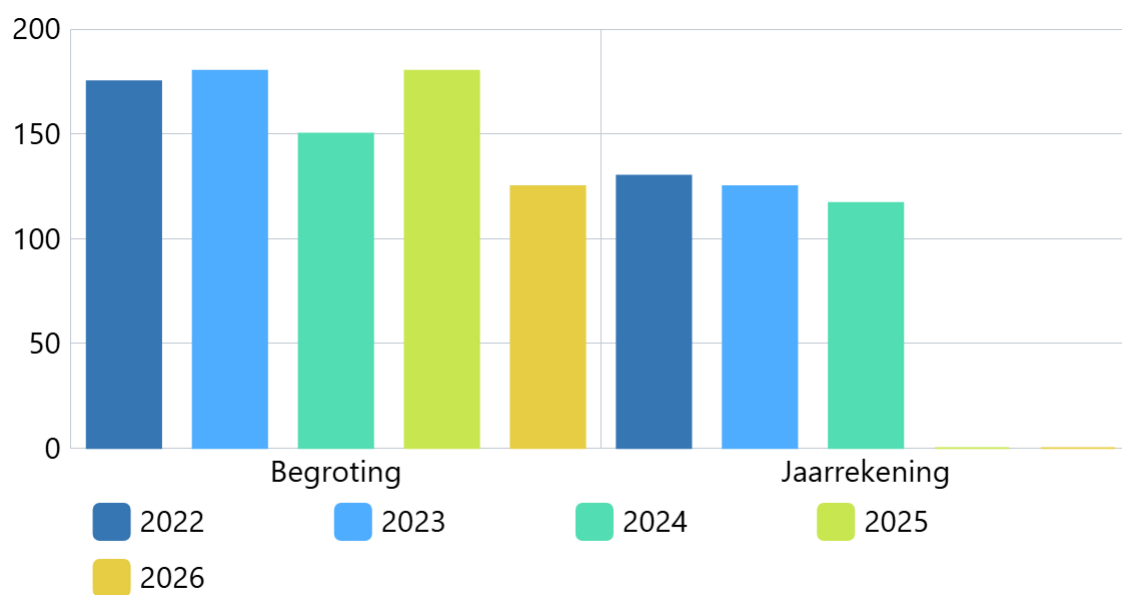
Werkloze jongeren.

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	1%	0%
2023	1%	0%
2024	0%	0%
2025	0%	0%
2026	0%	0%

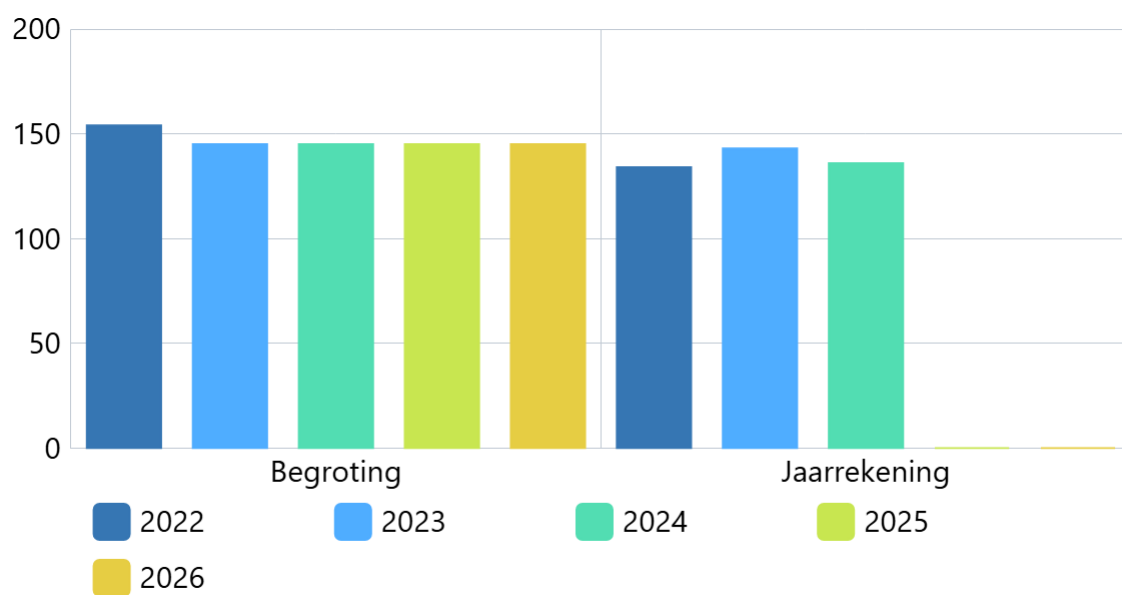
Personen met een bijstandsuitkering.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	175	130
2023	180	125
2024	150	117
2025	180	0
2026	125	0

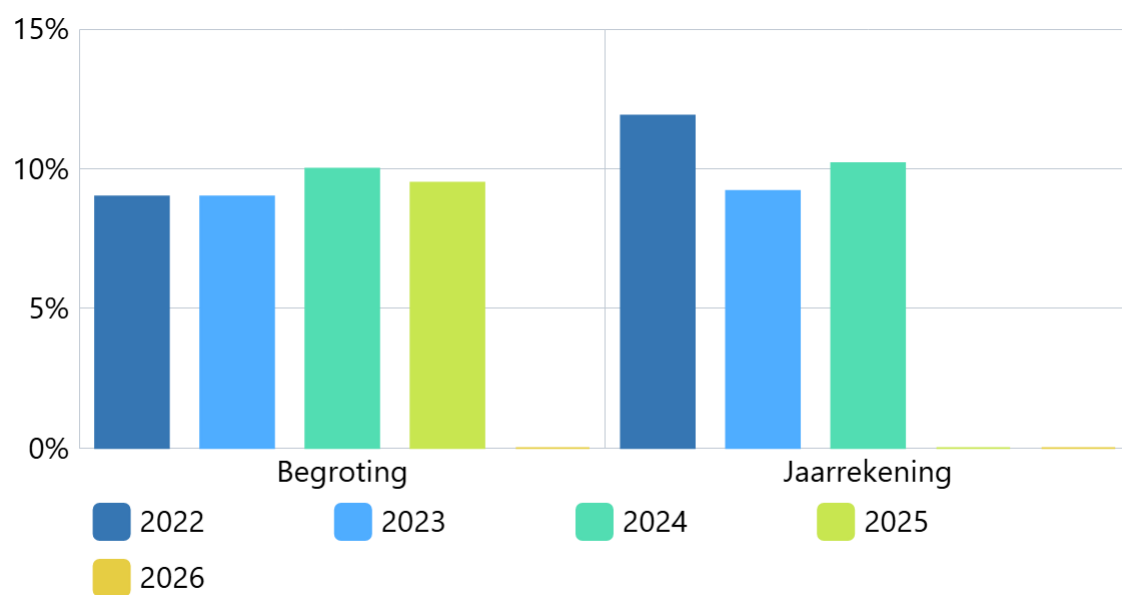
Personen met een lopend re-intergratietraject.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	154	134
2023	145	143
2024	145	136
2025	145	0
2026	145	0

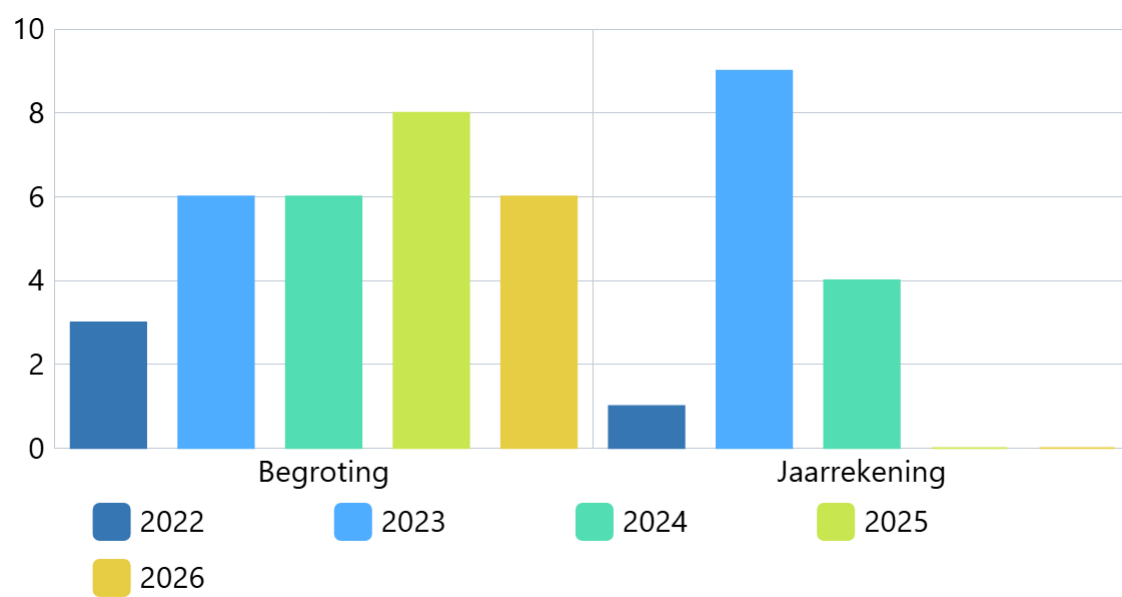
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	9%	12%
2023	9%	9%
2024	10%	10%
2025	10%	0%
2026	0%	0%

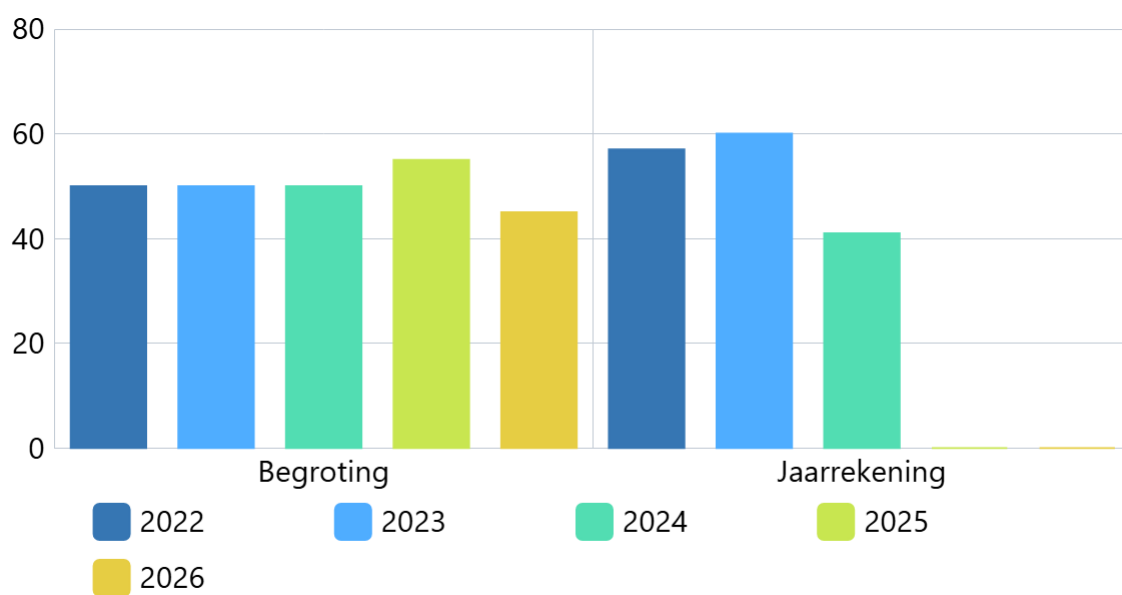
Longeren met jeugdreclassering.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	3	1
2023	6	9
2024	6	4
2025	8	0
2026	6	0

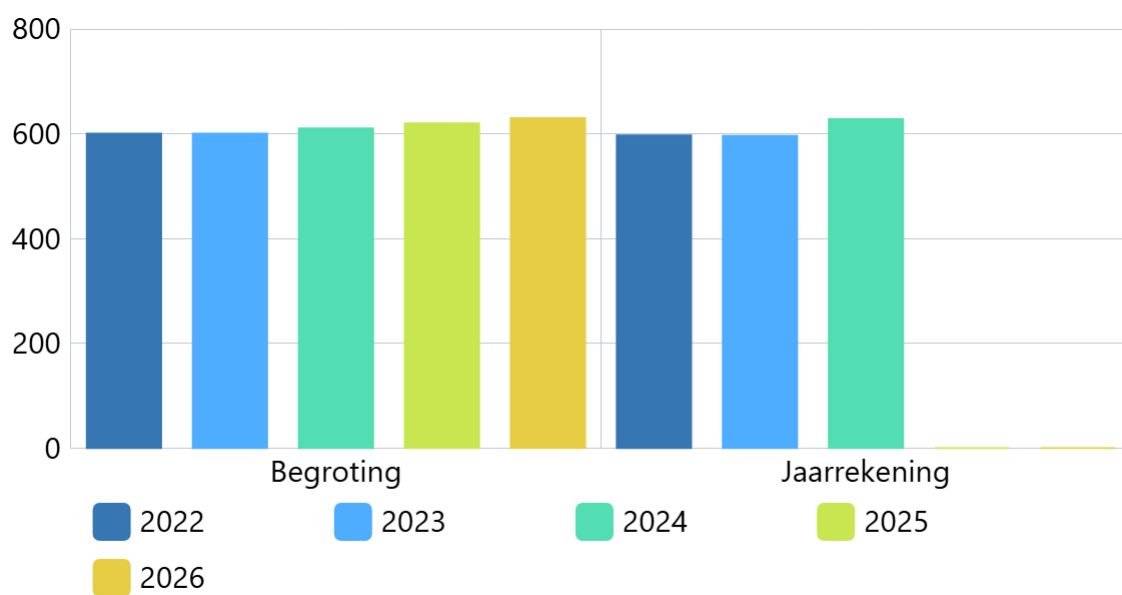
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	50	57
2023	50	60
2024	50	41
2025	55	0
2026	45	0

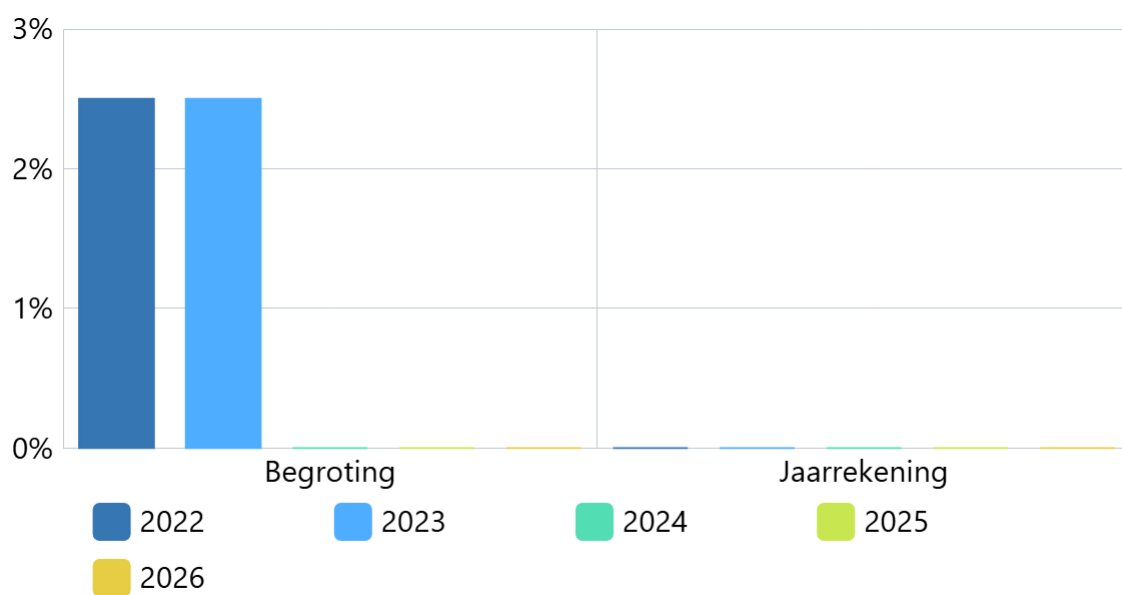
Clënten met een maatwerkvoorziening WMO.

Bron: GMSD (Gemeentelijke monitor sociaal domein)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	600	597
2023	600	596
2024	610	628
2025	620	0
2026	630	0

Kinderen in uitkeringsgezinnen.

Bron: Verwey Jonker instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	3%	0%
2023	3%	0%
2024	0%	0%
2025	0%	0%
2026	0%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	39.865	39.165	37.951	38.870
Baten	-7.118	-6.950	-6.950	-6.950
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	32.746	32.214	31.000	31.919
Gerealiseerd resultaat	32.746	32.214	31.000	31.919

Programma 2. Onderwijs

Inleiding

"Onderwijs vergroot de kans op werk en een goed leven. Het is daarom essentieel dezelfde kansen te bieden aan kinderen en jongeren om zich te ontplooien en te blijven ontwikkelen."

Bestuurlijke kaders

- Verordening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet 2015
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang gemeente Nunspeet 2015
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nunspeet 2021
- Regioplan Basisvaardigheden 20242027
- Onderwijsagenda 20172021
- Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet "Ruimte voor talent"
- Algemene Subsidieverordening gemeente Nunspeet
- Deelverordening subsidies onderwijs en opvang 2018
- Wijzigingsverordening subsidies onderwijs en opvang 2025
- Beleidsplan VVE 20182021

Wat willen wij bereiken?

Onderwijs

- Dezelfde kansen aan kinderen en jongeren om zich te ontplooien en te ontwikkelen.
- Waarborging van de facilitering van het openbaar onderwijs in de gemeente.
- Speciaal (voortgezet) onderwijs blijft in Nunspeet vertegenwoordigd.
 - We herijken het SHP waarin ook de vraag meegenomen wordt hoe de huidige verordening aansluit bij de noodzakelijke ruimtes voor passend onderwijs.
 - We zetten in op een stevige en duurzame samenwerking tussen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het onderwijs (inclusief voorschoolse voorzieningen) en beschrijven daarin de diverse rollen.
 - We onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden.
 - We stellen een nieuwe integrale onderwijsagenda op, inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Wat gaan wij doen?

Beschrijven en communiceren wat binnen het onderwijsveld de rollen zijn van de diverse partijen.

Binnen het Programma 'De Belofte aan het Kind' zijn diverse netwerken en werkgroepen actief. Hieraan nemen diverse partijen uit het onderwijsveld deel, denk hierbij aan scholen, kinderopvang, CJG en welzijn. We beschrijven, implementeren en borgen de samenwerking CJG-opvangonderwijs-welzijn, zodat we samen invulling geven aan onze zorg voor jeugd.

Herijken Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHP) via een koersnotitie.

In raadsvergadering van 24 mei 2023 is het Koersplan onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet vastgesteld. Dit Koersplan is de herijking van het Strategisch Huisvestingsplan dat in maart 2017 door de gemeenteraad was vastgesteld. In het Koersplan zijn alle schoolgebouwen herzien voor wat betreft de planning en het begrote bedrag voor verduurzaming, renovatie of nieuwbouw. Het Koersplan bestaat uit een viertal fasen waarbij fase 1 de periode 2023-2026 omvat. Binnen deze fase ligt het accent op de verduurzaming van diverse scholen en de realisatie van IKC Nunspeet Oost. Daarnaast zijn in de eerste fase voorbereidingen voor renovatie en nieuwbouw van diverse schoolgebouwen gepland.

In het Koersplan onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet is vastgelegd dat dit plan iedere 4 jaar zal worden herijkt op planning en budget. De volgende herijking staat daarmee gepland op 2027. De voorbereidingen voor de herijking zullen in 2026 starten.

Onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden.

We onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden

Opstellen van een nieuwe integrale onderwijsagenda inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Er wordt een start gemaakt voor het opstellen van een nieuwe integrale onderwijsagenda inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 2

Wat gaan wij doen?

Bewegingsonderwijs

Sinds het schooljaar 2023 – 2024 zijn scholen verplicht 2x 45 minuten bewegingsonderwijs aan te bieden. Dit is een verhoging van 1 naar 2 klokuren per week. Het is de wettelijke taak van de gemeente om gymruimte te faciliteren voor deze klokuren. Daarnaast verzorgt de gemeente ook het vervoer voor alle klassen voor Swim2Play en de groepen 3 en 4 voor het gymmen. Dit is conform de opgestelde verordening voor gym- en zwemvervoer.**Voorziening onderwijshuisvesting Florian: Eerste inrichting Aventurijn**

De gemeente heeft de wettelijke plicht om te voorzien in de huisvesting van scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. De gemeente Nunspeet heeft een aanvraag voor een voorziening in de huisvesting onderwijs van Florian ontvangen. Het gaat om een aanvraag die niet in het vastgestelde Koersplan Onderwijshuisvesting is opgenomen. Het Koersplan richt zich op structurele investeringen in onderwijshuisvesting. De bekostiging van eerste inrichting is incidenteel en kan een schoolbestuur daarom buiten het Koersplan om aanvragen. Aan de hand van de Verordening voorziening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet 2015 is de aanvraag beoordeeld**Voorziening onderwijshuisvesting stichting Educare tbv de Arend en de Wingerd: aanvullende kosten plaatsen en verwijderen units**

De gemeente Nunspeet heeft een aanvraag voor voorziening in de onderwijshuisvesting van Stichting Educare ontvangen voor De Arend en De Wingerd aan de Oosterlaan 147. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om te voorzien in de huisvesting van scholen in het primair, voorgezet en speciaal onderwijs. De aanvraag valt buiten het Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet en binnen de Verordening voorziening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet. Het betreft een budget voor aanvullende kosten plaatsen en verwijderen units. **Voorziening onderwijshuisvesting stichting Educare tbv de Arend en de Wingerd: eerste inrichting**

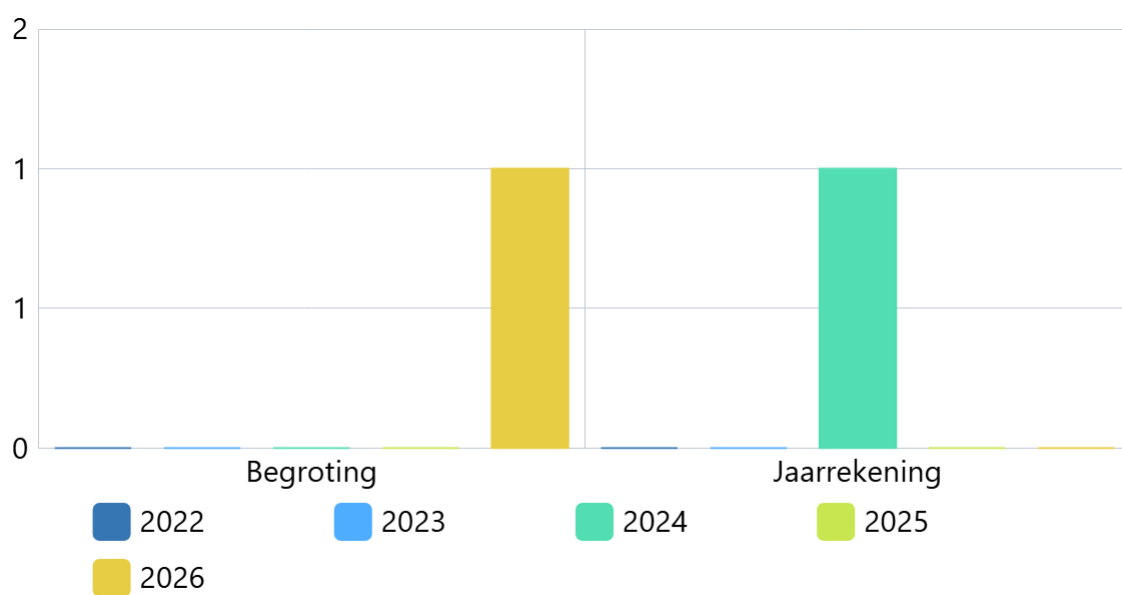
De gemeente Nunspeet heeft een aanvraag voor voorziening in de onderwijshuisvesting van Stichting Educare ontvangen voor De Arend en De Wingerd aan de Oosterlaan 147. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om te voorzien in de huisvesting van scholen in het primair, voorgezet en speciaal onderwijs. De aanvraag valt buiten het Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet en binnen de Verordening voorziening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet. Het betreft een budget voor het onderwijsleerpakket eerste inrichting (€ 39.000,-) **Voorziening onderwijshuisvesting stichting Educare tbv de Arend en de Wingerd; huur**

De gemeente Nunspeet heeft een aanvraag voor voorziening in de onderwijshuisvesting van Stichting Educare ontvangen voor De Arend en De Wingerd aan de Oosterlaan 147. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om te voorzien in de huisvesting van scholen in het primair, voorgezet en speciaal onderwijs. De aanvraag valt buiten het Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet en binnen de Verordening voorziening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet. Het betreft een budget voor huur van units (vooralsnog voor 3 jaar met ingang van 2026) **Wat willen wij bereiken?**

Wettelijke indicatoren programma 2

Indicatoren

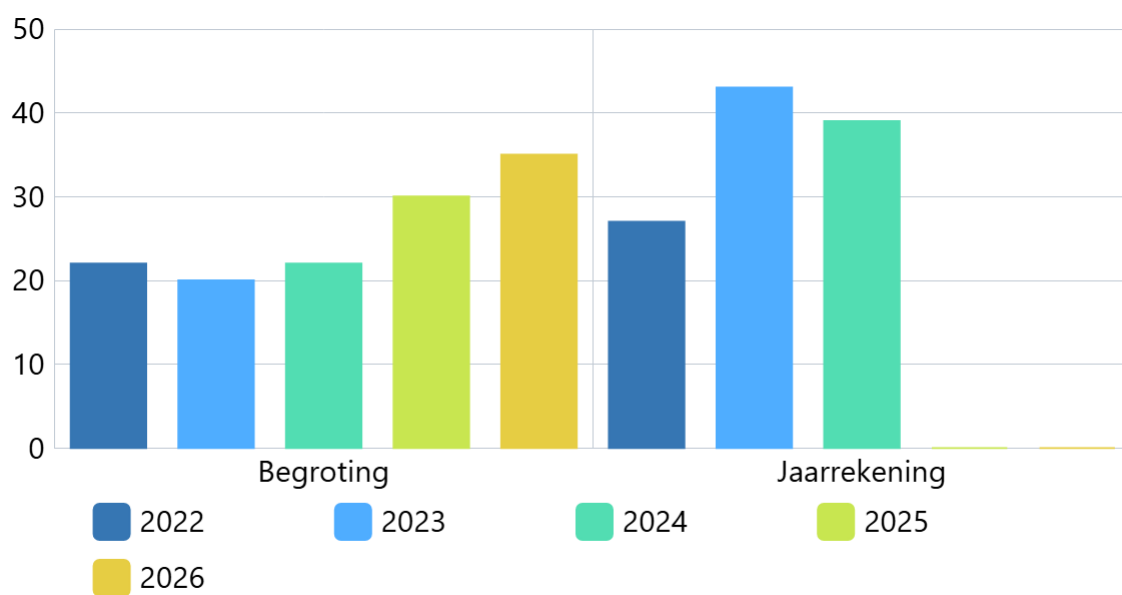
Absoluut verzuim.

Bron: DUO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	1
2025	0	0
2026	1	0

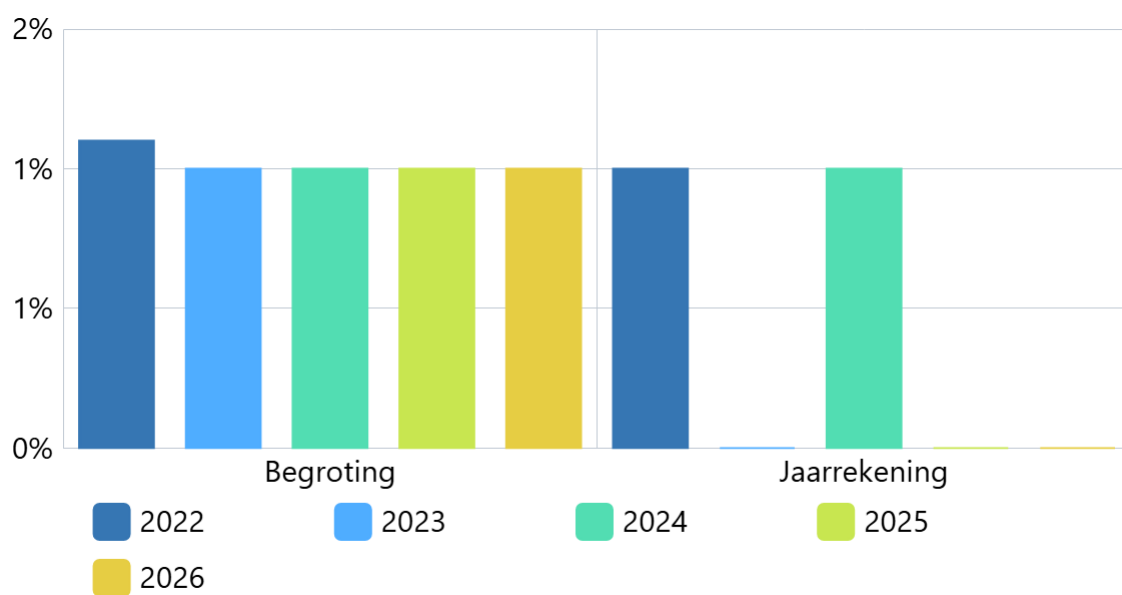
Relatief verzuim.

Bron: DUO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	22	27
2023	20	43
2024	22	39
2025	30	0
2026	35	0

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers).

Bron: Ingrado

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	1%	1%
2023	1%	0%
2024	1%	1%
2025	1%	0%
2026	1%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	3.484	3.522	3.509	3.495
Baten	-586	-687	-687	-687
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.899	2.835	2.822	2.808
Gerealiseerd resultaat	2.899	2.835	2.822	2.808

Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Inleiding

"In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing."

Bestuurlijke kaders

- Integrale toekomstvisie Nunspeet
- Woonvisie
- Bouwverordening
- Welstandsnota
- Bestemmingsplannen
- Nota Centrumvisie Nunspeet
- Welstandsnota
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008
- Verordening Starterslening
- Nota grondbeleid 2017/2021

Wat willen wij bereiken?

Ruimtelijke ordening

- In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing.
- Flexibele bestemmingsplannen om te kunnen inspelen op (actuele) ontwikkelingen.
- Blijvend ruimte voor inwoners en bedrijven die initiatieven willen nemen, vanuit het principe van 'ja, mits' (in plaats van 'nee, tenzij').
- Initiatiefnemers van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voeren actief en transparant overleg met de omgeving en streven hierbij naar een ontwikkeling die zoveel mogelijk draagvlak heeft.
- We ronden de implementatie van de Omgevingswet voortvarend af.
- Er zal ook aandacht zijn voor duurzame bouwconcepten, waarbij een extra bouwlaag (3 lagen en een kap) - daar waar het zinvol en inpasbaar is - de standaard wordt.
- Wij blijven uitgaan van een actieve grondpolitiek, waarbij we met het grondprijnsbeleid een evenwicht proberen te brengen tussen opbrengstmaximalisatie en het bevorderen van een woningbouwprogramma dat een hoge maatschappelijke meerwaarde genereert.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Continueren 'Woningbouw op Maat'.

De jaarlijkse 'Woningbouw op Maat' trajecten worden voortgezet.

Evaluëren verplichte omgevingsdialoog.

Evaluëren van de verplichte omgevingsdialoog zoals die wordt gebruikt bij particuliere ruimtelijke initiatieven.

Onderzoeken of de centrumlocatie Feithenhof mogelijkheden biedt voor woningbouw.

Onderzocht wordt of Nieuw Feithenhof mogelijkheden biedt voor woningbouw. Het onderzoek spitst zich toe op financiën, stedenbouw, milieukundige en planologische aspecten

Onderzoeken of in Vierhouten mogelijkheden zijn voor woningbouw.

Aanvullend op de gemeentelijke locatievisies voor Hulshorst en Elspeet wordt ook in Vierhouten onderzocht of er mogelijkheden zijn voor woningbouw.

Opstellen van een gemeentelijke locatievisie voor locaties met vastgelegde fasering woningbouw in Hulshorst en Elspeet.

Opstellen van een gemeentelijke locatievisie voor locaties met vastgelegde fasering woningbouw in Hulshorst en Elspeet.

Periodiek monitoren, evalueren en verantwoorden van de concrete projecten.

De projecten worden via de maandrapportages gemonitord en de financieel relevante projecten via een afzonderlijke financiële rapportage.

Periodiek monitoren, evalueren en verantwoorden van de Woonvisie.

De woonvisie wordt jaarlijks gemonitord met een bijeenkomst met het veld zoals bijvoorbeeld makelaars en corporaties.

Starten / afronden woningbouw in De Kijktuinen, 't Hul Noord, Elspeet Noordwest en uitleglocatie Weversweg te Hulshorst

Concrete realisatie van woningen is in deze raadsperiode gepland in De Kijktuinen, 't Hul Noord, Elspeet Noordwest en uitleglocatie Weversweg te Hulshorst.

Wat willen wij bereiken?

Wonen

- Een woonbeleid met als uitgangspunten 'passend wonen voor passende prijzen' en 'bouwen naar behoefte' en met de nadruk op de doelgroepen woonstarters en senioren.
- Passende huisvesting voor iedereen.
- Bij woningbouwprojecten waarbij gronden in bezit zijn van de gemeente gaat het percentage sociale woningbouw (sociale koop en sociale huur) omhoog van 20% naar minimaal 35% met daarbij een gezonde mix tot de verschillende aftoppingsgrenzen.
- De prijsgrens van sociale woningbouw gaan we naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen nader bezien en in de woonvisie verder uitwerken.
- We gaan meer huurwoningen in het middensegment realiseren.
- We hanteren zelfbewoningsplicht waar dat mogelijk is als norm en leggen dat vast in de woonvisie.
- Met behulp van provinciale subsidie en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) zetten we de inzet van de woon- en doorstroomcoach via Omnia Wonen voort. Deze coach is inwoners behulpzaam bij het vinden van een woning die beter past bij de wensen en behoeften. "

Wat gaan wij daarvoor doen?

Onderzoek uitvoeren naar creatieve oplossingen om te voldoen aan de huisvestingsvraag van met name starters, senioren en statushouders.

Als uitwerking van de notitie wonen wordt blijvend gezocht naar creatieve oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 3

Wat gaan wij daarvoor doen?

Gebiedsvisie Stationslaan/centrum Nunspeet

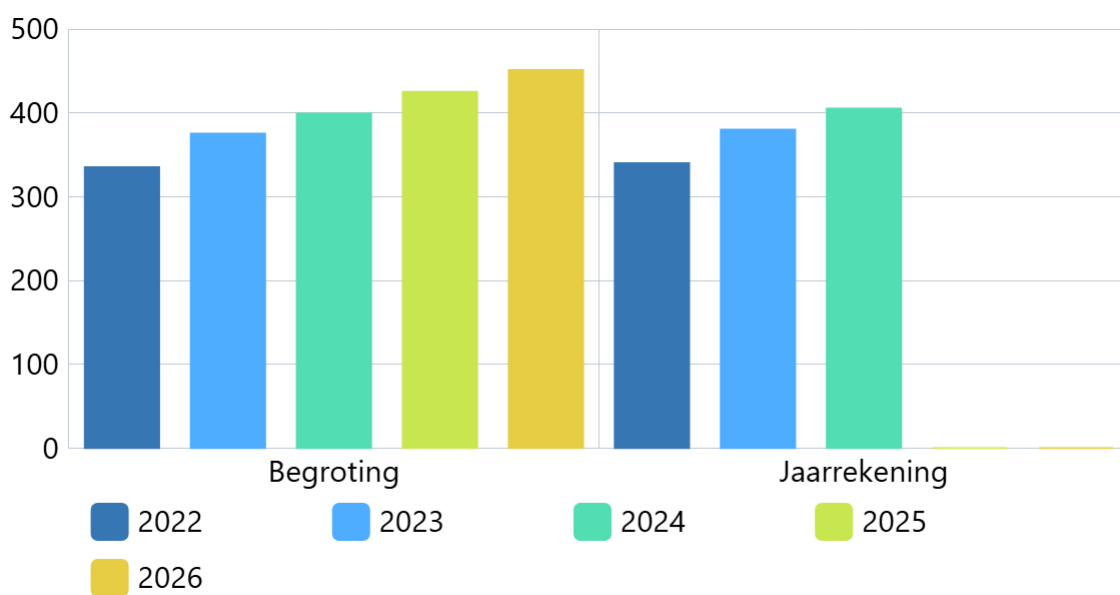
Er wordt een nieuwe gebiedsvisie Stationslaan opgesteld. De gebiedsvisie heeft als doel om: • Een toekomstbestendig en aantrekkelijk centrum te creëren; • Ruimtelijke, economische, sociale en ecologische ambities te integreren; • Richting te geven aan toekomstige ontwikkelingen en investeringen; • Draagvlak te creëren bij bewoners, ondernemers en andere **Samenwerking volkshuisvesting regio Noord-Veluwe: aanpassing dienstverleningsovk.**

De samenwerking op Wonen in de Noord-Veluwe is vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) uit 2020. De bijdragen vanuit de verschillende gemeenten aan deze samenwerking zijn destijds geïndexeerd en verder niet geactualiseerd. Met het aangaan van de Regionale woondeal Noord-Veluwe 2022-2030 zijn de taken voor regiocoördinatie toegenomen en de kosten voor cofinanciering door de subsidiemogelijkheden. Om die reden wordt het DVO herijkt en wat betreft de taken en ook de bijdrage per gemeente. **Uitwerking omgevingsprogramma wonen**

In het Omgevingsprogramma Volkshuisvesting zijn voorkeurslocaties vastgesteld. De locatie in Elspeet beslaat in totaal circa 4,5 hectares, waardoor er, al dan niet in fasen, een groot aantal woningen kan worden gerealiseerd. Voor de uitwerking is aanvullend budget nodig om te komen tot een passende wijze van een combinatie actief en passief grondbeleid. In het Omgevingsprogramma Volkshuisvesting zijn voorkeurslocaties vastgesteld. De locatie in Elspeet beslaat in totaal circa 4,5 hectares, waardoor er, al dan niet in fasen, een groot aantal woningen kan worden gerealiseerd. Voor de uitwerking is aanvullend budget nodig om te komen tot een passende wijze van een combinatie actief en passief grondbeleid. **Wat willen wij bereiken?**

Wettelijke indicatoren programma 3

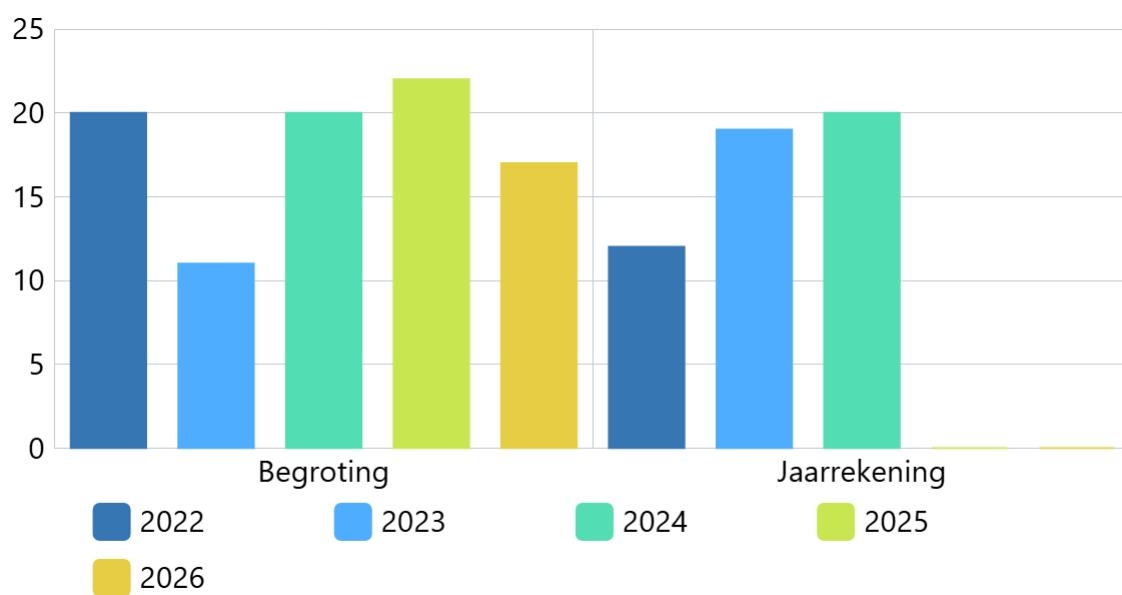
Gemiddelde WOZ waarde.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	335	340
2023	375	380
2024	399	405
2025	425	0
2026	451	0

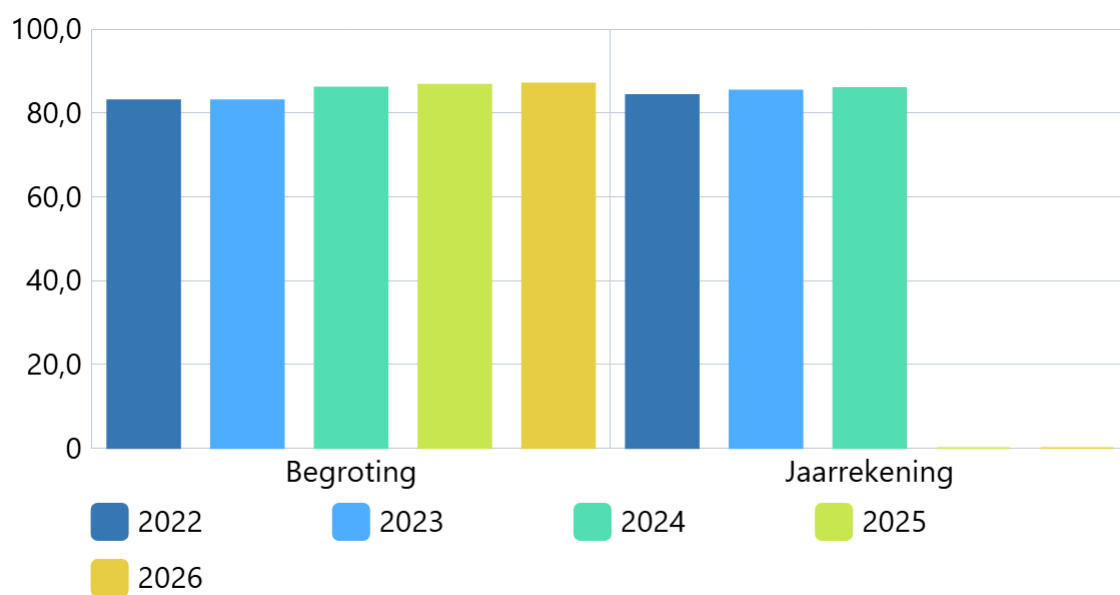
Nieuw gebouwde woningen.

Bron: Basisregistratie adressen en gebouwen

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	20	12
2023	11	19
2024	20	20
2025	22	0
2026	17	0

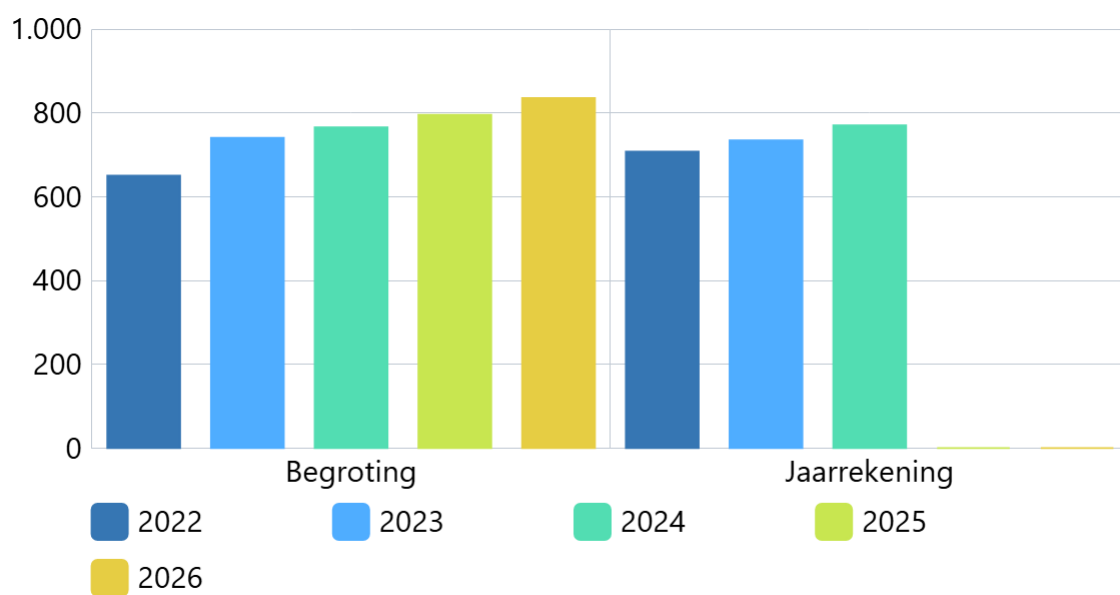
Demografische druk.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	83,0	84,2
2023	83,0	85,3
2024	86,0	85,9
2025	86,7	0,0
2026	87,0	0,0

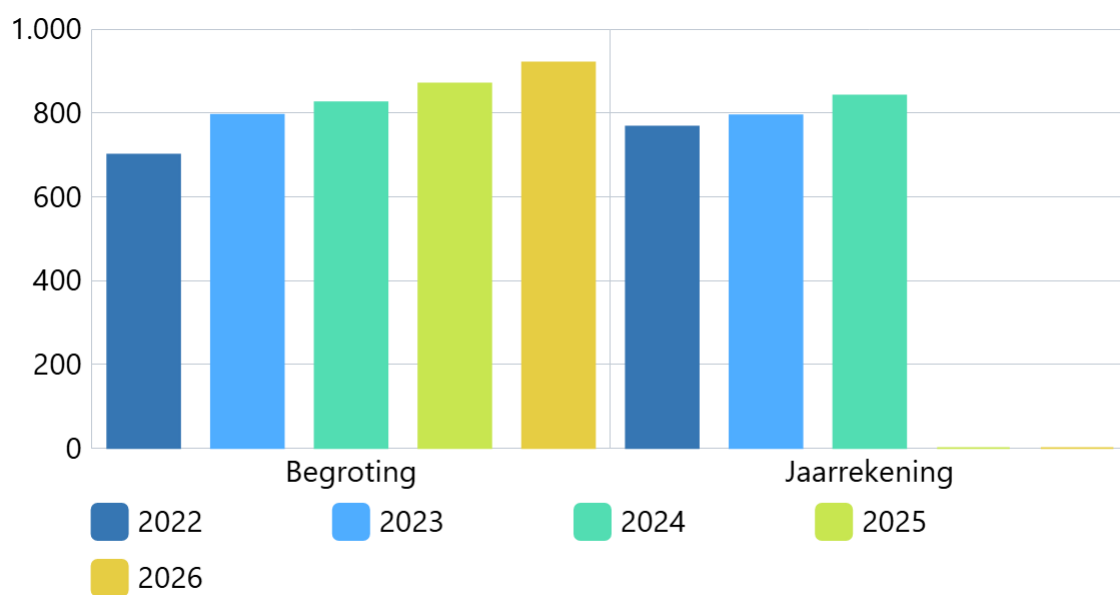
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden.

Bron: COELO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	650	707
2023	740	734
2024	765	770
2025	795	0
2026	835	0

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden.

Bron: COELO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	700	767
2023	795	794
2024	825	841
2025	870	0
2026	920	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	3.638	3.695	3.615	3.610
Baten	-1.657	-1.657	-1.657	-1.657
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.981	2.038	1.958	1.953
Gerealiseerd resultaat	1.981	2.038	1.958	1.953

Programma 4. Volksgezondheid en milieu

Inleiding

"Een concrete taak voor gemeenten is het bevorderen van een gezonde leefstijl en dat is ook de komende bestuursperiode voor ons prioriteit. Daarnaast blijft duurzaamheid een belangrijk thema, waarbij we ons verantwoordelijk voelen voor een goed beheer van onze aarde, ook voor de generaties na ons."

Bestuurlijke kaders

- Milieuactieplan 20122015
- Deelverordening duurzaamheid
- Masterplan duurzaamheid
- Beleidskader geluid
- Besluit bodemkwaliteit
- Verordening geurhinder en veehouderij
- Regionaal milieu-uitvoeringprogramma RNV
- Afvalwaterketenplan
- Lozingenbesluit (bodembescherming)
- Beleidsregels laadpalen automobilititeit
- Verordening afvalstoffenheffing 2017
- Verordening rioolheffing 2017
- Verordening rioolaansluitrecht 2017
- Beleidsnota samen voor een gezond Noord-Veluwe 20172021
- Preventie en handavingsplan alcohol 20172021
- Hemelwatervisie en uitvoeringsplan

Wat willen wij bereiken?

(positieve) Gezondheid

- Aandacht voor achterliggende problematiek bij gezondheidsvraagstukken zoals armoede, problemen rondom huisvesting, eenzaamheid etc.

- Brede kijk op gezondheid: Positieve Gezondheid: interventies gericht op schuldhelpverlening of zingeving zijn soms een beter startpunt voor het verbeteren van gezondheid dan interventies gericht op een gezonde leefstijl

- Gezondheid verbeteren in samenwerking met andere sectoren en domeinen: 'Health in All Policies.

- We zetten in op het in stand houden / creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving.
- We zetten in op het verkleinen van gezondheidsachterstanden.
- We stimuleren gezond opgroeien.
- We stimuleren goed ouder worden.

Wat gaan wij doen?

Alle kinderen en jongeren hebben een goede start en ontwikkelen zich gezond en veilig (gezond opgroeien).

Het ontwikkelen van een sterke basis, zowel voor de opvoeders als voor de kinderen zelf, is van groot belang om gezondheidsproblemen bij opgroeien te voorkomen of de kans daarop te verminderen. We willen dat alle kinderen in de gemeente Nunspeet een optimale kans op een goede start hebben. Aandacht voor de periode voor, tijdens en na de geboorte van een kind vinden we daarom belangrijk. We willen dat alle (aanstaande) ouders goed voorbereid en toegerust beginnen aan een zwangerschap en het daaropvolgende ouderschap.

Daarnaast willen we dat kinderen en jongeren zich gezond en veilig kunnen ontwikkelen tot wie ze zijn. Dit betekent breed ontdekken en ontwikkelen van identiteit, persoonlijkheid, veerkracht, mentale weerbaarheid, talenten en vaardigheden binnen een sociale en fysieke omgeving die jongeren uitnodigt en stimuleert om te ontwikkelen, maar ook beschermt en eventueel begrenst bijvoorbeeld als het gaat om middelengebruik.

De fysieke en sociale omgeving van onze inwoners is een gezonde en veilige omgeving.

De leefomgeving levert een belangrijke bijdrage aan onze gezondheid en ons welzijn; een gezonde fysieke en sociale leefomgeving is een prettige plek om te leven. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag zoals wandelen, fietsen, spelen, ontspannen en gezond eten. Ook biedt een gezonde leefomgeving toegang tot voorzieningen zoals scholen, winkels en buurthuizen en is ruimte om elkaar te ontmoeten.

Inwoners van alle leeftijden en achtergronden kunnen (vol)waardig mee (blijven) doen (goed ouder worden).

Mensen worden steeds ouder en het aantal ouderen neemt toe. In de gemeente Nunspeet is 21% van de inwoners 65 jaar of ouder. We zetten in op het zijn van een dementievriendelijke gemeente en vitaal ouder worden.

Uiterlijk in 2025 hebben we in samenwerking met de GGD nieuwe indicatoren opgesteld voor Volksgezondheid, gebaseerd op het gedachtegoed Positieve Gezondheid.

In het najaar van 2023 zijn er extra vragen opgenomen in de jeugdmonitor van de GGD NOG. Aan de hand van deze vragen worden er nieuwe indicatoren opgesteld waardoor OKO geëvalueerd kan worden. Daarnaast zijn we in gesprek met de GGD NOG over het evalueren van Positieve Gezondheid zoals we daarmee werken in de gemeente Nunspeet. De huidige indicator veerkracht past al goed in het gedachtegoed van Positieve Gezondheid en we onderzoeken of er nog meer verbindingen gemaakt kunnen worden vanuit de monitors van de GGD NOG. We zijn ons ervan bewust dat cijfers niet het gehele verhaal vertellen. Daarom onderzoeken we of er aanvullende methoden helpend zijn waardoor we Positieve Gezondheid breder kunnen evalueren.

We ondersteunen inwoners in hun mentale en fysieke gezondheid (gezond leven).

Mensen met gezonde gewoontes leven langer in goede gezondheid. We richten ons op het veranderen van gedrag van mensen en hun omstandigheden met als doel gezondheid bevorderen en/of ziekte voorkomen. Daarnaast richten we ons op het bevorderen van het (mentaal) welbevinden van onze inwoners. Mensen die een mentaal welbevinden ervaren, voelen zich niet alleen beter, maar voelen zich ook vaker verbonden met elkaar, zorgen over het algemeen goed voor hun kinderen en zijn van betekenis voor hun directe omgeving en de maatschappij.

We zetten in op het verkleinen van gezondheidsverschillen.

Gezondheid wordt bepaald door een combinatie van persoonlijke kenmerken en omstandigheden waarin mensen geboren worden, opgroeien, wonen en werken. Denk aan (on)gunstige woon- en werkomstandigheden, (on)gezonde leefstijl, (laag)geletterdheid, financiële (on)gezondheid zoals armoede en schulden. Via verschillende projecten zetten we erop in dat verschillen in mogelijkheden om gezond te kunnen leven verkleind worden. Daarbovenop willen we bewerkstelligen dat bij nieuwe ontwikkelingen, zoals pilots, eerst wordt geïnvesteerd in de wijken waar relatief veel mensen met een lage SEP wonen.

Wat willen wij bereiken?

Duurzaamheid

- De gemeente Nunspeet heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om verduurzaming.
 - Nieuwbouwwoningen zijn energieneutraal.
 - Zoveel mogelijk zonnepanelen op daken, ook op overheidsgebouwen.
 - Geen zonnepanelen op landbouwgronden die geschikt of bestemd zijn voor duurzame exploitatie door de agrarische sector met uitzondering van de afgesproken pilot van 2 hectare.
- We stimuleren de isolatie van woningen, met prioriteit voor mensen met een lager inkomen om energiearmoede te voorkomen.
 - We handhaven de duurzaamheidslening.
 - We voeren een actief beleid om het energieverbruik te beperken, onder andere door inzet van energiecoaches.
 - We gaan een duurzaam samenwerkingsverband aan met lokale partners op het gebied van energie en duurzaamheid.
 - We verduurzamen gemeentelijke gebouwen en het gemeentelijke wagenpark (verder).
 - Samen met ondernemers verkennen we de kansen voor de energietransitie, zoals opslag van waterstof.
 - We stimuleren (bij voorkeur) lokale initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking met garanties voor minimaal 50%, maar bij voorkeur 100% lokale participatie.

Wat willen wij bereiken?

Klimaatadaptatie

- Transitie naar een circulaire en klimaatadaptieve gemeente en verduurzaming van het energiesysteem, met als uitgangspunt "haalbaar en betaalbaar voor inwoners".
- We maken de openbare ruimte geschikt voor klimaatadaptatie, onder andere door te zorgen voor meer groen en waterberging.
 - We stimuleren burgers om bij te dragen aan klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door afkoppeling van regenwater, door het vervangen van verharding door groen of door het planten van bomen.
 - We intensiveren de deelname aan operatie Steenbreek.

Wat gaan wij doen?

Opstellen plan van aanpak wijkgerichte aanpak klimaatadaptatie.

Er wordt een plan van aanpak opgesteld dat voorziet in een wijkgerichte aanpak van klimaatadaptatiemaatregelen.

Wat willen wij bereiken?

Milieu

- Vermindering van restafval van de huishoudens.
- Voorkomen zwerfafval en illegale stort.
- We maken het storten van grof vuil laagdrempelig en zorgen dat recyclebaar afval periodiek gratis ingeleverd kan worden.
- Naast de vorming van een milieustraat onderzoeken we samen met ondernemers aanvullende maatregelen om het restafval per huishouden verder terug te dringen.
- Zwerfvuil, onder meer in of bij natuurgebieden waar het vaak druk is, gaan we tegen, bijvoorbeeld door plaatsing van meer prullenbakken. "

Wat gaan wij doen?

Realiseren van een milieustraat.

Realiseren van een milieustraat.

Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek ketenconcept.

Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek ketenconcept.

(Omzetten naar Duurzaamheid)

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 4

Wat gaan wij doen?

Afkoppelen en renovatie Astridlaan en Elisabethlaan (riolering)

Het afkoppelen en renovatie Astridlaan en Elisabethlaan bestaat voor 80 % uit rioleringskosten. De kosten worden verrekend in de rioolheffing **Duurzaam**

onkruidbeheersing \ verhardingen begraaftplaatsen

De elementen verharding en half-verharding paden op de vier begraaftplaatsen mogen niet meer chemisch bestreden worden. De laatste jaren zijn we aan het onkruidbranden (gas). Door oplopende loonkosten, brandstofkosten worden deze werkzaamheden steeds duurder. Daarnaast is er sprake van areaal uitbreiding op o.a. begraaftplaats Nunspeet West en Elspeet. Daarnaast is de verwachting dat per 2026 het onkruidbranden (gas) over zal gaan op

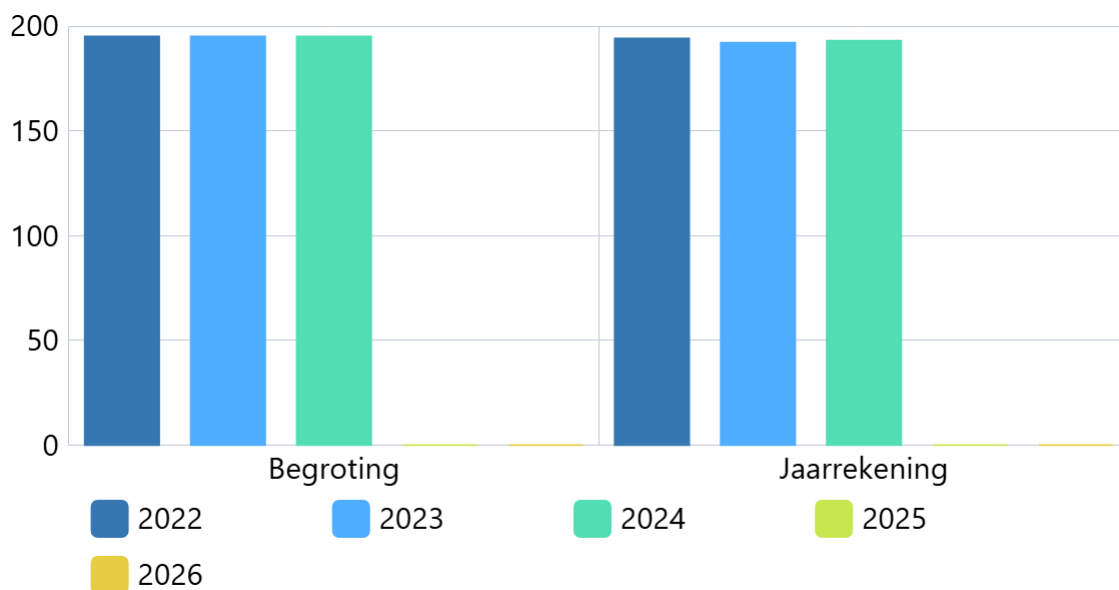
heetwater methode Uitvoeringsbudget Opgroeien in een kansrijke omgeving

Met OKO werken we op de Noord-Veluwe aan een positieve leefomgeving van jongeren, zodat jongeren minder middelen (alcohol, drugs en tabak) gebruiken en prettig in hun vel zitten. Aangezien de aanpak zich op universele preventie richt, zetten we met OKO in op de beweging naar de voorkant en hopen we uiteindelijk kosten in de jeugdzorg te besparen. De activiteiten en interventies worden genoemd in het 'Uitvoeringsplan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO 2025207)'. Tijdens de raadsvergadering van 17 april 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het uitvoeringsplan. **Wet Suicidepreventie**

Per 1 januari 2026 gaat de Wet suïcidepreventie in. Met invoering van de wet worden per gemeente middelen beschikbaar gesteld voor dit thema. Voorstel is om deze middelen gericht in te zetten om het gesprek hierover beter te kunnen voeren en het taboe op depressie en zelfdoding te doorbreken. Er is nog niet bekend welk bedrag de gemeente Nunspeet ontvangt in het kader van de Wet suïcidepreventie. Vooruitlopend hierop wordt voorgesteld om gemeentelijke middelen in te zetten om in de openbare ruimte, door middel van kunst bijvoorbeeld aandacht te vragen voor dit onderwerp. **Wat willen wij bereiken?**

Wettelijke indicatoren programma 4

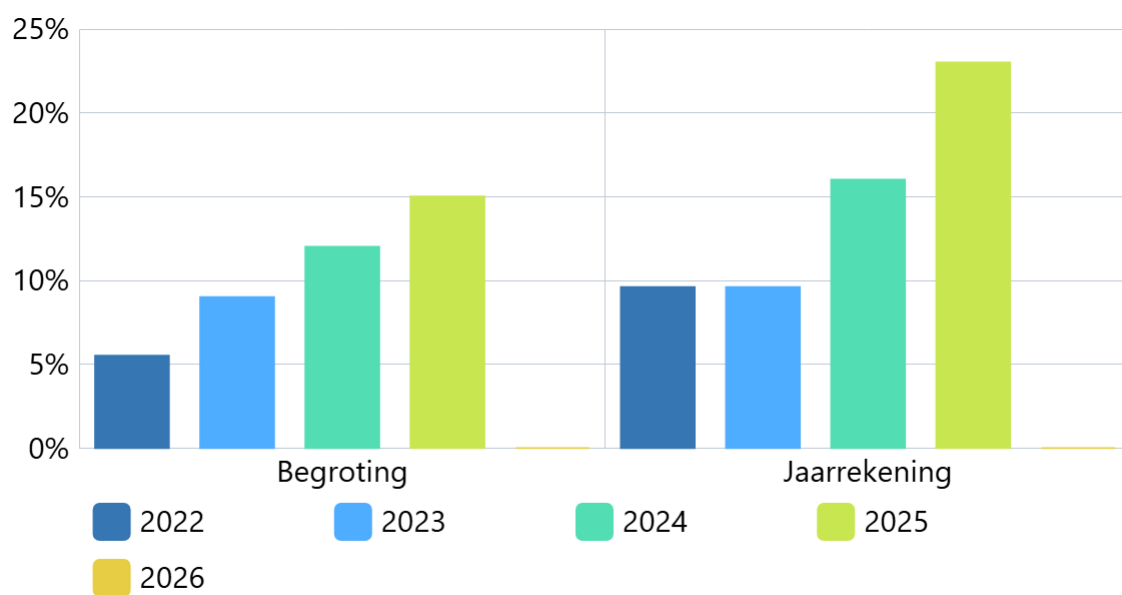
Omvang huishoudelijk restafval.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	195	194
2023	195	192
2024	195	193
2025	0	0
2026	0	0

Hernieuwbare elektriciteit.

Bron: Rijkswaterstaat

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	6%	10%
2023	9%	10%
2024	12%	16%
2025	15%	23%
2026	0%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	8.771	8.376	8.333	8.324
Baten	-7.068	-6.718	-6.695	-6.673
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.703	1.658	1.639	1.651
Gerealiseerd resultaat	1.703	1.658	1.639	1.651

Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

"Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid zijn belangrijk. Het recent vastgestelde gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig zijn daarin leidend. Op basis van de beleidsuitgangspunten van het GVVP zijn actiepunten geformuleerd waarvan we uitwerking volgens de vastgestelde planning tegemoet zien."

Bestuurlijke kaders

- Beleidsplan openbare verlichting 20222030
- Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP)
- Parkeerbeleidsplan Nunspeet
- Beleids- en beheerplan wegen 20142018

Wat willen wij bereiken?

Verkeer

- Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid, volgens de uitgangspunten van het Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig.
- Het parkeren in de openbare ruimte blijft in onze gemeente gratis.
- Duidelijke parkeerroutering.
- We houden wegen en paden maximaal open in het belang van optimale doorstroming.
- We zetten in op aanleg van een rotonde op de kruising bij Halfweg.
- We werken aan het Verkeersplan Vierhouten Fase 2 met daarin aanpak van de Gortelseweg.
- We dringen bij Rijkswaterstaat aan op een oplossing via een 'brilconstructie' voor de gevaarlijke situatie bij de twee kruisingen aan de Eperweg bij de A28 (N795).
- We geven extra aandacht aan de trottoirs in de kernen in combinatie met adequate bewegwijzering in het bijzonder voor mensen met een visuele beperking.
- We geven extra aandacht aan de lokale fietsagenda, zoals parkeren, fiets delen, oplaadpunten, veilige fietszones en brede fietspaden.
- We benutten kansen voor uitbreiding van parkeerplaatsen zodat ondernemen en wonen in het centrum van Nunspeet mogelijk blijft.
- Het beleids- en beheerplan wegen actualiseren we in 2022; daarbij beoordelen we of het nodig is om aan het onderhoudsbudget wegen vanaf 2023 (structureel) extra middelen toe te voegen.
- We blijven de inzet van met name de Regio Zwolle voor verbetering van de bereikbaarheid en doorstroming van de A28 ondersteunen."

Wat gaan wij doen?

Actualiseren beleids- en beheerplan wegen.

Onderzoek uitvoeren naar het ontheffingenbeleid van de parkeerdurbeperking in het centrum van Nunspeet en de uitvoering daarvan.

evalueren van het ontheffingenbeleid

Onderzoeken van de mogelijkheden om geluidsoverlast van de A28 (kernen Nunspeet en Hulshorst) tegen te gaan.

Opstellen plan van aanpak voor uitvoering actiepunten GVVP.

In het GVVP zijn diverse actiepunten benoemd die meer- of minder tijd en capaciteit vergen. De planning met raming in tijd en kosten wordt nader gespecificeerd.

Uitvoeren verkeersplan Vierhouten fase 2.

Treffen maatregelen iom bewoners en belanghebbenden. Voorbereiding in 2025, uitvoering in 2026.

Vrij parkeren en de blauwe zone duidelijker aangeven (onder andere met een overzichtskaart op de gemeentelijke website).

in overleg met team communicatie een duidelijke(re) kaart op de website plaatsen

Wat willen wij bereiken?

Vervoer

- Goede bereikbaarheid van alle kernen met openbaar vervoer.
- Duurzaam openbaar vervoer.
 - We blijven het belang van (duurzaam) openbaar vervoer onder de aandacht brengen bij de overheden die hiervoor verantwoordelijk zijn.
 - Voor onze inwoners voor wie dat nodig is, blijven we gebruik maken van collectief vervoer.
 - We promoten en ondersteunen het gebruik van duurzaam (elektrisch) vervoer."

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 5

Wat gaan wij doen?

Aanvullende investering MAN ivm prijsstijging en verduurzaming

Als gevolg van prijsstijgingen en verduurzaming zal de investering MAN verhoogd moeten worden.**Afkoppelen en renovatie Astridlaan en Elisabethlaan (=niet-riolering)**

Het afkoppelen en renovatie Astridlaan en Elisabethlaan bestaat voor 20 % uit niet rioleringskosten.**Investering Fiat's**

Als gevolg van prijsstijgingen en verduurzaming zal de investering in een Fiat verhoogd moeten worden.**Investering Fiat's**

Als gevolg van prijsstijgingen en verduurzaming zal de investering in een Fiat verhoogd moeten worden.**Medwerker verkeer**

In verband met de toename van aanvragen laadpalen, verkeersbesluiten is de uitbreiding van de formatie verkeer wenselijk.**Ondertunneling spoorwegovergang Eperweg onderzoek/plankosten**

In de raadsvergadering van 17 april 2025 heeft de raad uitgesproken dat er – middels een afzonderlijk project - voortvarend een onderzoek naar de ondertunneling van de spoorwegovergang Eperweg (opheffen overweg) moet plaatsvinden. Op basis van bovenstaande dient er een onderzoek plaats te vinden naar nut en noodzaak, mogelijkheden en onmogelijkheden van het op-heffen van de overweg Eperweg middels ondertunneling van het spoor. In de basis betreft het een haalbaarheidsonderzoek naar een duurzame toekomstbestendige oplossing om de spoor en verkeersveiligheid, ruimtelijke kwaliteit en natuurwaarden van het gebied rond de overweg (zoek-gebied) te verbeteren.

Uitbreiding groenbudgetten: onkruid op verharding

Het duurzaam bestrijden (zonder chemische middelen) van onkruid op verhardingen binnen de kom is recentelijk als onderdeel van een beeldprestatiebestek in de markt gezet. Het is onze inschatting dat er vanaf 2026 € 40.000 moet worden bijgeraamd.

Vervanging tractor

Voor de vervanging van een tractor is in 2029 een raming opgenomen.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 5

Programma 5 bevat geen wettelijke indicatoren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	6.780	6.781	6.730	6.696
Baten	-98	-98	-98	-98
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.681	6.683	6.632	6.597
Gerealiseerd resultaat	6.681	6.683	6.632	6.597

Programma 6. Veiligheid

Inleiding

"Veiligheid is een groot goed en een grondrecht. Met betrokken partijen is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid in onze gemeente te waarborgen. In dat kader is er waardering voor de politie die met beperkte capaciteit goed werk verricht. Daarbij is de zichtbaarheid van wijkagenten onmisbaar in onze wijken en kernen."

Bestuurlijke kaders

- Regionaal beleidsplan rampenbestrijding en crisisbeheersing Noord- en Oost-Gelderland 2025- 2028
- Regionaal crisisplan Noord- en Oost-Gelderland 20252028
- Regionaal risicoprofiel VNOG 2025- 2028
- Integraal veiligheidsplan 20242027
- Lokaal convenant horeca 2025- 2028
- Veiligheidsstrategie 20242027 politie Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 20242027 van Politie Oost-Nederland
- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Nunspeet 2024

Wat willen wij bereiken?

Aanrijtijden

- Het behalen van de (wettelijke) normen voor de aanrijtijden van de hulpdiensten.

- We blijven ons sterk maken voor het door de hulpdiensten bieden van hulp binnen de wettelijke aanrijtijden.
- We zetten ons in voor minimaal het behoud van de tijdelijke ambulancepost in Nunspeet en bij voorkeur voor een definitieve oplossing.
- We handhaven de First Responder in Elspeet."

Wat gaan wij doen?

Jaarlijks rapporteren aanrijtijden van de brandweer en de ambulance aan de gemeenteraad (incl. een bestuurlijke reactie en een plan van aanpak om tot verbetering te komen).

jaarlijks worden de aanrijtijden van de brandweer en de ambulancedienst aangeboden aan de cie. AB

Voor 2024 afgerond

Wat willen wij bereiken?

Boa's

- Een BOA - capaciteit op het gebied van veiligheid die in overeenstemming is met de taken van de gemeente en de ambities die we op dit vlak hebben.

- We intensiveren de handhaving op de hondenpoepoverlast.
- Indien er door het Ministerie van Veiligheid en Justitie sprake is van uitbreiding van bevoegdheden van BOA's, bijvoorbeeld optreden tegen (lichte) verkeersovertredingen, dan maken we daar gebruik van. "

Wat willen wij bereiken?

Brandweer

- De huidige brandweercapaciteit en de -kazernes in onze gemeente moeten behouden blijven.
- Zoveel als mogelijk voorkomen dat onverhoopte natuurbranden op het grondgebied van de gemeente Nunspeet onbeheersbaar worden.
 - We blijven bij de VNOG aandacht vragen voor positie en toerusting van de brandweervrijwilligers.
 - We blijven aandacht geven aan natuurbrandpreventie en -bestrijding.

Wat gaan wij doen?

Actualiseren natuurbrandpreventieplan.

doorlopend

Renoveren brandweerkazerne Nunspeet.

Brandweerkazerne Nunspeet wordt gerenoveerd. De bouw is begonnen.

Wat willen wij bereiken?

Buurtwacht/buurtpreventie

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.
 - We waarderen en ondersteunen de inzet van buurtwacht en buurtpreventie om zich verder te professionaliseren.

Wat gaan wij doen?

Faciliteren ondersteunen van buurtpreventieinitiatieven, eventueel financieel

Op aanvraag faciliteren van buurtpreventie-initiatieven.

Wat willen wij bereiken?

Criminaliteit, overlast en ondermijning

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.
 - We richten de openbare ruimte in conform de eisen van sociale veiligheid.
 - We faciliteren de training voor jongeren, ouderen en kwetsbare inwoners op (digitale) veiligheid.
 - We gaan meer investeren in het voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit en zetten daarvoor in op een preventieve aanpak, onder meer gericht op het voorkomen van alcoholmisbruik en tegengaan van het gebruik van drugs.
 - Daarvoor geven we actief uitvoering aan het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2022-2025.
 - We treden daadkrachtig op tegen crimineel en / of overlast gevend gedrag, met preventie als speerpunt en handhaving als sluitstuk.
 - Voor het vast te stellen Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 (IVP) gaan we voor dit moment uit van de volgende prioriteiten: zorg en veiligheid, ondermijning en criminaliteit.

- We nemen deel aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (waarschijnlijk vanaf 112023 vanuit wetgeving verplicht).

Wat gaan wij doen?

Actualiseren standplaatsenbeleidsplan.

Actualiseren van het standplaatsenbeleidsplan.

BIBOB beleidsplan actualiseren.

Het in 2021 vastgestelde BIBOB beleidsplan actualiseren.

Evenementenbeleid evalueren en bijstellen.

Het in 2022 vastgestelde evenementenbeleid evalueren en eventueel bijstellen.

Opstellen horecabeleidsplan.

Opstellen van het horecabeleidsplan.

Opstellen terrassenbeleidsplan.

Opstellen van het terrassenbeleidsplan.

Wat willen wij bereiken?

Huiselijk geweld

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.

- Samen met o.a. Veilig Thuis, lokale teams, welzijnsorganisaties, onderwijs en politie zetten we ons in om huiselijk geweld terug te dringen en vroeg te signaleren.
- We zorgen dat gesubsidieerde en gecontracteerde aanbieders werken met de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- We werken vanuit één visie op veiligheid: gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ TOP3.

Wat gaan wij doen?

Meldcode + gefaseerd samenwerken aan veiligheid opnemen in subsidie-afspraken en contracten met aanbieders (jeugd + WMO).

Werken conform meldcode en GSV jaarlijks opnemen in de subsidie-afspraken en in de contracten met aanbieders (Jeugd + Wmo).

Uitrol gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ TOP3 in de hele keten rondom zorg en veiligheid.

Verdere uitrol van werken conform de visie GSV/TOP3 in geval van veiligheidscasuïstiek.

Veiligheid borgen binnen CJG en Stimenz conform landelijk Kwaliteitskader werken aan veiligheid.

Op basis van resultaten van de Zelfscan Werken aan veiligheid acties uitvoeren om (zicht op) veiligheid beter te borgen binnen onze lokale toegang. Dit is integraal onderdeel van het project stevige lokale toegang 0100 Nunspeet.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 6

Wat gaan wij doen?

Ambtelijk secretaris politiedriehoek

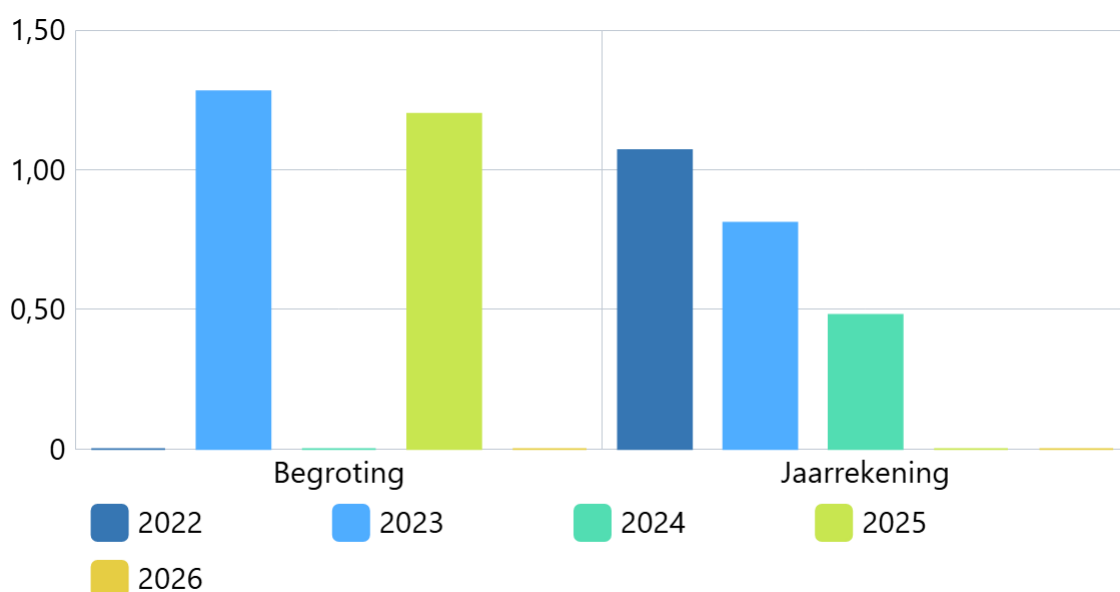
In de politiedriehoek Veluwe Noord is een ambtelijk secretaris (0,4 fte) aangetrokken die meer tijd en aandacht kan besteden aan het ondersteunen van de lokale driehoek en de Werkgroep integrale veiligheid (WIV) en het aanjagen van de gemeentelijke samenwerking tussen de 6 gemeenten van de Driehoek Veluwe Noord. In 2025 wordt deze functionaris bekostigd uit de CCV subsidie voor 2025. Vanaf 2026 dienen de zes gemeenten naar rato bij te dragen. Gemeente Epe is werkgever.

Ondermijningsproject

Het ondermijningsproject is een samenwerkingsproject van het OM, politie en de provincie Gelderland. Dit is ontstaan vanuit de ervaring met controle en handhaving op Veluwe vakantieparken. In dit project worden gemeenten ondersteund bij het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit op en rondom vakantieparken.

Wettelijke indicatoren programma 6

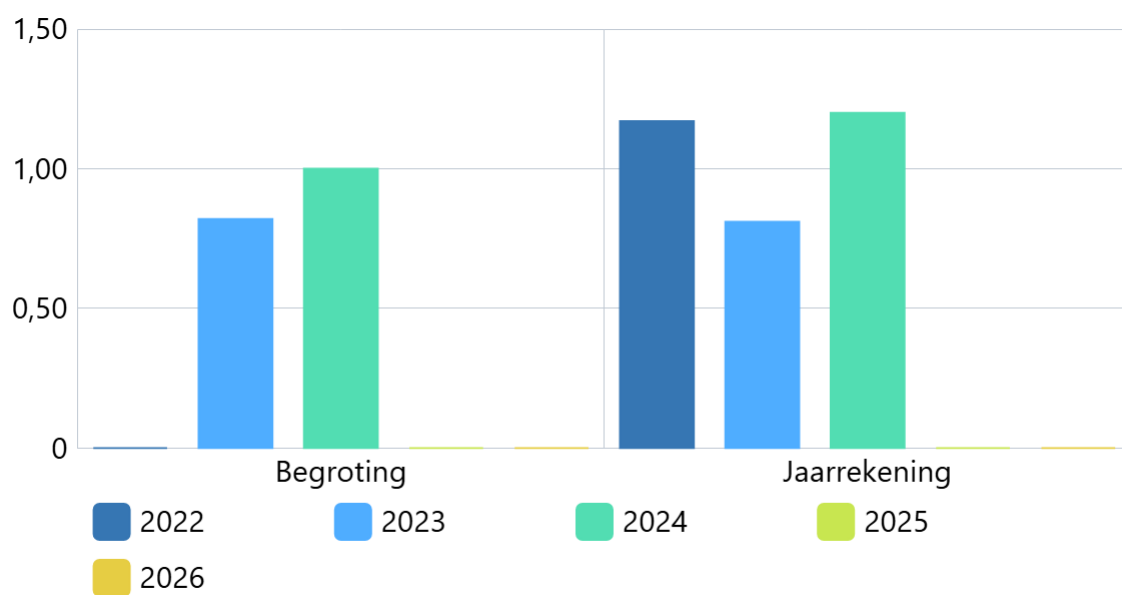
Verwijzingen Halt.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	0,00	1,07
2023	1,28	0,81
2024	0,00	0,48
2025	1,20	0,00
2026	0,00	0,00

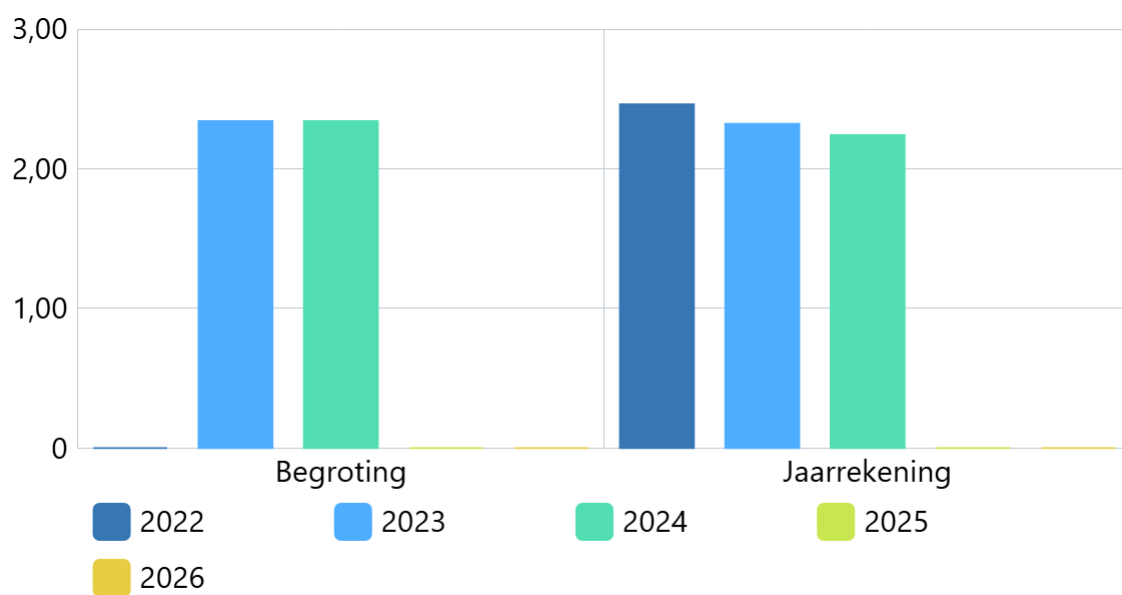
Winkeldiefstallen.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	0,00	1,17
2023	0,82	0,81
2024	1,00	1,20
2025	0,00	0,00
2026	0,00	0,00

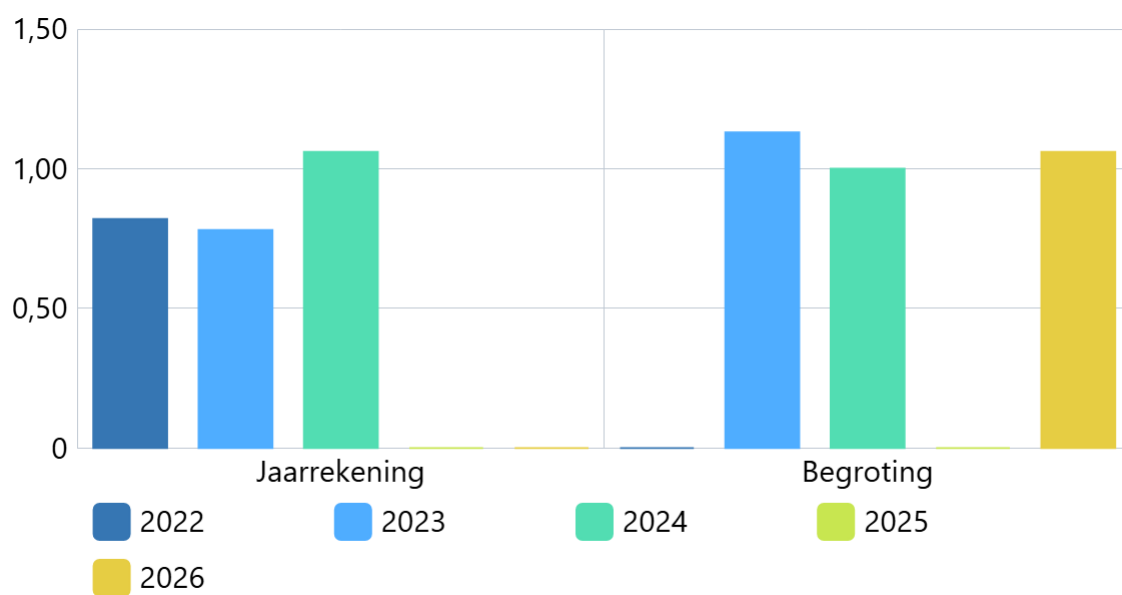
Geweldsmisdrijven.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	0,00	2,46
2023	2,34	2,32
2024	2,34	2,24
2025	0,00	0,00
2026	0,00	0,00

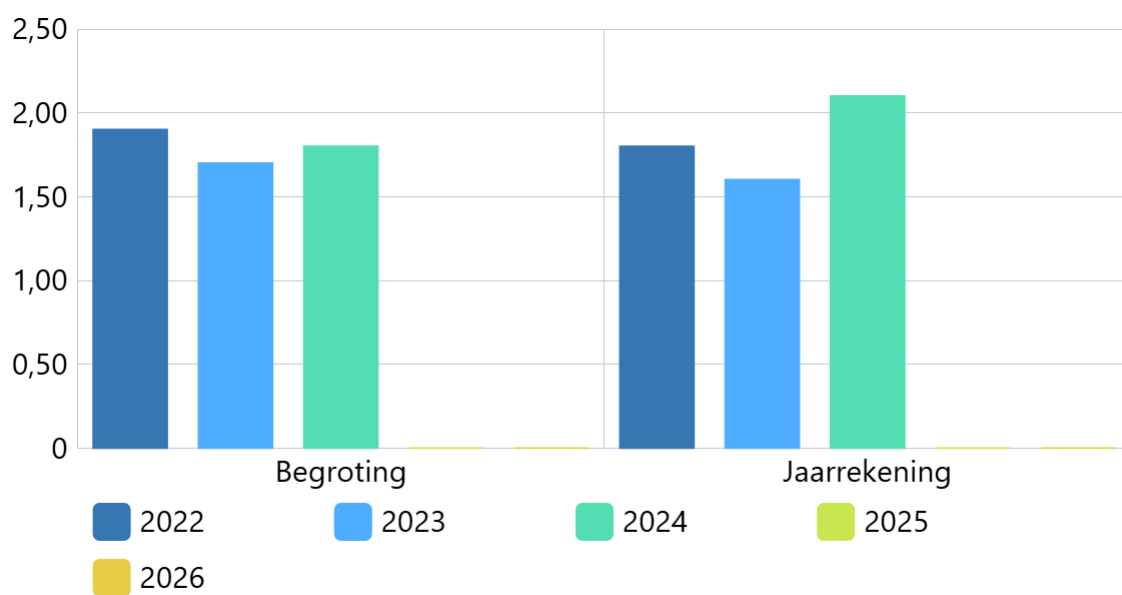
Diefstallen uit woningen.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Jaarrekening	Begroting
2022	0,82	0,00
2023	0,78	1,13
2024	1,06	1,00
2025	0,00	0,00
2026	0,00	1,06

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	1,90	1,80
2023	1,70	1,60
2024	1,80	2,10
2025	0,00	0,00
2026	0,00	0,00

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	3.363	3.545	3.648	3.639
Baten	-39	-39	-39	-39
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.324	3.506	3.609	3.600
Gerealiseerd resultaat	3.324	3.506	3.609	3.600

Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen

Inleiding

"We hebben in onze gemeente een uitgebreid aanbod aan sportvoorzieningen en dat willen we graag behouden. Op het gebied van kunst en cultuur willen we de komende bestuursperiode onze ambities met betrokken partijen blijven waarmaken. Verder willen we ook in de toekomst een groene gemeente blijven."

Bestuurlijke kaders

- Kadernota Sportaccommodaties 2018
- Startnotitie Kunst en Cultuur 2023
- Beleidsplan Sociaal Domein 2021
- Subsidienota gemeente Nunspeet 2019
- Groenbeleids- en beheerplan 2019/2022

Wat willen wij bereiken?

Accommodaties

- Behoud van het uitgebreide aanbod aan sportvoorzieningen dat we in onze gemeente hebben.

- Voor wat betreft de geraamde vervanging van de toplagen van de kunstgrasvelden in Elspeet en Hulshorst treden we op korte termijn in overleg met de betrokken voetbalverenigingen.
- We doen onderzoek naar de uitbreiding van sportfaciliteiten in de diverse kernen.

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken van mogelijkheden van de realisering van een multifunctioneel sportpark in Hulshorst.

Eind 2023 is een masterplan sportpark Hulshorst voorgelegd aan de gemeenteraad. Met fase 1 is ingestemd (uitbreiding vierde natuurgrasveld en ombouw kunstgras naar natuurgras). In Q4 2024 volgde een nadere uitwerking en haalbaarheid van de fase 2 (uitbreiding parkeervoorziening en verplaatsing buitenbak), waarmee ingestemd is. Na een omgevingsplanwijziging en het nieuwe beleidsplan sport en bewegen wordt gekeken of en hoe fase 3 vorm kan krijgen (bijv. combinatiebaan skeeleren / schaatsen).

Onderzoeken van mogelijkheden van realisering van een beweeg- en beleeftuin in Vierhouten.

Het onderzoek vindt plaats in 2025 en mogelijke uitvoering in 2026.

Onderzoeken van mogelijkheden van uitbreiding van sportfaciliteiten in de nabijheid van bestaande accommodaties in Elspeet.

Het onderzoek om de mogelijkheden tot uitbreiding van sportfaciliteiten inzichtelijk te maken staat gepland voor het jaar 2025.

Overdragen gemeentelijke buitensportaccommodaties aan het Sportbedrijf.

Parallel dan wel als onderdeel van de herijking van de kadernota sportaccommodaties (beleidsplan sport en bewegen) bekijken we of overdracht van buitensportaccommodaties naar het Sportbedrijf moet plaatsvinden.

Wat willen wij bereiken?

Bewegen in de openbare ruimte

- Naast de reguliere sportaccommodaties en sportverenigingen is er ook voldoende ruimte om in niet-georganiseerd verband sportief bezig te zijn.

- We zorgen voor voldoende en aantrekkelijke inclusieve speelruimtes, voor beweegroutes en voor plekken met beweegelementen.
- Op De Wilsangh maken we niet-georganiseerd sporten mogelijk.

Wat gaan wij doen?

Onderzoek en uitvoering realisatie pumptrack / skatebaan.

Onderzoek doen naar de mogelijke realisatie van de pumptrackbaan wordt meegenomen als onderdeel van het opstellen en uitvoeren van de uitvoeringsplannen behorende bij het speelruimtebeleid.

Wat willen wij bereiken?

Erfgoed

- Bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente en aan de identiteit van de kernen door ons culturele erfgoed in ere te houden.

- Door het in ere houden van ons culturele erfgoed zoals monumenten wordt het ontstaan en de ontwikkeling van de kernen in beeld gebracht en wordt bijgedragen aan de kwaliteit van de beleving in de kernen.
- We stimuleren de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan.

Wat gaan wij doen?

Activiteiten stimuleren die bijdragen aan het behoud van gemeentelijk cultureel erfgoed.

We stellen jaarlijks een subsidiebudget beschikbaar voor de instandhoudings- en onderhoudskosten van de gemeentelijke monumenten.

Stimuleren van de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan.

We brengen organisaties met elkaar in contact waardoor er gezamenlijke activiteiten ontstaan t.b.v. het behoud van het erfgoed.

Wat willen wij bereiken?

Kunst en cultuur

- Onze ambities op het gebied van kunst en cultuur waar blijven maken.

- Waar blijven maken dat cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van inwoners, inzetbaar is in het sociaal domein, economische waarde heeft en goed is voor het woon- en leefklimaat van onze kernen.
- We starten in 2022 met het realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren daarvoor in 2023 de benodigde middelen; daarbij zetten wij in op duurzame instandhouding van de lokale culturele sector.

- We stellen een nieuwe kunst- en cultuuraanpak op via een participatietraject met onze culturele partners inclusief zangkoren en muziekverenigingen. Daarbij hoort ook het jaarlijks, in overleg met Stichting Nunspeet uit de Kunst, opstellen van een activiteitenplanning.
- Een kaderstellende startnotitie is de eerste stap die we zetten in het proces om een breed gedragen nieuwe koers en aanpak te ontwikkelen voor kunst en cultuur in de gemeente Nunspeet.

Wat gaan wij doen?

Betrekken van onze culturele partners via een participatietraject bij het opstellen van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak

De lokale culturele partners, zowel professionele culturele organisaties als amateurkunstorganisaties- en verenigingen (o.a. zangkoren en muziekverenigingen), zijn betrokken bij het ontwikkelen van de nieuwe kunst- en cultuuraanpak via het participatietraject en worden doorlopend betrokken via deelname aan het Kunst- en Cultuurplatform Nunspeet.

De ambities waar blijven maken, waarbij cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van inwoners, inzetbaar is in het sociaal domein, economische waarde heeft en goed is voor het woon- en leefklimaat van onze kernen.

Via de ontwikkeling en uitvoering van de Kunst- en cultuuraanpak 2024-2027 wordt doorlopend gewerkt aan het waar blijven maken van de in het Collegeprogramma opgenomen ambities m.b.t. kunst en cultuur.

Realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren van de benodigde middelen.

In 2024 is de beleidsnotitie Kunst- en cultuuraanpak 2024-2027 door de raad vastgesteld en zijn de voor de uitvoering daarvan benodigde middelen gereserveerd; daarbij zetten wij in op de duurzame instandhouding van de lokale culturele sector. Voor de uitvoering van de kunst- en cultuuraanpak is in 2024 een ontwikkelagenda en actieplan vastgesteld, welke in de tweede helft van de beleidsperiode een update krijgen.

Via Nunspeet uit de Kunst sturing geven aan de activiteitenplanning op het gebied van kunst en cultuur.

Het onderdeel 'meer sturing geven aan de planning van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur via Nunspeet uit de Kunst' is onderdeel van de uitvoering van de Kunst- en Cultuuraanpak 2024-2027.

Wat willen wij bereiken?

Openbaar groen en natuur

- Nunspeet is ook in de toekomst een groene gemeente; als basisregel geldt dat openbaar groen behouden blijft.

- We geven in beleid en beheer van de openbare ruimte meer aandacht aan biodiversiteit; we vervullen daarin een faciliterende rol, ook met betrekking tot sponsoring van het realiseren, behouden of onderhouden van groen in de openbare ruimte, zeker in het centrum van Nunspeet.
- Als basisregel geldt dat de gemeente niet meewerkt aan plannen die de natuur toegankelijkheid van de officiële padenstructuur onnodig en zonder onderbouwing beperken en die regel wordt in natuurbeheerplannen / visie uitgewerkt.

- Om de balans tussen natuurbeleving en natuurbescherming te versterken, maken we waar mogelijk gebruik van extern aanbod wat betreft subsidies en advies in relatie tot de ingestelde recreatiezonering.

Wat gaan wij doen?

Actualiseren bosbeheerplan voor de periode 2022-2032.

Het actualiseren van het huidige bosbeheerplan en -visie met klankbord en werkgroep (raad) en participatietraject met stakeholders.

Actualiseren heidebeheervisie voor de periode 2022-2032.

Het actualiseren van het huidige heidebeheerplan en -visie met klankbord en werkgroep (raad) en participatie traject met stakeholders.

Herstelprogramma's Provincie Gelderland voor bossen, heide en stuifzanden, vennen en venen en beken.

Opstarten onderhoudsfonds monumentale bomen.

Uitvoering recreatiezonering Veluwe Provincie Gelderland (onderdeel Masterplan Poort van de Veluwe vanuit recreatie & toerisme / bos- en natuurbeheer).

Vanaf volgend jaar wordt hier samen met wethouder Stoffer naar gekeken om in het veld maatregelen verder uit te rollen.

Vaststellen lijst monumentale bomen.

Wat willen wij bereiken?

Sport

- Behoud van het uitgebreide aanbod aan sportmogelijkheden dat we in onze gemeente hebben.

- We blijven investeren in sport en bewegen.
- We maken en houden sporten (fysiek en financieel) toegankelijk voor alle inwoners (ouderen, jeugd, kinderen), ook de kwetsbaren in de samenleving.
- We stimuleren de relatie tussen sport en bewegen en het sociaal domein.
- Via Nunspeet Beweegt stimuleren we inwoners, waaronder statushouders, arbeidsmigranten, maar ook kwetsbare mensen met mentale problematiek, om deel te nemen aan sportactiviteiten.
- Vanuit de actiepunten van de inclusie agenda werken we de komende jaren aan diverse onderdelen met betrekking tot inclusief sporten in de gemeente; we gaan onder andere na of deze periode extra ondersteuning voor G-sport geboden kan worden.
- We zetten in op een sterke verbinding tussen sport en bewegen en het thema Positieve Gezondheid; het reeds vastgestelde beleid continueren we.
- In samenwerking met relevante partijen, organisaties en andere beleidsvelden stellen we een nieuwe nota sport en bewegen op; binnen deze nota wordt ook de link gemaakt naar het beleidsplan sociaal domein.
- Door middel van een kaderstellende startnotitie aan de raad en een participatie traject in diverse wijken en buurten stellen we de nieuwe nota speelruimte beleid op.

- We voeren een locatieonderzoek en participatietraject uit om een nieuwe skate- of pump-trackbaan te realiseren; de initiatiefnemers van de handtekeningenactie worden hierbij betrokken.
- Naar aanleiding van het onderzoek aangepast sporten maken we een voorstel voor een nieuwe manier van samenwerking op de Noord-Veluwe voor aangepast sporten."

Wat gaan wij doen?

Opstellen nieuwe Nota Sport en Bewegen, inclusief herijking kadernota sport.

In 2025 wordt een nota (kader)nota sport / sportbeleid opgesteld.

Wat willen wij bereiken?

Veluvine

- Duurzame instandhouding van Veluvine stimuleren door in nauwe afstemming te blijven met Veluvine bij het realiseren door Veluvine van de visie.

- We hebben een compacte visie voor een duurzame instandhouding van Veluvine vastgesteld; Veluvine is de komende periode aan zet om in nauwe afstemming met de gemeente deze visie te realiseren.

Wat gaan wij doen?

We hebben een compacte visie voor een duurzame instandhouding van Veluvine vastgesteld; Veluvine is de komende periode aan zet om in nauwe afstemming met de gemeente deze visie te realiseren.

In nauwe afstemming blijven met Veluvine nu Veluvine aan zet is om de door ons opgestelde visie te realiseren.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 7

Wat gaan wij doen?

Beheer en onderhoud oorlogsmonument

Structureel onderhoudsgeld voor beheer en onderhoud van oorlogsmonumenten en openbare kunst in de openbare ruimte. (o.a. oorlogsmonumenten, vliegtuigcrash plekken, oorlogsgraven, openbare kunst in centrumgebied en woonwijken.

Bestrijding Japanseduizendknoop

De Japanse duizendknoop wordt bestreden op circa 730 m² in natuurterreinen. De totale kosten bedragen €60.000, verspreid over meerdere jaren. Voor circa 4.000 m² wordt verwacht dat de pro-vincie subsidie verleent, waarmee een deel van de kosten wordt gecompenseerd. De subsidie wordt aangevraagd op korte termijn.

Jaarlijkse bijdrage bijen en natuurterrein
De jaarlijkse bijdrage voor de bijen en natuurterrein i.v.m. toezegging raad (perspecievennota).

Ophogen budget straatmeubilair

Als gevolg van indexatie en areaaluitbreiding is het budget straatmeubilair niet meer toereikend. Dit budget wordt gebruikt om bestaande banken, afvalbakken en ander straatmeubilair te vervangen en onderhouden.

Realiseren faunapassage Landgoed Hulshorst (paddentunnel)

Het realiseren van een faunapassage Landgoed Hulshorst.(paddentunnel)
Uitvoering maatregelen hoge prioriteit landgoed Hulshorst

Uitvoering maatregelen hoge prioriteit landgoed Hulshorst **Verhogen onderhoudsbudget buitensportaccommodaties**

Het beschikbare budget voor het onderhoud van onze buitensportaccommodaties wordt structureel overschreden. De onderhoudsbestekken- en contracten met aannemers voor cultuurtechnische werkzaamheden en maaien, en onvoorziene uitgaven maken dat het budget jaarlijks wordt overschreden. De stijging zit met name in stijgende-aanvullende loon, brandstof en materiaalkosten voor o.a. bemesting, mollenvangen, graszaad, onderdelen beregening, onderzoekskosten, wieden, onderhoud en jaarlijkse inspectie van de verlichtingsmasten i.v.m. de zorgplicht. Ook is er sprake van areaaluitbreiding. Jaarlijks is een bedrag van ruim € 220.000 beschikbaar, de werkelijke kosten in 2023 en 2024 bedroegen jaarlijks ruim €300.000. **Vervanging sporttechnische inrichting en inventaris**

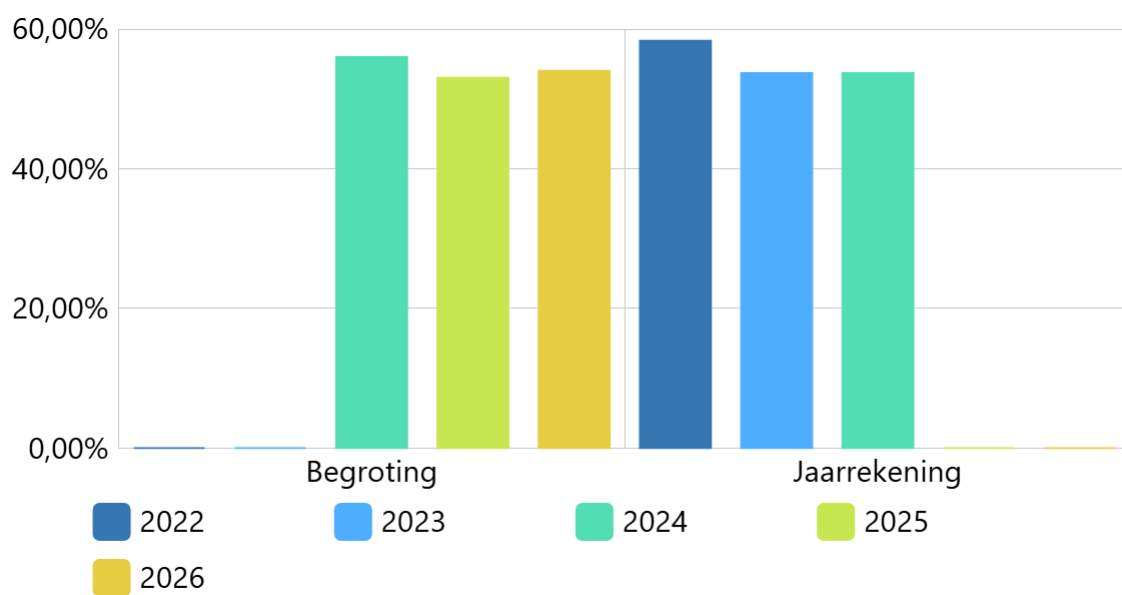
binnensportaccommodaties

Voor de binnensportaccommodaties is/wordt een voorziening gevormd voor bouwkundig planmatig onderhoud (vervangingsonderhoud) en overig preventief eigenaarsonderhoud. De vervanging van de sporttechnische inrichting en inventaris gaat buiten deze voorziening om. Op basis van een meerjaren onderhoudsplan en schouw (en in overleg met de exploitant, Sportbedrijf Nunspeet) wordt bepaald wat voor het kalenderjaar daaropvolgend vervangen moet worden **Voorziening eigenaars en vervangingsonderhoud de Wiltsangh**

In 2024 is een voorziening getroffen voor het gemeentelijk vastgoed, waarbij ook een voorziening is opgenomen voor sportief recreatiecentrum de Wiltsangh. De voorziening die hierbij gevormd is, is het geraamde vervangingsonderhoud op basis van een tweetal MJOP's. Naast dat de MJOP's (en dus het vervangingsonderhoud) inzichtelijk zijn, zijn ook de daadwerkelijke eigenaarskosten vanaf 2025 en verder inzichtelijk, met name preventief onderhoud aan technische installaties en het doelgroepenbad (chloorvrij). Dit is een bedrag van circa € 165.000. **Wat willen wij bereiken?**

Wettelijke indicatoren programma 7

Niet sporters (19 jaar en ouder)

Bron: CBS, RIVM

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	0,00%	58,30%
2023	0,00%	53,70%
2024	56,00%	53,70%
2025	53,00%	0,00%
2026	54,00%	0,00%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	8.625	8.673	8.440	8.541
Baten	-1.163	-998	-998	-998
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	7.462	7.675	7.442	7.543
Gerealiseerd resultaat	7.462	7.675	7.442	7.543

Programma 8. Economische zaken

Inleiding

“Wij streven naar een profiel van kwaliteit voor recreatie en toerisme in onze mooie gemeente. Daarbij bewaken we de balans tussen toeristische druk en draagkracht, een duurzame en verantwoorde groei. We gaan aan de slag met een lokale visie op het gebied van economie. Met onder meer aandacht voor brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking. Daarnaast bouwen we voort op de koers voor recreatie en toerisme: ‘4 seizoenen uit de kunst’.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale Toekomstvisie Nunspeet 2030
- Provinciale omgevingsvisie
- Nota bestemmingen en beheer van de bossen
- Beheerevaluatie en visie heideterreinen gemeente Nunspeet
- Omgevingsvisie gemeente Nunspeet
- Samenwerking Veluwe op 1
- Regionaal bestuursakkoord Vitale Vakantieparken en lokaal stappenplan
- Koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst'
- Lokale Economische Agenda 20242028

Wat willen wij bereiken?

Agrarische sector

- Een toekomstbestendige agrarische sector met ruimte voor duurzame landbouw.
 - We blijven agrariërs de ruimte geven om te komen met initiatieven tot functieverbreding of -verandering, die passen bij de oorspronkelijke hoofdfunctie en niet ten koste gaan van de landschappelijke kwaliteit.
 - Waar mogelijk gaan we in die herontwikkeling in dialoog met de agrariërs kansen verkennen van toekomstbestendige duurzame landbouw.

Wat willen wij bereiken?

Ondernemers

- Ruimte voor ondernemers om te ondernemen.
- Goede en constructieve contacten met onze ondernemers.
- Een bijdrage leveren aan een vitale arbeidsmarkt
 - We investeren in een professionele ondernemersdienstverlening. We onderhouden proactief en uitnodigend contacten met onze ondernemers, zowel bestuurlijk als via de bedrijfscontactfunctionaris en de accountmanager werkgeversdienstverlening.
 - We zorgen dat ondernemers die bezig zijn met nieuwe ontwikkelingen laagdrempelig en toegankelijk via één ingang alle zaken kunnen doen met de gemeente.
 - We bieden maatwerk door experts voor schuldhulpverlening bij bedrijfsbeëindiging of doorstart.

- We werken samen met onze partners in de Regio Zwolle om een werkende en toekomstbestendige arbeidsmarkt te realiseren.
- We willen toe naar een beleid waarin de nadruk ligt op lokaal en duurzaam aanbesteden en inkopen.
- In ons inkoopbeleid stimuleren we ook sociaal ondernemerschap.
- Bij aanbestedingstrajecten willen we dat lokale ondernemers zoveel mogelijk mee kunnen doen; onnodige drempels – ook bij regionale aanbestedingen – halen we indien mogelijk aan de voorkant weg.
- We steunen het opzetten van een ondernemersfonds.
- We ondersteunen de Inclusief Groep en onderzoeken samen met de aandeelhoudende gemeenten de toekomstige rol als sociaal ontwikkelbedrijf.

Wat gaan wij doen?

Continueren dienstverlening aan zelfstandigen bij financiële problemen en schulden.

Continueren dienstverlening aan zelfstandigen bij financiële problemen en schulden.

Deelname aan de programma's HCA, Crisis- en herstelplanpak en Werkbedrijf Regio Zwolle.

De gemeente Nunspeet zal in 2026 deelnemen aan de verschillende programma's in de regio Zwolle, zoals de Human Capital Agenda en het Werkbedrijf Regio Zwolle.

Vaststellen visie op het gebied van de lokale economie (met onder meer aandacht aan de aspecten brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking).

Uitvoeren van de acties die zijn opgenomen in de lokale economische agenda 2024 e.v.

Wat willen wij bereiken?

Recreatie en toerisme

- "Nunspeet vier seizoenen uit de kunst" (koersnotitie vastgesteld in 2020)
- Balans tussen toeristische druk en draagkracht; een duurzame en verantwoorde ontwikkeling
- Spreiding en begeleiding van bezoekers.

- We geven uitvoering aan de koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst' met de daarin genoemde opgaven:
 1. Toegangspoort Noord Veluwe
 - De reeds in gang gezette ontwikkelingen rond "Poort van de Veluwe (Regiodeal) ontvangstlocatie Transferium" geven we concreet gestalte.
 - Inzet op toekomstige ontwikkelingen rondom de Regiodeal.
 2. Unieke robuuste Natuurbeleving
 - Ontwikkeling en aansluiting Veluws wandelroutenetwerk.
 - We blijven ons inzetten voor goed ontsloten en onderhouden wandel- en fietsroutes en ruiterroutes, de toegankelijkheid van de bossen en de paarse heide.
 - We streven naar realisering van een nieuwe schaapskooi in de directe omgeving van Elspeet met ruimte voor uitbreiding.
 3. Water als unieke kans
 - Gezamenlijk plan met alle stakeholders voor Nunspeet aan Zee (ambitieniveau bepalen, overeenstemming Leisurelands, betrekken stakeholders etc.).
 - Inzetten op veilige fiets en wandel verbinding tussen centrum en randmeerkust.
 4. Diversiteit in verblijf
 - Uitvoeringsstrategie Vitale Vakantieparken vaststellen.
 5. Breed kunstzinnig palet
 - Sterke verbinding houden met de kunst- en culturele sector vanwege het DNA en de uitstraling van Nunspeet.
 - Onderzoek naar herkenbaarheid vanaf de A28 door middel van kunstzinnige uiting.
 6. Samen (als dorpen) sterker
 - We hechten belang aan de samenwerking op de Veluwe (Veluwe op 1) en sluiten aan bij projecten die hieruit voort komen.
 7. Vier seizoenen een unieke beleving aanbieden
 - De promotie c.q. de branding van onze gemeente en activiteiten die daarmee samenhangen van onder meer culturele instellingen, bedrijven, winkels en horeca, blijven we gebundeld en actief vorm geven onder de paraplu van Nunspeet uit de Kunst.
 8. Gezellig en Gastvrij
- We blijven investeren in een aantrekkelijk en toegankelijk centrum van Nunspeet, mede in het belang van onze lokale ondernemers.
- Onderzoek naar toegankelijkheid van recreatie en toerisme in de gemeente Nunspeet inclusief behoefte aan openbare toiletten"

Wat gaan wij doen?

Masterplan ontwikkelen en uitvoering geven aan "Nunspeet aan Zee".

Leisurelands is de gelegenheid geboden om, binnen bepaalde kaders, te komen met een planontwikkeling met betrekking tot Nunspeet aan Zee. We zijn in afwachting van hun planvorming. In 2024 verwachten we op basis van verkregen planvorming van Leisure Lands hier meer vorm en inhoud aan te kunnen geven.

Het plan is in hoofdlijnen ingediend voor Regio Deal II, het convenant hiervoor is half oktober 2024 ondertekend. Het plan is uiteindelijk niet in aanmerking gekomen voor subsidie / gelden vanuit Regio Deal II.

Leisurelands heeft onlangs een principeverzoek ingediend voor de realisatie van Nunspeet aan Zee, dus zonder gelden vanuit Regio Deal II

Onderzoek doen naar betere ontsluiting centrum en randmeerkust.

graag ongewijzigd weer opnemen

Onderzoek naar herkenningspunt langs de A28.

Er zijn gesprekken met Leisurelands hierover geweest, realisatie zou (mogelijk) plaats kunnen vinden bij de Zandenplas. Graag onderwerp zo laten staan.

Onderzoek naar toegankelijkheid van Recreatie en Toerisme in de gemeente Nunspeet inclusief behoefte aan openbare toiletten.

Dit wordt najaar 2024 uitgevoerd.

Opstellen onderbouwing van de realisatie van een centraal en permanent evenemententerrein.

Er is opdracht gegeven om in eerste instantie te komen tot een onderzoek en onderbouwing voor de nut en noodzaak van een activiteitenterrein (wordt in Q3 aan de gemeenteraad voorgelegd). Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek en de bestuurlijke besluitvorming wordt de haalbaarheidsstudie vervolgd met een ruimtelijke onderbouwing van een activiteitenterrein.

Realiseren van een nieuwe schaapskooi in de directe omgeving van Elspeet.

Uitvoering geven aan "Poort van de Veluwe" (Regiodeal).

Voor het project is in juli 2023 een voorbereidingskrediet vrijgegeven. Daarmee startte de voorbereiding van het ontwerp en de benodigde onderzoeken. In de loop van 2024 zal de uitvoering plaatsvinden. De oplevering van het werk vindt naar verwachting plaats in Q1 of Q2 van 2026

Uitvoering geven aan lokale ontwikkeling Veluws wandelroutenetwerk.

Het (wijzigen en upgraden van) het wandelroutenetwerk is momenteel in uitvoering en wordt naar verwachting afgerond en opgeleverd in Q4 van 2025

Uitvoering lokaal programma Vitale Vakantieparken.

opzet plan van aanpak van projecten waarvan de prioritering in de Stuurgroep VVP zijn goedgekeurd

Wat willen wij bereiken?

Werklocaties

- We zetten in op het behoud van kwalitatief voldoende bedrijventerreinen en werklocaties voor met name met lokale bedrijven met lokale werkgelegenheid.

- We geven meer ruimte aan kleinschalige bedrijvigheid in Hulshorst in de zones die daarvoor in het verleden (2017) zijn aangewezen.

Wat gaan wij doen?

Evaluatie en nieuw RPW Noord Veluwe.

In 2024 is er samen met de gemeenten in de KvdV een nieuw Regionaal Plan Werklocaties opgesteld. In het RPW zijn nieuwe programmeringsafspraken gemaakt over de ontwikkeling van bedrijventerreinen de komende vier jaar en de kaders die daarbij gelden.

Onderzoek uitvoeren naar nieuwe werklocaties als vervolg op het bedrijventerrein De Kolk. Kleinschalige bedrijvigheid in Hulshorst en WVG op locatie Feithenhof hierin meenemen.

Voor het nieuwe Regionaal Plan Werklocaties (RPW) zullen genoemde onderzoeken worden ingesteld.

Onderzoeken wenselijkheid / mogelijkheid van uitbreiding van bestaande bedrijven of nieuwe bedrijvigheid.

Voor het nieuwe Regionaal Plan Werklocaties (RPW) zullen genoemde onderzoeken worden uitgevoerd.

Realiseren bedrijventerrein Elspeet.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 8

Wat gaan wij doen?

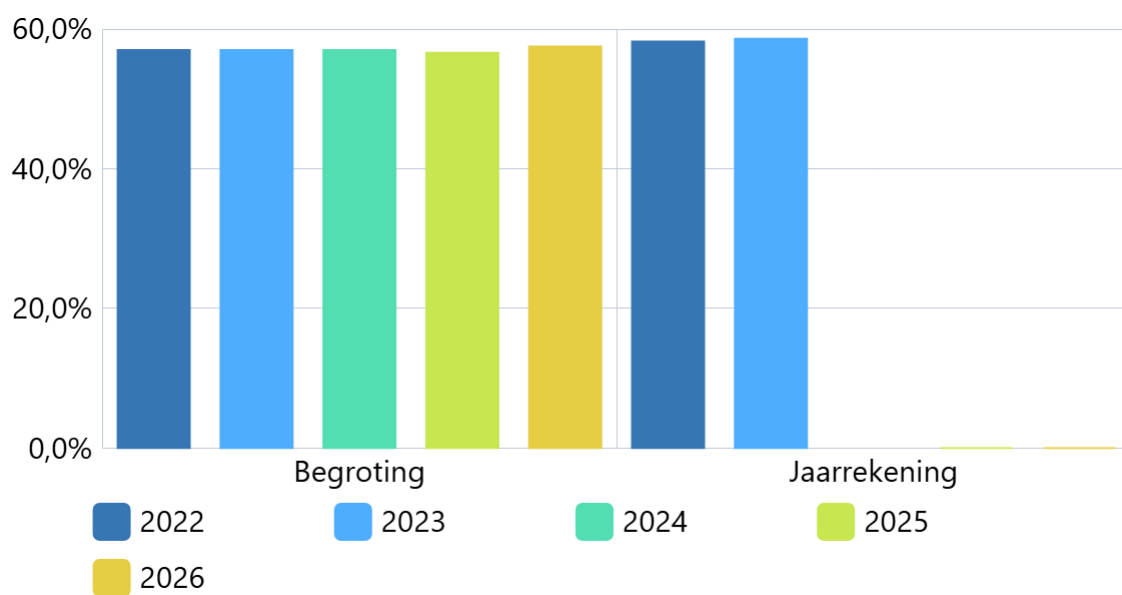
Onderzoek naar herkenbaarheid vanaf de a-28 door middel van kunstzinnige vorming

In het raadsakkoord en in het collegeprogramma 2022-2026 staat het volgende opgenomen: 'Ook gaan we het promoten van de gemeente via herkenningspunten langs de A28 onderzoeken' Dit onderzoek is inmiddels opgestart en contact met Rijkswaterstaat is gelegd. Een kunstwerk langs de A28 zou (onder voorwaarden van Rijkswaterstaat) passend kunnen zijn. Voor het daadwerkelijk uitvoeren is echter budget nodig.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 8

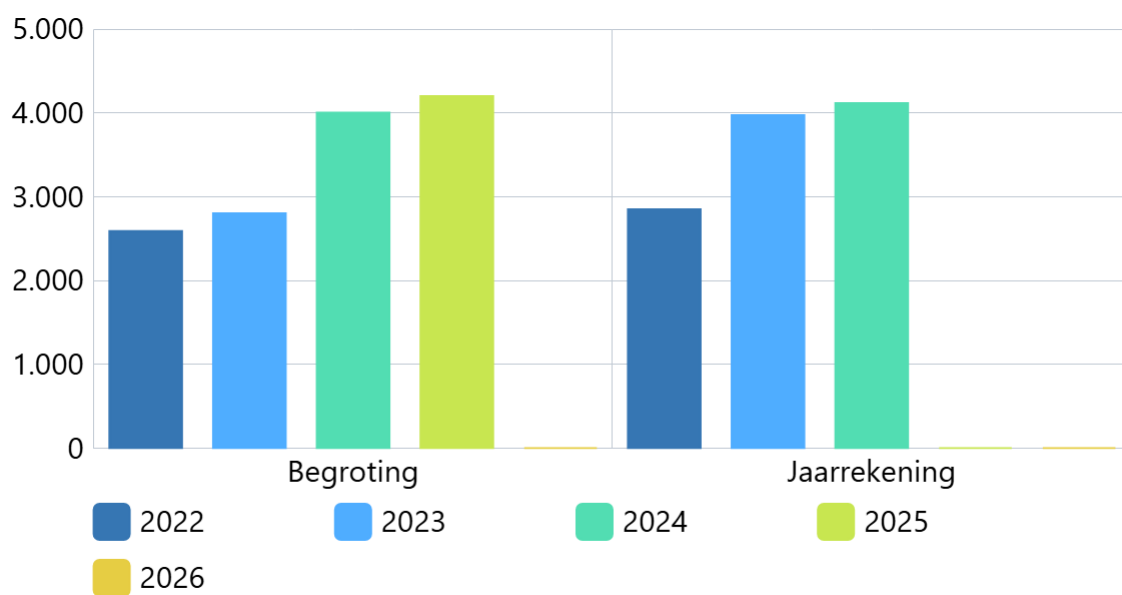
Functiemenging.

Bron: GDINDEX.NL, St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	57,0%	58,2%
2023	57,0%	58,6%
2024	57,0%	
2025	56,6%	0,0%
2026	57,5%	0,0%

Vestigingen van bedrijven.

Bron: St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	2.590	2.850
2023	2.800	3.972
2024	4.001	4.115
2025	4.200	0
2026	0	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	1.436	1.409	1.403	1.403
Baten	-2.624	-2.712	-2.712	-2.712
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.187	-1.303	-1.309	-1.309
Gerealiseerd resultaat	-1.187	-1.303	-1.309	-1.309

Programma 9. Bestuur en ondersteuning

Inleiding

"We willen ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente blijven die dicht bij de inwoners in de samenleving staat. Daarvoor zullen we moeten samenwerken met andere gemeenten in de regio. Uitgangspunt is dat we niet alleen samenwerken uit eigen belang, maar ook van waarde en nut willen zijn voor andere gemeenten in de regio. Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven blijft het uitgangspunt van ons beleid."

Bestuurlijke kaders

- Integrale Toekomst Visie Nunspeet 2030
- Collegeprogramma 2022-2026
- Beleidsagenda gemeenteraad
- Communicatienota
- Informatiebeleidsplan 2024-2027
- Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid 2025-2028
- Kwaliteitsjaarplan
- Treasurystatuut
- Financiële verordening 2025

Wat willen wij bereiken?

Bestuursstijl en vernieuwing

- Een transparante en betrouwbare bestuursstijl richting de samenleving.
- Versterking van de lokale democratie.
- We blijven werken aan een transparante en betrouwbare bestuursstijl richting de samenleving en staan open voor vernieuwing.
- We gaan het vastgestelde beleid op het gebied van inwonersparticipatie daadwerkelijk uitvoeren onder meer door stakeholdersanalyses uit te voeren, vanuit de basishouding dat Nunspeet de inwoners, waaronder de jongeren, serieus neemt.
- Er wordt een raads werkgroep Bestuur en Dienstverlening ingesteld die met ondersteuning van de griffie gaat onderzoeken op welke wijze we de lokale democratie richting de toekomst kunnen versterken.

Wat willen wij bereiken?

Communicatie

- Onze diverse doelgroepen zijn goed geïnformeerd, de bestuurscultuur is open en transparant.
- We staan in verbinding met de Nunspeetse samenleving. We weten wat er leeft en speelt, en gebruiken dat bij onze actieve, tijdige, begrijpelijke en eerlijke communicatie met de diverse doelgroepen via diverse mediakanalen.

Wat willen wij bereiken?

Dienstverlening

- We zijn een gemeente die dicht bij de inwoners in de samenleving staat.
 - De in te stellen raadswerkgroep Bestuur en Dienstverlening gaat vanuit haar volksvertegenwoordigende rol een bijdrage leveren aan de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening, met name door signalen vanuit de samenleving onder de aandacht te brengen en het college gevraagd en ongevraagd van advies te dienen.
 - Uit oogpunt van goed werkgeverschap besteden we blijvend aandacht aan het aspect werkdruk in de gemeentelijke organisatie en nemen we waar nodig passende maatregelen.

Wat gaan wij doen?

Metten en extern terugkoppelen behaalde servicelevels.

Betreft de servicelevels van KCC. Eind van dit jaar/begin 2025 wordt de nieuwe tefooncentrale geïmplementeerd. Servicelevels kunnen dan worden gemeten.

Wat willen wij bereiken?

Financiën

- Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven.

- Vanwege de vele onzekerheden blijven we uitgaan van een voorzichtig begrotingsbeleid.
- We hanteren als uitgangspunt dat we de onroerendezaakbelastingen (ozb) met de inflatiecorrectie en trendmatig verhogen waarbij we de eventuele meeropbrengsten ten opzichte van de begroting jaarlijks reserveren, zodat die middelen ten goede komen aan specifiek te benoemen projecten.
- Intensivering van beleid doen we door zoveel mogelijk te herprioriteren of door nieuw-voor-oud beleidskeuzes.
- Als we autonoom aanmerkelijk minder inkomsten of veel hogere kosten krijgen, bezien we primair of we uitgaven door scherpere keuzes in balans kunnen brengen met de inkomsten.
- Wanneer de genoemde instrumenten niet werken en het onwenselijk is als bijvoorbeeld de dienstverlening aan de inwoners beneden een bepaald minimumniveau zou zakken of dat voorgenomen projecten in de knel komen, kan een verhoging van de ozb in beeld komen.
- Voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en rechten en leges hanteren we het uitgangspunt van kostendekkendheid.
- We blijven kritisch op de doelmatigheid, zodat de tarieven niet hoger zijn dan nodig is.
- We monitoren goed of het beleid effectief is, of de uitvoering doelmatig is en of de efficiency op een goed peil is.
- We zijn open en transparant over onze financiën, ook in begrijpelijke taal naar onze inwoners.

- We gaan verder werken aan de reeds verbeterde informatieve waarde van de (digitale) rapportages.
- Speciale aandacht blijft er voor indicatoren met ondersteuning van de Commissie Planning & Control. "

Wat gaan wij doen?

Bij opstellen vakinhoudelijk beleidsnota's (waar nodig in samenspraak met commissie P&C) indicatoren opnemen.

Voordat een vakinhoudelijke beleidsnota wordt vastgesteld.

Intensivering van (nieuw) beleid door herprioriteren of door nieuw-voor-oud beleidskeuzes en als dienstverlening beneden een bepaald minimumniveau door verhoging van OZB.

Inzichtelijk brengen van de kostdekkendheid van de heffingen, rechten en leges.

Vanaf begroting 2024 is dit een vast onderdeel van het Planning & Controlproces.

Onroerendezaakbelastingen (OZB) met inflatiecorrectie en trendmatig verhogen.

Periodiek huidige indicatoren beoordelen met ondersteuning van de commissie P&C.

In afstemming van griffie/commissie P&C periodiek agenderen.

Wat willen wij bereiken?

Informatiebeleid

- Toekomstbestendige en betrouwbare informatievoorziening die aansluit op wettelijke, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en op de (informatie)behoefte van inwoners en van de gemeentelijke organisatie.

- De informatie en dienstverlening van de gemeente voldoet minimaal aan de wettelijke eisen voor digitale toegankelijkheid.
- We benutten data om ons beleid en investeringskeuzes te onderbouwen en nieuwe oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te ontwikkelen.
- We optimaliseren de regievoering (Governance) en prioritering van ICT-projecten om de continuïteit, kwaliteit en kosten van de informatievoorziening te borgen.
- We verbeteren onze opslag en ontsluiting van gegevens om te voldoen aan de Wet open overheid (Woo) en de archiefwet.
- We investeren in juiste capaciteit en competenties van ICT-personeel en organisatiebreed bewustzijn van digitale vaardigheid, privacy en informatieveiligheid.
- We onderzoeken de kansen en mogelijkheden voor regionale samenwerking in H2ONE-verband op het gebied van informatisering en automatisering."

Wat gaan wij doen?

Uitvoeren onderzoek naar I&A samenwerking in H2ONE-verband.

Het Onderzoek in H2ONE-verband loopt op dit moment en op 15 juli zal hierover besluitvorming plaats vinden in het college en het eventuele vervolgproces.

Wat willen wij bereiken?

Projecten

- Afronding en kostenbeheersing van de opgestarte projecten: Sportpark de Wiltsang, Onderwijshuisvesting, Stationsomgeving en Duurzaamheid

- We berekenen de begrotingen van de projecten periodiek door om de gemeenteraad minimaal 1 x per jaar voorafgaande aan de opstelling van de Perspectievennota inzicht te geven in de veranderende omstandigheden.
- Via de reguliere P&C-cyclus leggen we periodiek verantwoording af over de voortgang en de kostenontwikkeling van de projecten.
- Zo nodig maken we op grond van de beschikbare financiële middelen integraal keuzes over gefaseerde uitvoering van de projecten."

Wat gaan wij doen?

Periodieke doorrekening projectbegrotingen.

Nunspeet heeft meerdere grote projecten onderhanden. Hierbij kan gedacht worden aan de herinrichting van het Stationsgebied, de onderwijshuisvesting en lopende grondexploitaties. Om zicht te houden op de stand van zaken qua voortgang, financiën en risico's vindt periodiek een doorrekening van de diverse projecten plaats. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de gedane investeringen maar ook naar een goede inschatting van de toekomstige investeringen ten opzichte van het beschikbare krediet.

Wat willen wij bereiken?

Samenwerking

- De gemeente Nunspeet blijft ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente.
- Een goede samenwerking met andere gemeenten in de regio, niet alleen uit eigen belang, maar ook om van waarde en nut te kunnen zijn voor andere gemeenten in de regio.
- Binnen de Kop van de Veluwe gaan we met een open houding het gesprek aan om tot overeenstemming over de status van de samenwerking in de Kop van de Veluwe en de relatie tot de Regio Zwolle te komen.
- We houden oog voor de profilering en positionering van onze gemeente als samenwerkingspartner voor de zuidelijke buurgemeenten.

Wat gaan wij doen?

Bepalen positie van de gemeente Nunspeet in de regio en herijken van onze samenwerkingsstrategie.

De samenwerkingen Kop van de Veluwe en Regio Zwolle in stand houden volgens gemaakte afspraken.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2026-2029 Programma 9

Wat gaan wij doen?

Aanschaf vanuit werkgroep AI: STRUCK

Er is een AI tool genaamd STRUCK beschikbaar die ons kan ondersteunen en winst kan opleveren bij de afhandeling van (vragen om) bouwinitiatieven. Meerdere gemeenten maken hier naar tevredenheid gebruik van en er loopt nu een onderzoek (demo's) om te kijken of VTH hier volgend jaar ook op wil in stappen voor eerst 10 licenties.**Beeldbank**

Mediafiler is een geschikte optie om foto's en media op één centrale plaats te bewaren in plaats van verschillende schijven (zoals nu Y en Q) of bij collega's in eigen mappen. Team Communicatie beheert vervolgens al het beeldmateriaal voor de collega's om te voorkomen dat steeds dezelfde foto's gebruikt worden. Hebben collega's foto's nodig, dan zoekt team communicatie geschikte uit. Team Communicatie kan zelf foto's uploaden maar fotografen met wie we samenwerken kunnen dat ook zelf doen. Met Mediafiler kun je goed structuur aanbrengen in de wirwar van foto's en mediabestanden.**Beleidsadviseur groen**

In verband met de opgave rondom groen beleid, biodiversiteit beleid, bomenbeleid, beleid beheer begraafplaatsen, bermen beleid, hondenbeleid, Ondersteuning in advisering in beleid en groen participatie is een uitbreiding van de formatie wenselijk.**Case Management**

Platform Ondernijning

Case management platform Atlas van Pantyr is in regionaal verband en met subsidie aanbesteed ten behoeve van het meldingen-en dossierbeheer en de interne en externe samenwerking op het gebied van ondernijning. Vanaf 2026 moeten de deelnemende organisaties binnen het district Noord-Oost Gelderland de jaarlijkse kosten zelf dragen. Deze bedragen voor onze gemeente €7.000.**Enterprise Architectuur applicatie**

Het gemeentelijke IT- en applicatielandschap is in de afgelopen jaren flink gegroeid en complexer geworden. Om grip te houden op het geheel en de afhankelijkheden en risico's binnen de totale architectuur is het voor informatiemanagement en beheer noodzakelijk om te kunnen werken met een Enterprise Architectuur-oplossing. Door hiermee referentiearchitecturen en proces-landschap te modelleren en een actueel overzicht van functioneel-technische koppelingen te bouwen wordt betere besluitvorming bij wijzigingen in de informatievoorziening mogelijk.**Gekoelde kadaverbak**

De gekoelde kadaverbak wordt vervangen.**Gemeentehuis: verbouwing variant 0 inclusief opties incl vluchtweg en av apparatuur aanpassing raadzaal**

Het betreft de Variant 0 inclusief opties. (vervangen entree, AV installatie, lucht raadzaal aanpassen, brandscheiding verdieping, verbouwing raadzaal, verbouwing trouwzaal en vluchtroute receptiebalie)**Gemeenteraadsverkiezingen maart 2026**

In verband met het organiseren van informatie avonden met stembureauleden en andere betrokkenen, verhoogde huur voor stemlokalen, inzet van meer stembureauleden en telploegen en verhoging van vergoedingen voor stembureauleden en andere vrijwilligers is het budget niet meer toereikend.**Gemeentewerf: camera beveiligingssysteem**

Het implementeren van een camerabeveiligingssysteem is niet alleen een praktische maatregel, maar ook een morele verplichting om de veiligheid van medewerkers te waarborgen, gemeentelijke eigendommen te beschermen en toezicht te houden op illegale activiteiten zoals afvalstort.**ICT licenties**

Er zijn voor drie onderdelen hardware aangeschaft waarvan de licenties volgend jaar verlengd moeten worden, namelijk: VMWare licenties, Palo Alto, Sophos XGS. Die laatste twee worden eind 2025 al verlengd en vanuit bestaand budget / nieuw beleid 2024. Die eerste, VMWare, die moet in 2026 verlengd worden (dit bedrag is voor 3 jaar).**Inrichten BGT voor plantopografie**

Het inrichten en aanschaffen van software voor plantopografie. Dit om een betere workflow te verkrijgen van planvorming naar beheer (groen en wegen).Op deze manier kan er efficiënter gewerkt worden en sneller inzicht verkregen worden welke financiële middelen noodzakelijk zijn voor beheer en onderhoud.**Losstaande panelen t.b.v. kunstwerken en projectueringen**

We beschikken momenteel over een aantal losstaande panelen. Deze panelen kunnen aan elkaar gekoppeld worden en worden veelal gebruikt in de benedenhal voor exposities van de Kunst Kring Nunspeet, maar ook bij presentaties van bijvoorbeeld (ver)bouwplannen aan inwoners. Door verkeerd gebruik hebben de huidige panelen geen nette, toonbare uitstraling meer. Het vilt is gaan bollen wat er niet professioneel uitziet. Ook het koppelsysteem van de huidige panelen is onhandig in gebruik. Aanschaf van 15 nieuwe, handzame panelen die zonder problemen te koppelen zijn kosten € 6.000.**Narrowcasting gemeentehuis en gemeentewerf**

Zowel vanuit de collega's die werken op het gemeentehuis als de collega's van de gemeentewerf bestaat de wens nog beter betrokken te worden bij onderwerpen die intern spelen. Via Narrowcasting worden presentaties via een digitaal scherm afgespeeld. Het scherm in de ontvangsthall van het gemeentehuis is een soortgelijk middel maar dan met informatie uit onze gemeente. De interne presentatie kan bijvoorbeeld bestaan uit belangrijke aankondigingen, ontwikkelingen rondom een mooi project, maar ook belangrijke landelijke nieuwsberichten. Het plan is om het digitale scherm in beide grote pantry's van het gemeentehuis te hangen en in de kantine van de gemeentewerf, dus in totaal 3 schermen. Verwachte kosten voor één 55" scherm in 4K uitvoering, muurbeugel, bekabeling en mediaplayer zijn € 2.500,-. De jaarlijkse licentiekosten bedragen € 350,- per aansluiting**Opleidingen en organisatie ontwikkeling**

Sinds 2021 is het aantal medewerkers binnen onze organisatie toegenomen met 46 personen. De instroom is gestegen naar 14,2%, wat wijst op een dynamisch personeelsbestand met veel nieuwe collega's die behoefte hebben aan goede begeleiding, onboarding en scholing. Het opleidingsbudget is de afgelopen jaren niet meegestegen met de personeelsgroei. Enkele jaren geleden is er gestart een cultuurontwikkeltraject om de organisatie toekomstbestendig te maken en beter te laten inspelen op (onvoorspelbare) ontwikkelingen. Een toekomstgerichte organisatie vraagt om blijvende aandacht voor samenwerking, leiderschap, veranderkracht en duurzame inzetbaarheid. Aanvullend budget is nodig om deze ontwikkeling voort te zetten en duurzaam te verankeren. Het stelt ons in staat om gericht te blijven investeren in een lerende en wendbare organisatie.**Schoonmaakkosten**

De schoonmaak gebeurde de laatste jaren aanzienlijk onder de marktprijs.**Strategische personeelsbeleid**

Het wordt steeds belangrijker om proactief in te spelen op maatschappelijke opgaven, personeelsschaarste en een snel veranderende arbeidsmarkt. Strategische Personeelsplanning (SPP) is hierbij een onmisbaar instrument om tijdig inzicht te krijgen in de toekomstige personeelsbehoefte en om adequaat te anticiperen op relevante ontwikkelingen. Om SPP duurzaam en effectief in de organisatie te verankeren is aanvullend budget nodig.**Trainee**

Als gemeente Nunspeet willen we investeren in het aantrekken van jongeren. Het inzetten van trainees in onze organisatie draagt bij aan het geven van impulsen aan onze bestaande medewerkers en aan een positief werkgeversimago. We willen laten zien dat gemeente Nunspeet open staat voor de ideeën van jonge ambtenaren waardoor we binnen jongere leeftijdsgroepen meer instroom te realiseren. Daarnaast wordt bij een aantal teams een verhoogde werkdruk gesignaleerd daarom opteren wij voor de inzet van een trainee. De inzet van trainees om bij te dragen aan het verlagen van de werkdruk is een relatief goedkoop oplossing, bovendien kunnen de trainees binnen het programma van Talentenregio elkaar versterken door te sparren, van elkaar te leren en ervaringen te delen. Verder kan het inzetten van trainees een besparing op inhuur opleveren en een manier zijn waarop we een moeilijk invulbare vacature invullen.

Uitbreiding beleidsuren Human Resource

De werkzaamheden binnen HR zijn structureel toegenomen door groei van de organisatie, beleidsmatige ontwikkelingen, ambities en de dynamiek op de arbeidsmarkt. Om de aanhoudende werkdruk op te vangen wordt de formatie uitgebreid.

Uitbreiding formatie publiek bos en natuurbeheer

Aanstellen van een medewerker publiek en cluster bos en natuurbeheer voor o.a. communicatie en voorlichting, participatie rondom beleid en uitvoering bos- en natuurbeheer / educatie

Uitbreidingen Facilitator

Als organisatie zijn we gestart met de nieuwe facilitator, in fase 1 met name gericht op de helpdesk vervangingen en klein stukje voor de facilitair medewerkers. De volgende fase gaat meer in op de Personeelsprocessen en verder. De extra modules zijn meegenomen qua budget, de benodigde koppelingen niet. Dit budget is ook bedoeld voor de koppeling met het nieuwe pasjes systeem

Uitbreidingen Key2control

Met de komst van de nieuwe Cyberbeveiligingswet komen er extra taken op ons af om goed de PCDA cyclus te borgen in onze processen en deze acties ook vast te leggen. Dit jaar is daarom gestart met het pakket Key2Control, wat heel goed bevalt, en dat is de aanleiding om nu te starten met uitbreidingen zodat we verder kunnen gaan met het op een goede en eenvoudige manier van het vastleggen van onze acties.

Vervangen en verduurzamen tankinstallatie gemeentewerf

Op de gemeentewerf wordt de tankinstallatie (HVO 100) vervangen en verduurzaamd.

Vervanging Begraafplaatsapplicatie

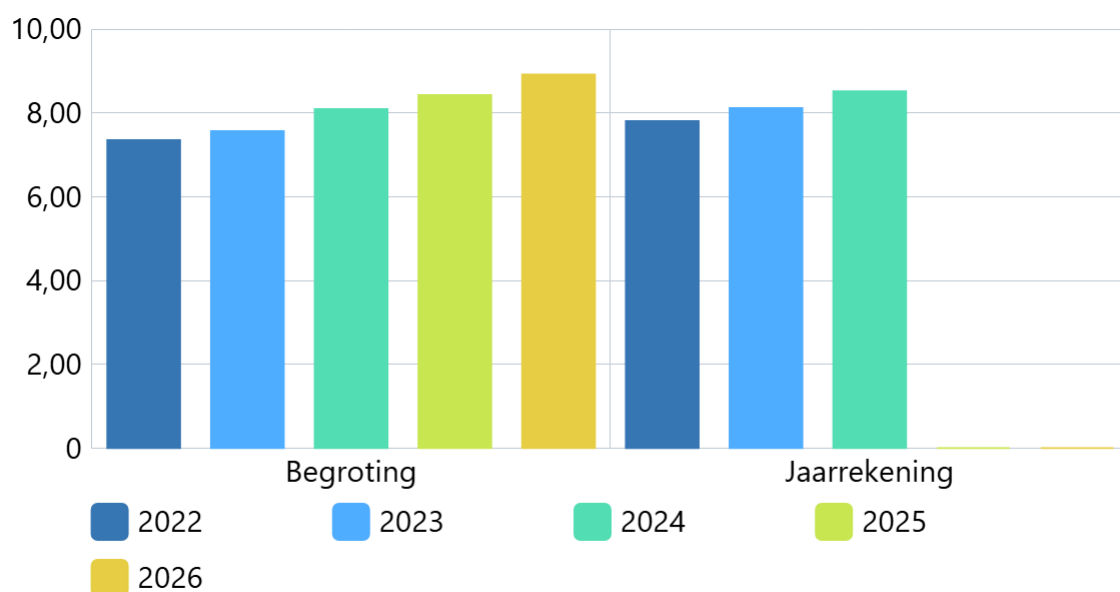
De huidige begraafplaatsapplicatie wordt niet meer ontwikkeld door de leverancier en voldoet niet langer aan de wensen en eisen van de gemeente. Vervanging en verbetering van de onderliggende systemen is noodzakelijk om de dienstverlening te kunnen blijven bieden. Geschatte kosten voor conversie vanuit de huidige omgeving naar de nieuwe applicatie zijn meegenomen in de eenmalige kosten.

Vervolg huidige tijdelijke vroegpensioenregeling (RVU-regeling)

De huidige tijdelijke vroegpensioenregeling (RVU-regeling) in ons cao artikel 2.11 loopt volgens afspraak eind 2025 af. In het landelijke onderhandelaarsakkoord is afgesproken dat er voor werknemers die dat echt nodig hebben, óók na 2025 een regeling is om eerder met pensioen te gaan Artikel 2.11 CAO zal met ingang van 1 januari 2026 worden aangepast. Doel van het onderzoek is te komen tot een onderbouwde afbakening en complete definitie van zware beroepen binnen de sector gemeenten. Daarbij worden betrokken inconvenienttoelagen, fysieke belasting van functies en andere criteria die kunnen wijzen op een zwaar beroep. Hiervoor is een berekening gemaakt van de verwachte kosten wanneer de medewerkers die aan bovengenoemde voorwaarden voldoen gebruik gaan maken van deze regeling. **Wat willen wij bereiken?**

Wettelijke indicatoren programma 9

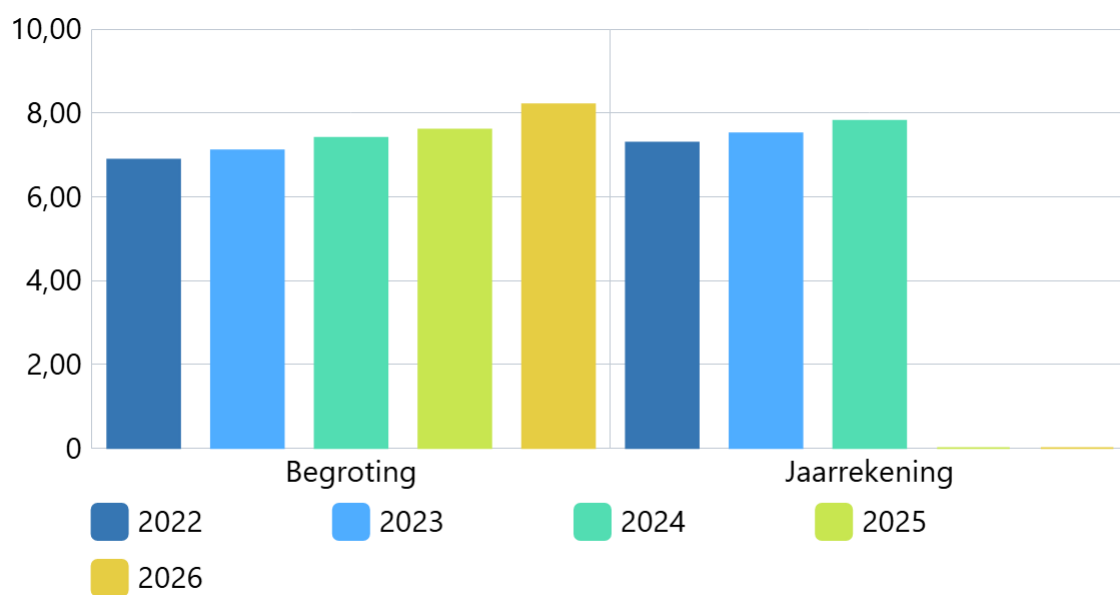
Formatie.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	7,35	7,80
2023	7,56	8,11
2024	8,09	8,51
2025	8,42	0,00
2026	8,91	0,00

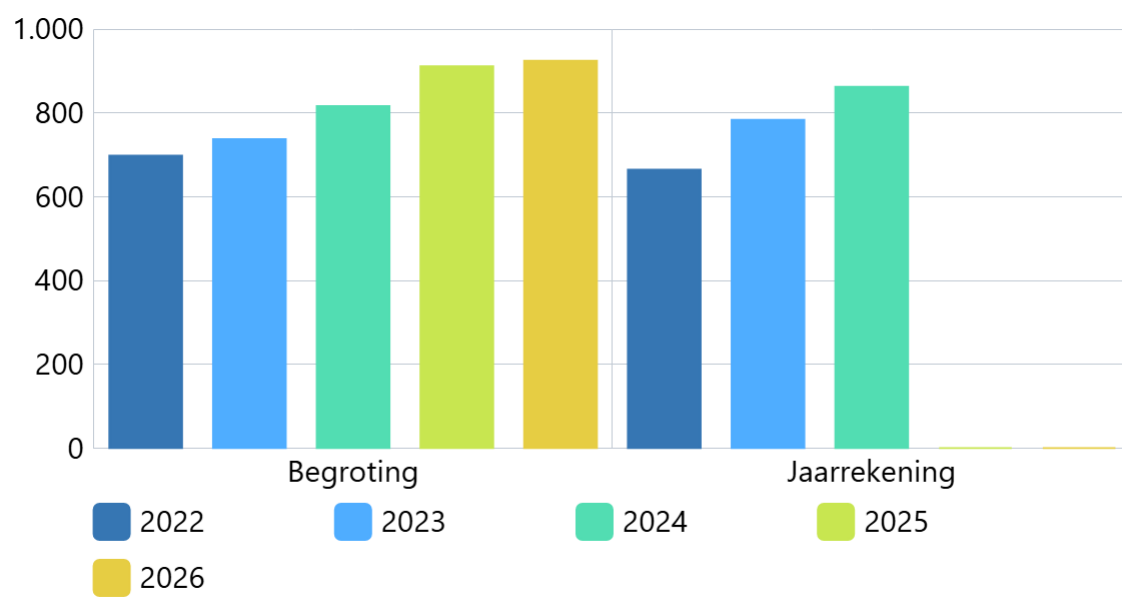
Bezetting.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	6,88	7,29
2023	7,10	7,51
2024	7,40	7,81
2025	7,60	0,00
2026	8,20	0,00

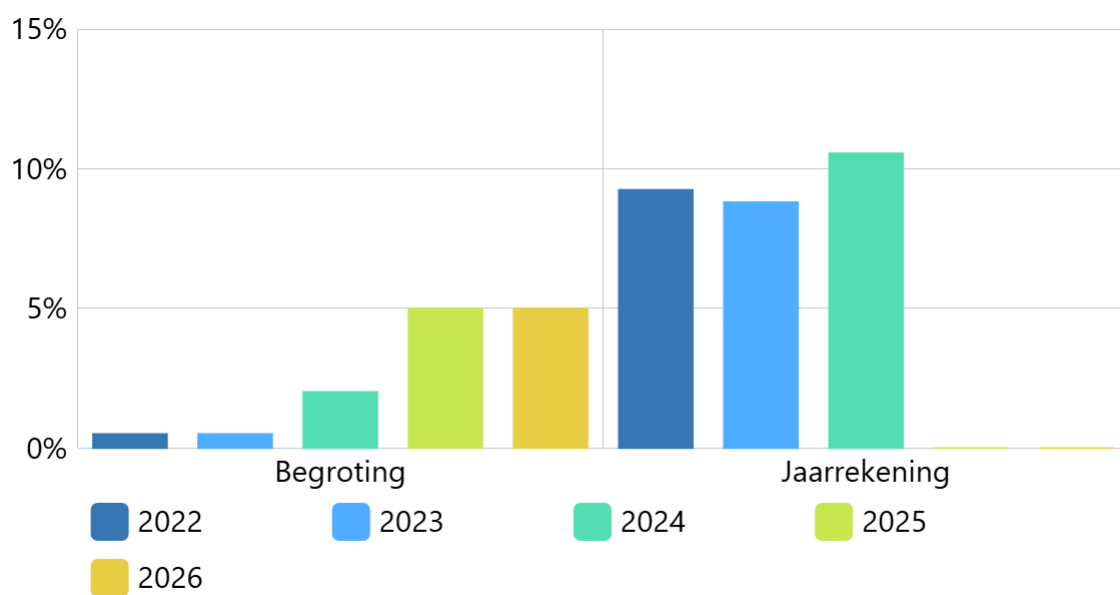
Apparaatskosten.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	698	664
2023	737	783
2024	816	862
2025	911	0
2026	924	0

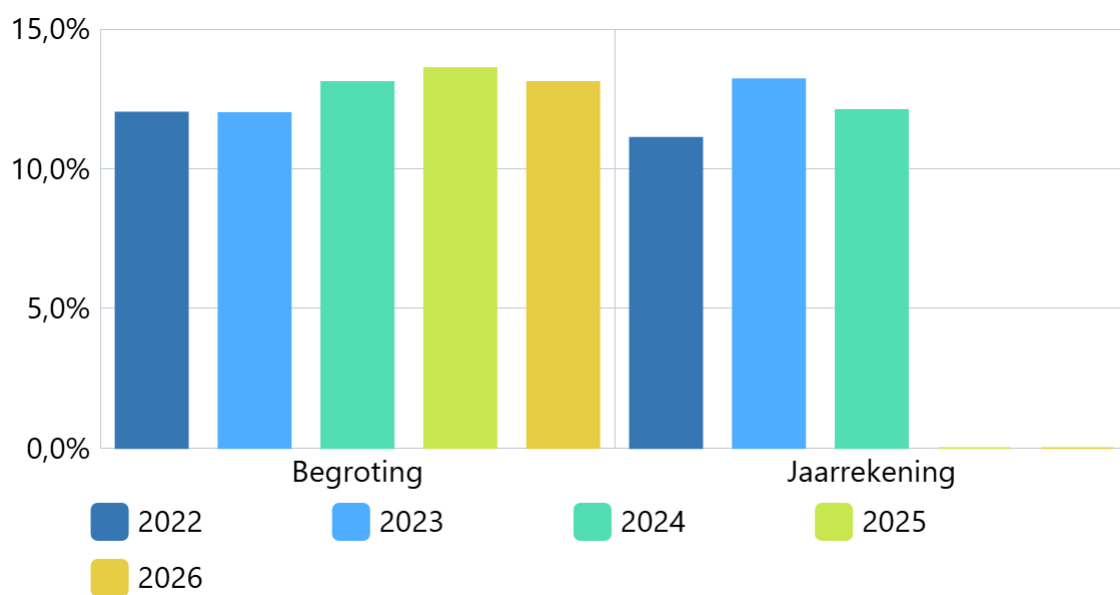
Externe inhuur.

Bron: Eigen begroting/jaarrekening.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	1%	9%
2023	1%	9%
2024	2%	11%
2025	5%	0%
2026	5%	0%

Overhead.

Bron: Eigen begroting/jaarrekening.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	12,0%	11,1%
2023	12,0%	13,2%
2024	13,1%	12,1%
2025	13,6%	0,0%
2026	13,1%	0,0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten	26.194	22.231	21.589	21.424
Baten	-81.802	-77.536	-75.381	-76.187
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-55.608	-55.305	-53.792	-54.763
Gerealiseerd resultaat	-55.608	-55.305	-53.792	-54.763

Programmaplan

Totaal taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
Lasten				
1.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.143	4.075	4.009	4.060
1.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.380	2.380	2.380	2.380
1.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	808	817	817	817
1.3 Inkomensregelingen	8.617	8.633	8.633	8.636
1.4 WSW en beschut werk	4.361	4.566	4.463	4.433
1.5 Arbeidsparticipatie	813	819	819	819
1.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	3.277	3.133	3.133	3.154
1.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	9	9	9	9
1.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	7.274	6.676	5.631	6.505
1.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.374	2.374	2.374	2.374
1.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	60	60	60	60
1.791 PGB Wmo	2.357	2.222	2.222	2.222
1.792 PGB Jeugd	2.074	2.074	2.074	2.074
1.821 Jeugdbescherming	563	563	563	563
1.822 Jeugdreclassering	179	179	179	179
1.91 Coördinatie en beleid Wmo	125	127	127	127
1.92 Coördinatie en beleid Jeugd	450	458	458	458
2.1 Openbaar basisonderwijs	466	466	466	466
2.2 Onderwijshuisvesting	1.527	1.563	1.549	1.536
2.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.491	1.493	1.493	1.493
3.1 Ruimtelijke Ordening	1.123	1.142	1.139	1.134
3.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	513	520	520	520
3.3 Wonen en Bouwen	2.002	2.033	1.957	1.957
4.1 Volksgezondheid	1.965	1.899	1.878	1.878
4.2 Riolering	1.641	1.659	1.651	1.650
4.3 Afval	2.779	2.782	2.782	2.781
4.4 Milieubeheer	1.856	1.502	1.486	1.485
4.5 Begraafplaatsen en crematoria	529	535	537	530
5.1 Verkeer, Wegen en Water	6.028	6.029	5.979	5.944
5.2 Parkeren	57	58	58	57
5.4 Economische Havens	182	182	182	182
5.5 Openbaar Vervoer	512	513	513	513
6.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.264	2.429	2.532	2.524

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
6.2 Openbare Orde en Veiligheid	1.099	1.116	1.116	1.115
7.1 Sportbeleid en Activering	401	242	242	242
7.2 Sportaccommodaties	2.482	2.719	2.470	2.553
7.3 Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	688	688	689	715
7.4 Musea	157	158	158	158
7.5 Cultureel Erfgoed	363	353	373	357
7.6 Media	881	881	881	881
7.7 Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	3.654	3.632	3.627	3.634
8.1 Economische Ontwikkeling	528	490	490	490
8.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	346	353	353	353
8.3 Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	140	142	142	142
8.4 Economische Promotie	422	424	418	418
9.1 Bestuur	2.199	2.212	2.212	2.212
9.10 Mutaties reserves	3.569	768	810	885
9.11 Resultaat rekening van baten en lasten	0	0	0	0
9.2 Burgerzaken	1.771	1.795	1.789	1.784
9.3 Beheer overige Gebouwen en Gronden	1.095	1.089	1.092	1.095
9.4 Overhead, Ondersteuning Organisatie	13.186	13.114	12.846	12.564
9.5 Treasury	-330	-423	-396	-350
9.61 OZB Woningen	354	359	359	359
9.62 OZB NIET Woningen	41	42	42	42
9.64 Belastingen Overig	112	114	114	114
9.7 Algemene Uitkeringen& ovg.Uitkerering GemFnds	818	282	379	467
9.8 Overige Baten en Lasten	3.376	2.875	2.338	2.249
9.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	3	3	3	3
Totaal Lasten	102.155	97.397	95.218	96.002
Baten				
1.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-74	-36	-36	-36
1.3 Inkomensregelingen	-6.748	-6.748	-6.748	-6.748
1.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-296	-167	-167	-167
2.1 Openbaar basisonderwijs	-13	-13	-13	-13
2.2 Onderwijshuisvesting	-78	-179	-179	-179
2.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-495	-495	-495	-495

Exploitatie	Concept Begroting 2026	Concept Begroting 2027	Concept Begroting 2028	Concept Begroting 2029
3.1 Ruimtelijke Ordening	-132	-132	-132	-132
3.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-709	-709	-709	-709
3.3 Wonen en Bouwen	-817	-817	-817	-817
4.1 Volksgezondheid	-84	-16	-16	-16
4.2 Riolering	-2.122	-2.141	-2.117	-2.096
4.3 Afval	-3.431	-3.431	-3.430	-3.430
4.4 Milieubeheer	-964	-656	-656	-656
4.5 Begraafplaatsen en crematoria	-468	-475	-475	-475
5.1 Verkeer, Wegen en Water	-98	-98	-98	-98
6.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-8	-8	-8	-8
6.2 Openbare Orde en Veiligheid	-31	-31	-31	-31
7.1 Sportbeleid en Activering	-147	0	0	0
7.2 Sportaccommodaties	-237	-220	-220	-220
7.3 Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	-4	-4	-4	-4
7.5 Cultureel Erfgoed	-19	-19	-19	-19
7.7 Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	-755	-755	-755	-755
8.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	-104	-104	-104	-104
8.3 Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	-78	-78	-78	-78
8.4 Economische Promotie	-2.442	-2.530	-2.530	-2.530
9.10 Mutaties reserves	-7.406	-2.686	-1.770	-1.715
9.2 Burgerzaken	-578	-578	-578	-578
9.3 Beheer overige Gebouwen en Gronden	-797	-1.092	-849	-960
9.4 Overhead, Ondersteuning Organisatie	-280	-280	-280	-280
9.5 Treasury	-582	-582	-582	-582
9.61 OZB Woningen	-5.732	-5.855	-6.394	-6.466
9.62 OZB NIET Woningen	-2.500	-2.525	-2.550	-2.550
9.7 Algemene Uitkeringen& ovg.Uitkeringing GemFnds	-63.775	-63.796	-62.227	-62.884
9.8 Overige Baten en Lasten	-153	-143	-151	-173
Totaal Baten	-102.155	-97.397	-95.218	-96.002
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding

Om inzicht te verschaffen in de robuustheid van de begroting van de gemeente bepaalt artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat in de paragraaf weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de gemeentelijke weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en aanzienlijk zijn, af te dekken. Weerstandsvermogen is dat deel van de weerstandscapaciteit dat niet nodig is voor afdekking van alle risico's ofwel:

Weerstandsvermogen is weerstandscapaciteit minus totaal van alle risico's.

De omvang van de weerstandscapaciteit is van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De weerstandscapaciteit omvat de mogelijkheden voor een gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

Gemeente Nunspeet gebruikt in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan mogen deze eerst incidenteel worden afgedekt door middel van incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht worden. Lukt dit niet dan wordt de structurele weerstandscapaciteit als dekkingsmiddel ingezet.

De weerstandscapaciteit bestaat uit:

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

1. Onvoorziene uitgaven structureel.
2. Onbenutte belastingcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

3. Het vrije deel van de algemene reserve
4. De bestemmingsreserves.
5. Stille reserves (gesteld op nihil).
6. Onvoorzienbare uitgaven incidenteel.

Ad 1 Onvoorziene uitgaven

Artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor externe onvoorzienbare tegenvallers. Het dekt uitgaven die voldoen aan de drie "O's" (Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar). Er is een bedrag geraamd van € 90.000. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorzienbare uitgaven incidenteel € 64.000 en onvoorzienbare uitgaven structureel € 26.000.

Ad 2 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de verhouding tussen de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB) versus het normtarief OZB-artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Wanneer de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort zullen schieten om in noodzakelijke behoeften te voorzien, kan een aanvullende uitkering worden aangevraagd. De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerendezaakbelastingen (OZB);
2. de rioolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Voor 2026 is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 vastgesteld op 0,1595%.

WOZ waarden woonruimten	5.675.577.000
Tarief artikel 12 Financieringswet	0,1595%
Totaal maximaal OZB lasten gezin	9.052.545
Totaal opbrengsten OZB woningen	7.723.000
Totaal onbenut	1.329.545
Belastingcapaciteit	85%

Ad 3 Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserve

Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorziene ontwikkelingen waarvoor geen voorziening is getroffen.

- Het vrije deel van de algemene reserve bedraagt € 9.40.000
- Het vrije deel van de bestemmingsreserve bedraagt € 21.305.450 en maakt deel uit van het weerstandsvermogen.
-

Ad 4 De bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves kunnen worden verdeeld in geblokkeerde of beklemdes reserves en overige bestemmingsreserves. Onder geblokkeerde of beklemdes reserves verstaan we reserves waarover niet (geheel of gedeeltelijk) vrij kan worden beschikt, omdat deze reserves worden gebruikt om structurele dekkingsmiddelen voor de gemeente begroting te genereren. Deze geblokkeerde of beklemdes reserves maken geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

De overige bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. Een belangrijk deel van de bestemmingsreserves is geblokkeerd vanwege de structurele inzet van de renteopbrengst als dekkingsmiddel. In onderstaand overzicht is aangegeven welke overige bestemmingsreserves niet geblokkeerd of beklemd zijn.

tabel overige bestemmingsreserves (niet geblokkeerd of beklemd)

Soort reserve

Bedrag

Egalisatiereserve bouwleges	0
Reserve grote projecten	6.110.000
Reserve duurzaamheid	800.000
Reserve restauratie gem monumenten	202.000
Reserve bodemverontreiniging	972.000
Reserve grondexploitatie	6.588.250
Reserve wachtgeldverplichtingen	554.000
Reserve onderwijshuisvesting	1.466.000
Reserve 5 mei	0
Reserve beschermd wonen	4.612.000
Reserve BWS gelden	1.200
	<u>21.305.450</u>

Ad 5 Stille reserves

Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog bezittingen anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie in haar bezit. De gemeente is aandeelhouder van NV Bank Nederlandse Gemeente (BNG), NV Alliander en waterleidingmaatschappij Vitens. Aangenomen kan worden dat de aandelen bij een eventuele verkoop meer opbrengen dan de boekwaarde. Er is hier dus sprake van een stille reserve. Deze ruimte kan echter niet direct benut worden onder het huidige beleid en de huidige taakuitvoering, omdat de inkomsten uit deze aandelen structureel geraamd zijn in de begroting.

Weerstandscapaciteit 2025

In onderstaande tabel wordt de weerstandscapaciteit voor de begroting 2023 weergegeven:

tabel weerstandscapaciteit

onderdeel weerstandscapaciteit	bedrag
--------------------------------	--------

Structurele weerstandscapaciteit	
1. Onvoorzien structureel	26.000
2. Onbenutte belastingcapaciteit	1.329.545
Structurele weerstandscapaciteit	<u>1.355.545</u>
Incidentele weerstandscapaciteit	
3. Vrije deel algemene reserve	9.040.000
3. Vrije deel bestemmingsreserves	21.305.450
4. Stille reserves	0
5. Onvoorzien incidenteel	64.000
Incidentele weerstandscapaciteit	<u>30.409.450</u>
Totale weerstandscapaciteit	<u>31.764.995</u>

Risico's

Tegenover de hierboven geïnventariseerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard en hangen samen met onder andere de schaalgrootte en gemeente specifieke factoren. Het managen van deze risico's wordt risicomanagement genoemd.

Risicomanagement in relatie tot het weerstandsvermogen

Bij risicomanagement gaat het om het uitvoeren van een systematische en periodiek terugkerend proces van identificeren, beoordelen, kwantificeren van risico's, het bepalen en uitvoeren van activiteiten en maatregelen die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's, beheersbaar houdt en het evalueren en rapporteren over de verschillende stappen in het proces.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen streeft gemeente Nunspeet met risicomanagement:

- a. Reduceren van de gevolgen van risico's
- b. Voldoen aan wet- en regelgeving
- c. Actualisering van het weerstandsvermogen
- d. Verhogen van risicobewustzijn
- e. Beoordelen en optimaliseren van het weerstandsvermogen

Indeling risico's

Gemeente Nunspeet hanteert voor de identificatie van de risico's de volgende indeling:

- a. Juridische risico's;
- b. Financiële risico's;
- c. Personele / organisatorische risico's;
- d. Projecten en strategische risico's;
- e. Grondexploitatie en strategische aankopen risico's;
- f. Milieurisico's;
- g. Verbonden partijen;
- h. Risico's sociaal domein;
- i. Reguliere risico'.

Analyse en beoordelen van de risico's

Om risico's te kunnen beoordelen worden de kans en het (financiële) gevolg van elk risico bepaald. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van zogenaamde referentiebeelden. Als wordt geschat dat een risico zich bijvoorbeeld eenmaal in de tien jaar zal voordoen is de kans op optreden 10%. Als een risico zich eenmaal per jaar kan voordoen is de kans 90%. Bij 100% is het geen risico meer.

Daarna wordt per risico het financiële gevolg ingeschat in het geval het risico zich daadwerkelijk zou voordoen.

Hierna treft u twee tabellen met de indeling van de kansen en financiële gevolgen aan. Voor de beoordeling van de kans dat een risico daadwerkelijk optreedt hanteren we vijf klassen met de volgende referentiebeelden:

Klasse	Aantal keren dat risico, zich naar verwachting voordoet	Kans
--------	---	------

1	< 1 x per 10 jaar	10%
2	1 x per 5 – 10 jaar	30%
3	1 x per 2 – 5 jaar	50%
4	1 x per 1 – 2 jaar	70%
5	1 x per jaar of <	90%

Voor het bepalen van de financiële gevolgen wordt gebruik van de volgende indeling:

Klasse	Bandbreedte	Financieel gevolg
0	Geen gevolgen	Geen
1	€ 0 < € 5.000	Zeër laag
2	€ 5.000 < € 25.000	Laag
3	€ 25.000 < € 75.000	Midden
4	€ 75.000 < € 250.000	Hoog
5	>€ 250.000	Zeër hoog

Het reële financiële gevolg wordt dus bepaald door de 'Kans' en het 'Financiële gevolg' met elkaar te vermenigvuldigen. De risico's met het grootste financiële gevolg krijgen de hoogste prioriteit bij het beheersen van de risico's.

a. Juridische risico's

Dwangsommen

Bij het niet tijdig beslissen is de Wet dwangsom en beroep van toepassing. Als gevolg hiervan kunnen burgers de gemeente in gebreke stellen en verbeurt de gemeente, na ontvangst van de ingebrekestelling, een dwangsom als niet tijdig op een aanvraag is beslist. In een procedure zijn werkafspraken gemaakt om beslisttermijnen te bewaken. Er wordt voor het jaar 2026 rekening gehouden met een risicobedrag van € 10.000 met een kans van optreden van 50%.

Proceskostenvergoeding

Artikel 7:15 van de Awb bevat een regeling voor de vergoeding van de kosten die een belanghebbende heeft gemaakt bij de behandeling van een door hem ingediend bezwaar- of administratief beroepschrift.

Deze kosten worden uitsluitend vergoed op verzoek. Een verzoek om vergoeding van de kosten moet worden gedaan vóórdat het bestuursorgaan op het bezwaar of administratief beroep heeft beslist.

De hoogte van de proceskostenvergoeding is gerelateerd aan het aantal proceshandelingen dat in de betreffende procedure is verricht.

Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures neemt de laatste jaren toe dit leidt er toe dat de kans van optreden ook toeneemt.

Proceskostenvergoeding en de Woo

De verwachting is dat het aantal verzoeken wat wordt ingediend op grond van de Wet open overheid (Woo) niet zal afnemen. Een kleine groep inwoners van Nunspeet is verantwoordelijk voor een groot deel van de WOO verzoeken.

Inkoop en aanbesteding

Door de invoering van de Aanbestedingswet 2012 is het risico van een juridische procedure toegenomen. Voor de keuze van inkoopprocedure wordt uitgegaan van indicatieve bedragen. Dit geeft ruimte voor verschillen van inzicht en is daardoor een risico. Daarnaast is de economische situatie dusdanig, dat partijen eerder bereid zijn gunning via de rechter af te dwingen.

Claims van derden:

Er is een voorziening Planschades en Juridische procedures gevormd. De risico's voor planschade zijn zo veel mogelijk bij de initiatiefnemer ondergebracht. (Plan)schades die onvermijdelijk ten laste van de gemeente komen, worden ten laste van het rekening resultaat gebracht. Ook de kosten van het opstellen van een schadeanalyse komen ten laste van de gemeente. Omdat steeds meer juridisch adviesbureaus zich gaan specialiseren in planschaden, is het risico van schade-analysekosten steeds groter. In de begroting wordt hiermee geen rekening gehouden. In de voorziening is wel rekening gehouden met schade-analysekosten waarvan de melding bekend is. Voor het jaar 2026 is er een gemiddelde kans op claims.

tabel juridische risico's S=Structureel I=Incidenteel

Risico	S of I	Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Dwangsom	I	50%	20.000	10.000
Proceskosten	I	50%	50.000	25.000

Inkoop en aanbesteding	I	10%	100.000	10.000
Claims van derden	I	50%	20.000	10.000
<i>Totaal juridische risico's</i>				55.000

b. Financiële risico's

Financiële risico's

Rente

Eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden verplicht hun liquide middelen aanhouden bij de Nederlandse schatkist. Tijdelijke overschotten aan liquide middelen kunnen niet uit oogpunt van een optimaal liquiditeitsbeheer in deposito uitgezet of tegen een gunstige rente op een spaarrekening bij een commerciële bank gezet worden. Dit kan in situaties met hogere rentetarieven een negatief effect op de rendementsverwachting hebben. Wel biedt de staat de mogelijkheid om overtollige gelden voor langere periodes in depot weg te zetten. Echter de rentevergoeding is aanzienlijk lager dan die bij commerciële banken. De liquiditeitsprognose voor de komende jaren is positief bijgesteld als gevolg van ontvangen van (subsidie) gelden en uitstel van projecten. Daarnaast heeft de rente een dalende tendens waardoor het rente risico beperkt wordt beschouwd.

Omslagrente

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in de paragraaf financiering. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente een renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente (2026: 1,5%) blijft het renterisico acceptabel. In het afgelopen jaar heeft de ECB (Europees centrale bank) een ruim monetair beleid gevoerd. De verwachting is dat de kapitaalmarktrente (lange rente), gezien de verwachte economische ontwikkelingen (zoals economische groei, inflatie) in het komende jaar gaat stijgen. Op grond van deze conclusies is er op dit moment een renterisico dat beperkt is.

Gemeentefondsuitkeringen

De uitkering Gemeentefonds is een samenstelling de volgende uitkeringen: de algemene uitkering en een aantal decentralisatie- en (overige)integratie-uitkeringen. Deze laatste hebben een specifiek doel of zijn bedoeld om een specifiek beleidsveld financieel te borgen. Basis voor toepassing bij de programmabegroting 2026/2029 is de berekening is de Meicirculaire 2025. Een substantiële afwijking in de Septembercirculaire 2025 zal in de programmabegroting 2026/2029 worden verwerkt. Effecten en ontwikkelingen in het lopende jaar zullen via de kwartaalrapportages worden verwerkt.

In de Meicirculaire 2025 zijn ontwikkelingen verwerkt die ten opzichte van de September- en Decembercirculaire 2024 de nodige financiële effecten tot gevolg hebben. Met name de nieuwe financieringssysteem die vervroegd is ingevoerd van 2027 naar 2024 heeft de nodige financiële gevolgen. De uitkeringen Gemeentefonds worden nu geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Voor de jaren 2026 en 2027 vindt een gedeeltelijke compensatie plaats op de tekorten in de Jeugdzorg, maar een structurele oplossing is echter nog niet geboden. Vanaf 2028 versterkt het kabinet de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd en zullen aanvullende maatregelen worden uitgewerkt. In hoeverre een demissionair kabinet hierover beslist zal een onzekere factor zijn.

Verstreckte garanties

In totaal zijn voor € 72.355.000,- aan gemeentegaranties waarover risico wordt gelopen, aan instellingen verstrekt (peildatum 31 december 2024). Dit zijn garanties voor geldleningen waar de gemeente samen met het Rijk een achtervangpositie inneemt. Deze garanties zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

Aan particulieren is voor € 122.000,- (peildatum 31 december 2024) aan gemeentegaranties verstrekt. Deze leningen zijn in eerste instantie gegarandeerd door de Nationale Hypotheek Garantie (NHG / onderdeel startersleningen). De gemeente heeft voor deze leningen een achtervangpositie. Gezien de kredietwaardigheid van de geldnemers van zowel instellingen als particulieren is het aan de garanties verbonden risico zeer gering.

Prijsstijgingen grondstoffen/arbeidskosten

Als gevolg van enkele mondiale oorzaken zijn de bouwkosten in Nederland nog steeds aan het stijgen. Als gevolg van onrust in de wereld (oorlog in Oekraïne, conflictsituatie in het Midden Oosten, krapte op de arbeidsmarkt) is het risico van (grote) prijsstijgingen nog steeds aanwezig. Dit brengt risico's en onzekerheid met zich mee voor zowel bestaande overeenkomsten als ook voor nieuw te sluiten overeenkomsten.

tabel financiële risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Rente	S	10%	1.540.000	154.000

Omslagrente	S	10%	88.000	8.800
Gemeentefondsuitkering	S	30%	400.000	120.000
Verstrekke garanties	S	0%	0	0
Prijsstijging grondstoffen	S	50%	500.000	250.000
Investering Oekrainers	I	0%	250.000	0
<i>Totaal financiële risico's</i>				532.800

c. **Personele / organisatorische risico's**

Personele / organisatorische risico's

Op moment van opstellen van de programmabegroting is er geen verwachting op risico's / claims ten aanzien van personeel. Maar door de toename van het aantal personele mutaties wordt er rekening gehouden met een grote kans van optreden met eventuele financiële gevolgen.

tabel personele/organisatorische risico's *S=Structureel I=Incidenteel*

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Personele / organisatorische risico's	I	30%	100.000	30.000
<i>Totaal personele/organisatorische risico's</i>				30.000

d. **Projecten en strategische aankopen**

e. **Grondexploitatie en strategische aankopen risico's**

Grondexploitatie en strategische aankopen risico's

Grondexploitatie

Voor de grondexploitaties zijn de ramingen van de nog te realiseren kosten en opbrengsten geactualiseerd, resulterend in een bijstelling van het verwachte resultaat op eindwaarde. Deze actualisatie heeft plaatsgevonden aan de hand van de inzichten op peildatum 112025, waaronder contractuele verplichtingen, geformuleerde beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen op de markt voor gebiedsontwikkeling. Als dit resulteert in een neerwaartse bijstelling van de resultaten, wordt onderzocht op welke wijze dit kan worden gecompenseerd.

De reserve grondexploitatie kent een bodembedrag (financiële buffer) die wordt aangehouden om risico's binnen de grondexploitaties (in voorbereiding) en strategische aankopen op te kunnen vangen. Tussentijdse winstnemingen uit de grondexploitaties worden voorzichtigheidshalve binnen de reserve grondexploitatie gehouden totdat de projecten zijn afgerond. Jaarlijks vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Financiële verordening van de gemeente Nunspeet en artikel 212 van de Gemeentewet de bijstelling plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

Toelichting per grondexploitatie

Molenbeek

Het project Molenbeek bevindt zich in de laatste fase en de nog resterende risico's zijn beperkt in omvang. Er moet nog een deel woonrijp worden gemaakt en de verwachting is dat in 2025 de laatste kavel wordt verkocht voor de 4 CPO-woningen naast de supermarkt. Omdat ook de boekwaarde positief is (meer opbrengsten gerealiseerd dan kosten), is het risico verdwenen dat de gemeente met een verlies achterblijft in het worst case scenario. Ook als de nog te maken kosten voor het woonrijp maken van de boekwaarde worden afgetrokken blijft de boekwaarde positief. Daarom is Molenbeek niet meer meegenomen in het benodigde weerstandsvermogen.

Weversweg

In maart 2024 is een nieuw bestemmingsplan voor Weversweg door de raad vastgesteld, waardoor er 37 woningen aan het plan worden toegevoegd. Bij de vaststelling van de grondexploitatie Weversweg fase 2 was het tekort € 842.000,- en voor dit tekort is een verliesvoorziening getroffen. Het actuele tekort per 112025 kwam lager uit op € 408.000,-, dus bij de jaarrekening 2024 is een deel van de verliesvoorziening vrijgevallen. Dit is met name het gevolg van de hogere grondprijzen in de vastgestelde Nota Grondprijzen 2024/25. In 2025 is begonnen met het bouwrijp maken van Weversweg fase 2.

De Kolk

Het oorspronkelijke deel van bedrijventerrein De Kolk is afgerond en het deel GPS wordt op bouwrijp gemaakt. De risico's liggen vooral in overschrijdingen van de kosten voor het bouwen en woonrijp maken en in vertraging van de kaveluitgifte.

Bedrijventerrein Elspeet

De werkzaamheden op het voorste deel van het bedrijventerrein zijn afgerond en deze kavels zijn in 2025 worden uitgegeven, maar de aanleg van fase 2 heeft vertraging opgelopen. Er zijn veel kosten gemaakt vanwege aanvullende maatregelen en extra plankosten. Er is een verliesvoorziening getroffen voor het verwachte negatieve saldo. Verdere vertraging en een gebrek aan belangstelling voor de kavels is een risico.

Kijktuinen

Alle grondopbrengsten voor het project Kijktuinen zijn gerealiseerd. Het woonrijp maken van het gebied kan nu worden afgerond en de verwachting is dat het project eind 2026 kan worden afgesloten. Het eindresultaat is positief en de risico's zijn beperkt. Voor Kijktuinen geldt dat als de nog te maken kosten voor het woonrijp maken van de boekwaarde worden afgetrokken de boekwaarde positief is. Daarom is het project niet meer meegenomen in het benodigde weerstandsvermogen

Hullerweg

In 2023 is de grondexploitatie Hullerweg vastgesteld en een deel van de autosloperij aangekocht. Er is begonnen met de voorbereidingen voor het wijzigen van het omgevingsplan en een overeenkomst gesloten met Liander over afname van de grond. De grond wordt in 2025/26 gesaneerd en bouwrijp gemaakt, waarna de verkoop in 2026 plaatsvindt. Het resultaat voor de grondexploitatie Hullerweg wordt positief verwacht. Het belangrijkste risico in het project is de bodemsanering.

't Hul Noord

In april 2024 is de grondexploitatie 't Hul Noord vastgesteld. Het bestemmingsplan voorziet in 750 woningen en een onderwijsvoorziening. Voor het verwachte tekort op het project van € 3,0 miljoen euro wordt een verliesvoorziening getroffen. Omdat 't Hul Noord een grote financiële omvang heeft, een lange looptijd en de gemeente een actieve rol inneemt (o.a. in de grondverwerving) zijn de risico's in dit project relatief groot. Daarom is voor 't Hul Noord een risicodossier opgesteld waarin het risico-bedrag uitkomt op € 1,5 miljoen euro. Dit bedrag wordt meegenomen in het bodembedrag van de reserve grondexploitatie en in de onderstaande tabel voor het bepalen van de risico's binnen de grondexploitaties.

Grondexploitaties en strategische risico's

Het financiële gevolg en de kans van optreden van de risico's in de grondexploitatie zijn in onderstaande tabel weergegeven. Het financiële gevolg is gebaseerd op het worst case scenario. Dit zijn de boekwaardes per 31 december 2024 van de grondexploitaties, er vanuit gaande dat de gemaakte investeringen niet kunnen worden terugverdiend als het project in een worst case scenario volledig komt stil te vallen. Ten opzichte van de stand in de programmabegroting 2025-2028 zijn de risico's per saldo toegenomen (afgerond € 1,1 miljoen euro) als gevolg van de gemaakte investeringen voor Bedrijventerrein De Kolk en het risicobedrag voor 't Hul Noord.

S=Structureel I=Incidenteel

*Tabel Grondexploitatie en
strategische risico's*

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Molenbeek	I	0%	0	0
Hullerweg	I	30%	2.399.072	719.722
Weversweg	I	30%	763.022	228.907
De Kolk	I	30%	5.603.380	1.681.014
Bedrijventerrein Elspeet	I	30%	5.397.357	1.619.207
Kijktuinen	I	0%	0	0
't Hul Noord	I			1.524.625
Voorziening risico's grondexploitatie	I			0
<i>Totaal grondexploitatie en strategische risico's</i>				5.773.474

f. Milieurisico's

Het algemeen beleid op dit punt is dat de kosten van een eventuele sanering worden verhaald op de veroorzaker. Is dit niet meer mogelijk, dan wordt bij een mobiele verontreiniging (een zich verplaatsende verontreiniging) gesaneerd en bij een immobiele verontreiniging nagegaan of er gevaren zijn voor de volksgezondheid. Is dit het geval, dan volgt sanering (zo mogelijk binnen de begrote budgetten). Is dit niet het geval, dan wordt nagegaan of op een nader te bepalen geschikt moment sanering mogelijk is op een manier die effectief en doelmatig is (ook in relatie tot de hiermee gepaard gaande financiële middelen). Voor de bekende bodemverontreinigingen is de reserve bodemverontreiniging gevormd.

tabel milieu en bodemverontreiniging risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
---------------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------------

Milieu en bodemverontreiniging	I	10%	150.000	15.000
<i>Totaal milieu en bodemverontreiniging risico's</i>				15.000

g. Verbonden partijen

De gemeente is financieel mede aansprakelijk voor een aantal samenwerkingsverbanden (paragraaf Verbonden partijen).

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV
- NV Afvalsturing Friesland;
- NV Inclusief Groep.

Overige deelnemingen:

- Streekarchivaat Noordwest-Veluwe;
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe;
- Leasurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Gelre-IJssel.
- Stichting Proo
- Sportbedrijf Nunspeet

Per verbonden partij is een risicoanalyse gemaakt. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Bij sommige verbonden partijen is een beoordeling op cijfers lastig. Bij deze verbonden partijen is gekeken naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij is een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Van de directe deelnemingen in vennootschappen is de nominale waarde van het belang van onze gemeente in de vennootschap als risico opgenomen verhoogd met de ontvangen dividenden. Van de overige deelnemingen in vennootschappen is als financieel gevolg opgenomen de jaarbijdrage.

De kans van optreden wordt geclassificeerd met risico laag, gemiddeld of hoog. Per verbonden partij is het risico (kans van optreden) op grond daarvan, uitgedrukt in een percentage. De toelichting op de belangen voor onze gemeente vindt u terug in de paragraaf verbonden partijen. In onderstaande tabel zijn de risico's per verbonden partij uitgedrukt in geld. Bij een kans van optreden die als "laag" is gekwalificeerd is rekening gehouden met een percentage van 10%. Bij een 'hoge' kwalificatie is een percentage van 30%, 50% of 70% aangehouden, afhankelijk van de inschatting van de kans van optreden.

*tabel risico's verbonden
partijen*

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
NV Bank Nederlandse Gemeenten	I	10%	349.850	34.985
NV Alliander	I	10%	332.424	33.242
NV Vitens	I	10%	4.062	406
NV Afvalsturing Friesland	I	10%	59.908	5.991
Inclusief Groep	I	90%	687.000	618.300
Streekarchivaat Noordwest Veluwe	I	10%	283.000	28.300
Omgevingsdienst Noord Veluwe	I	10%	785.000	78.500

Leisurelands (recreatiegemeenschap Veluwe)	I	10%	0	0
Coöperatie Gastvrije randmeren	I	10%	11.000	1.100
Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland	I	10%	1.924.000	192.400
GGD Gelre-IJssel	I	10%	613.000	61.300
Stichting Proo	I	50%	83.333	41.667
Sportbedrijf Nunspeet	I	90%	658.000	592.200
<i>Totaal risico's verbonden partijen</i>				1.688.391

h. Risico's sociaal domein

Met ingang van 2019 is de financiering niet meer gebaseerd op een integreerbaar deel maar is deze opgenomen in de Algemene Uitkering, net als alle andere gemeentelijk taken. Tevens bestaat er nog een Reserve Sociaal Domein.

WWB / Participatiewet (Buig)

In de begroting wordt uitgegaan van een budgettaire raming voor de uitkeringen en de te ontvangen rijksbijdrage, de zogenaamde BUIG gelden. Als blijkt dat de uitgaven op de uitkeringen hoger zijn dan de rijksbijdrage, kan onder voorwaarden een aanvullende uitkering bij het Rijk worden aangevraagd. Hierbij geldt dat de eerste 7,5% van de rijksbijdrage voor rekening van de gemeente komt. Voor het tekort op de uitkeringen tussen 7,5% en 12,5% van de voor dat jaar toegekende rijksbijdrage, geldt dat van dit bedrag 50% op basis van deze regeling kan worden aangevraagd en vergoed. Om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering moet sprake zijn van een goedkeurende accountantsverklaring en een door de gemeenteraad vastgesteld verbeterplan. Een tekort moet ten laste gebracht worden van de lopende exploitatie. Via de tussenrapportages worden eventuele afwijkingen aangegeven.

Jeugdwet

Sinds het inwerking treden van de Jeugdwet in 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Het Centrum voor Jeugd en Gezin vormt de toegang voor de niet vrij-toegankelijke jeugdhulp. Naast het Centrum voor Jeugd en Gezin kunnen ook huisartsen, praktijkondersteuners, medisch specialisten en de rechter in geval van jeugdbescherming en jeugdreclassering verwijzen naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Ongeveer 50% van alle verwijzingen loopt via een huisarts en praktijkondersteuner, met name de verwijzingen naar JGGZ. Op deze trajecten heeft de gemeente niet direct invloed. Door het creëren van een hoogwaardige toegang hopen we het percentage verwijzingen dat via het CJG loopt te verhogen en het percentage verwijzingen dat via de huisartsen loopt te verlagen en zo het beroep op zwaardere jeugdhulp te laten afnemen.

De uitgaven voor jeugdzorg laten de laatste jaren een aanmerkelijke groei zien. Dit is een landelijke ontwikkeling. Er is sprake van sterke toename van complexiteit en behandeltijd en een toename van het aantal cliënten. Toename is met name te zien bij de ambulante begeleiding (regulier en specialistisch) en bij de GGZ hulp specialistisch. Op dit moment constateren we een regionale ontwikkeling waarbij het budget dat door het rijk beschikbaar wordt gesteld flink zal worden overschreden. Wel zijn er maatregelen ingezet om te komen tot een betere indicatiestelling met een mogelijke andere zorgvorm die leidt tot lagere uitgaven voor de hulpverlening.

Daarnaast hebben we te maken met een bezuinigingstaakstelling sinds het inwerking treden van de Jeugdwet. De transformatieslag die hiervoor gemaakt moet worden neemt meerdere jaren in beslag. Beoogde effecten (afname van problematiek en van jeugdhulpkosten) zullen daarom pas na een aantal jaren zichtbaar worden.

*tabel risico's sociaal
domein*

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
BUIG	S	10%	449.000	44.900
Jeugdwet	S	90%	2.778.000	2.500.200
<i>Totaal risico's sociaal domein</i>				2.545.100

i. Reguliere risico's

Btw-compensatiefonds

Per 1 januari 2003 is het btw-compensatiefonds ingevoerd. Uit het fonds krijgen gemeenten de betaalde btw op nota's van derden gecompenseerd, met uitzondering van de btw die wordt betaald over onderwijsuitgaven en de btw die samenhangt met de subsidiëring van derden. Tegenover deze lagere lasten voor de gemeente staat een uitname uit het Gemeentefonds. Dit houdt in dat de invoering van het btw-compensatiefonds voor de gemeenten gezamenlijk geen voordeel heeft. Voor een individuele gemeente kan de invoering van het btw-compensatiefonds echter wel gevolgen hebben. Vanaf 2019 loopt de gemeente Nunspeet risico over de voorschotregeling BCF. Hiermee is reeds rekening gehouden in de financiële verkenning en de meerjarenraming. Sinds een aantal jaren is de BTW op sport niet meer verrekenbaar. Hiervoor is de zogenaamde SPUK-regeling in werking getreden. Deze regeling is bedoeld om BTW t.a.v. sport te compenseren. Echter is er een totaalbedrag voor alle gemeenten beschikbaar. Het kan dus zijn dat er naar rato uitbetaald wordt en niet de totale aanvraag. Aangezien het ingediende bedrag t.a.v. sport groot is, gezien het project De Wilsangh, loopt de gemeente hier een risico. Daarom wordt in de risicoparaagraaf rekening gehouden met een eventueel lagere uitkering.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten de gemeenten vennootschapsbelasting betalen over de winsten die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Het financiële gevolg daarvan voor onze gemeente is naar verwachting beperkt. Voor de uitoefening van haar publieke taak levert de vennootschapsbelasting voor de gemeente een beperkt risico op.

Tegenvallende subsidieverwachtingen

Een risico dat gelopen wordt, is dat projecten of activiteiten worden uitgevoerd die (deels) gedekt worden door subsidies vanuit de Provincie. Wanneer achteraf blijkt dat er niet voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden, ontstaat het risico van een dekkingstekort. Tot op heden is steeds voldaan aan de subsidievoorwaarden. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt daarom het risico vooralsnog op nihil gesteld.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente heeft verschillende gebouwen in eigendom. Er worden daarbij verschillende risico's gelopen. De belangrijkste risico's zijn: asbest, legionellabesmetting, brandveiligheid, veilig werken op daken en wateraccumulatie. De risico's worden per gebouw geïnventariseerd en in kaart gebracht. Op het gebied van asbest worden de grootste risico's gelopen. Van de meeste gemeentelijke gebouwen is de asbestsanering uitgevoerd. Van enkele gemeentelijke woningen en kleine objecten moeten de inventarisaties nog plaatsvinden.

tabel reguliere risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reël financieel gevolg
Btw compensatiefonds	I	10%	150.000	15.000
Vennootschapsbelasting	I	30%	150.000	45.000

Tegenvallende subsidieverwachtingen	I	0%	0	0
Gemeentelijke gebouwen	I	30%	20.000	6.000
<i>Totaal reguliere risico's</i>				66.000

j. Coronacrisis

Beheersing van risico's

Financiële vertaling van de risico's

Voor vrijwel alle financiële risico's die zijn te voorzien en kwantificeerbaar zijn, zijn toereikende voorzieningen of bestemmingsreserves gevormd. Van de risico's die van materiële betekenis en niet goed te kwantificeren zijn, is een financiële vertaling gemaakt zodat deze risico's meegenomen worden bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Van onderstaande risico's is de kans van optreden uitgedrukt in een percentage. Het reële financiële gevolg wordt berekend door dit percentage te vermenigvuldigen met het financiële gevolg.

Tabel totalen incidentele en structurele risico's	
Risico	Reëel financieel gevolg
Structurele risico's:	
Financiële risico's	532.800
Personele risico's	0
Sociaal domein	2.545.100
Totaal structureel	3.077.900

Incidentele risico's	
Juridische risico's	55.000
Financiële risico's	0
Personele risico's	30.000
Prpkectem en strategische risico's	3.319.400
Grondexploitaties	5.773.474
Milieu en bodemverontreiniging	15.000
Verbonden partijen	1.688.391
Reguliere risico's	66.000
Totaal incidenteel	10.947.265
Totaal risico's	10.947.265

Beoordeling weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie gelegd worden tussen de hierboven genoemde financieel vertaalde risico's en de eerder genoemde beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt uitgedrukt in een ratio. De berekeningswijze van de ratio weerstandsvermogen is als volgt:

Ratio weerstandsvermogen: $\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} / \text{Benodigde weerstandscapaciteit}$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruikt gemaakt van onderstaande waarderingstabel:

Ratio	Betekenis
-------	-----------

> 2,0	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kwantificering van de incidentele risico's in tijd en geld, waarvoor de gemeente geplaatst zou kunnen worden is arbitrair. Geconstateerd kan worden dat het incidentele weerstandsvermogen onvoldoende. Daartegenover is het structurele weerstandsvermogen ruim voldoende. In onderstaande tabel is de structurele en incidentele weerstandscapaciteit versus de structurele en incidentele risico's, weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen $31.764.995/14.025.165 = 2,3$

Met een uitkomst van het ratio weerstandsvermogen van 2,3 kan worden geconcludeerd dat het totale weerstandsvermogen nog steeds als uitstekend kan worden aangemerkt. De verlaging (2024: 2,5) van deze ratio wordt veroorzaakt door de toename van de risico's op het gebied van verbonden partijen, strategisch risico's en de grondexploitat

Tabel totaal
incidenteel en
structureel
weerstandsvermogen

	weerstandscapaciteit	Risico's	weerstandsvermogen
Incidenteel	30.409.450	10.947.265	19.462.185
Structureel	1.365.545	3.077.900	1.722.355
Totaal	31.764.995	14.025.165	17.739.830

Toekomstige ontwikkelingen

De prognose van de risico's voor de komende jaren voor de gemeente Nunspeet is als volgt:

De verwachting is dat de totale weerstandscapaciteit voldoende zal zijn voor de financiële gevolgen van de risico's.

Grondexploitatie en strategische aankopen

In de komende jaren worden de volgende projecten verder ontwikkeld / afgerond: het bedrijventerrein De Kolk, Weversweg, Bedrijvenstrip Elspeet, de Kijktuinen, 't Hul Noord, Feithenhof en de mogelijke ontwikkelingen van strategische aankopen.

De kosten van jeugdzorg nemen toe. De vergoedingen van het Rijk staan onder druk. De komende jaren neemt de druk op de jeugdzorg verder toe. Aanpassing van het jeugdzorgbeleid wordt een steeds een reëlere optie.

Ook zien we dat de decentralisatie in het sociaal domein gepaard is gegaan met een bezuinigingstaakstelling, terwijl organisaties en gemeenten onvoldoende tijd hebben gehad om de daarvoor noodzakelijke transformatieslag te kunnen maken. Beoogde effecten blijven met name bij het onderdeel jeugd uit. Zo wordt nu fors geïnvesteerd in de toegang tot jeugdhulp (Stichting Jeugd Noord-Veluwe), terwijl het beroep op zwaardere hulp nog onvoldoende afneemt. Daar tegenover staan nog wel extra incidentele middelen welke zijn ontvangen via de Algemene Uitkering.

Tabel prognose meerjarige incidentele en structurele risico's

Risico	financieel gevolg			
	2026	2027	2028	2029
Structurele risico's				
Financiële risico's	532.800	832.800	1.132.800	1.432.800
Personele risico's	0	0	0	0
Sociaal domein	2.545.100	2.545.100	3.045.100	3.045.100
Totaal structurele risico's	3.077.900	3.377.900	4.177.900	4.477.900
Incidentele risico's				
Juridische risico's	55.000	55.000	55.000	55.000
Financiële risico's	0	0	0	0
Personele risico's	30.000	30.000	30.000	30.000
Grondexploitaties	5.773.474	5.773.474	5.773.474	5.773.474
Projecten en strategische risico's	3.319.400	3.319.400	3.319.400	3.319.400
Milieu en bodemverontreiniging	15.000	15.000	15.000	15.000

Verbonden partijen	1.688.391	1.938.391	2.188.391	2.438.391
Reguliere risico's	66.000	66.000	66.000	66.000
Totaal incidenteel				

Totaal incidentele risico's	10.947.265	11.197.265	11.447.265	11.697.265
-----------------------------	------------	------------	------------	------------

Totaal reëel financieel gevolg	14.025.165	14.575.165	15.625.165	16.175.165
--------------------------------	------------	------------	------------	------------

Financiële kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden in deze paragraaf kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie van onze gemeente.

De volgende financiële kengetallen worden hieronder weergegeven:

- Netto schuld quote (bezittingen / schulden)
- Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / vreemd vermogen)
- Kengetal grondexploitatie (boekwaarde in-/nog niet in exploitatie gebruik genomen gronden / totale baten voor bestemming)
- Structurele exploitatieruimte ((structurele baten – structurele lasten) / totale baten voor bestemming)
- Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.*

* Kerngetallen zijn inclusief dekkingsvoorstel.

Begroting jaar 2026

Kengetallen:	Begroting 2026	Begroting 2025	Jaarrekening 2024	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	75,3%	76,8%	17,5%	86,8%	78,9%	74,0%
Nettoschuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	71,4%	72,8%	14,0%	82,8%	74,9%	69,7%
Solvabiliteitsratio risico	46,7%	46,2%	52,8%	45,0%	46,8%	48,6%

Structurele exploitatieruimte	1,5%	3,1%	26,2%	0,3%	0,1%	0,0%
Grondexploitatie	39,8%	34,7%	21,6%	34,2%	29,8%	38,2%
Belastingcapaciteit	87%	87%	86%	88%	88%	88%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren, wij gaan uit van de norm van 110%. (gemiddelde van de neutrale signaleringswaarden van de VNG). Voor dit percentage geldt hoe lager hoe beter. Het kerngetal ligt op een hoger niveau dan eind 2023. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgaven voor de grote projecten aanvangen waar leningen voor aangetrokken moeten worden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter. Ook hier gaan we uit van de norm van 110%. Voor dit percentage geldt ook hoe lager hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. De minimumnorm die wij hanteren is 35%. Hoe hoger dit percentage hoe . Dit getal blijft redelijk constant met de verwachting dat deze de komende jaren iets zal stijgen. Het gemiddelde solvabiliteitsratio van de gemeenten in Nederland ligt rond de 35%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte onze gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Het percentage bedraagt voor onze gemeente onder de 0.0%. De conclusie is dat er op dit moment geen structurele ruimte is voor extra structurele lasten.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Hoe lager dit percentage hoe beter. Voor volgend jaar wordt een percentage van 39,8% verwacht.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De onbenutte belastingcapaciteit is de verhouding tussen de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB) versus het normtarief OZB-artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Wanneer de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort zullen schieten om in noodzakelijke behoeften te voorzien, kan een aanvullende uitkering worden aangevraagd. Er is nog financiële ruimte om de belastingdruk te verhogen. De verwachting is dat de belastingdruk wat gaat toenemen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Nunspeet is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 12.500 ha) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Nunspeet voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- 'Beleids- en beheerplan Water en Riolering' (20232026);
- 'Beleids- en beheerplan wegen' (20242028);
- 'Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen' (20242028);
- 'Beleidsplan openbare verlichting' (20222030)
- 'Groenbeleid- en beheerplan' (20192029);
- 'Beheerplan heideterreinen gemeente Nunspeet' (20252034).

Waterbeheer

Het Beleids- en beheerplan Water en Riolering is het resultaat van een planproces met de gemeente Elburg en het waterschap Vallei&Veluwe en omvat o.a. de aan de riolering te stellen doelen, de maatregelen om deze doelen te bereiken en de daarvoor in te zetten middelen. Het Afvalwaterketenplan is opgesteld voor de periode 20232026. Het onderhoud en het doen van nieuwe investeringen alsmede de verbetermaatregelen worden overeenkomstig de kaders van het Beleids- en beheerplan uitgevoerd.

Onderhoudsbudget rioleringen

Voor het onderhoud/overige werkzaamheden aan rioleringen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 629.280,-.

Wegenbeheer

In 2024 is een geactualiseerd beleids- en beheerplan wegen opgesteld voor de periode 20242028. Het plan gaat uit van kwaliteitsniveau Basis, conform landelijke CROW-richtlijnen. Vanaf 2022 is er een kwaliteitsdaling in het wegenareaal ontstaan. Om deze dalingstrend om te buigen is voor 2025 een eenmalige budgetverhoging van € 674.000,-- toegekend. Voor 2026 en verder is ingestemd met een structurele budgetverhoging van € 520.000,- om het kwaliteitsniveau Basis te handhaven.

Tweejaarlijks worden de wegen door derden geïnspecteerd om een zuiver beeld te krijgen van de staat van onderhoud. De andere jaren vindt inspectie plaats door eigen medewerkers. De inspectiegegevens worden telkens toegevoegd aan het wegenbeheerssysteem en op basis daarvan worden uitvoeringsmaatregelen voorgesteld. De uitvoeringsmaatregelen worden getoetst aan de praktijk en op basis van deze toets wordt het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Op deze wijze wordt dus niet puur theoretisch onderhoud gepland maar op een efficiënte wijze gewerkt.

Onderhoudsbudget wegen

Voor het onderhoud aan wegen is binnen de begroting 2026 een budget beschikbaar van € 1.785.000,-.

Openbaar groen

Het onderhoud van het openbaar groen wordt zowel door derden als in eigen beheer uitgevoerd. De door derden uit te voeren werken zijn opgenomen in vijf onderhoudsbestekken. Het huidige onderhoudsniveau is, gelet op het beschikbare budget, redelijk tot goed.

Op 17 september is een tussenevaluatie groenbeleid 2019-2029 aan de raad gepresenteerd. De raad is daarbij in de gelegenheid gesteld om op hoofdlijnen richting te geven aan de herijking van het beleid.

Openbare verlichting

Het Beleidsplan openbare verlichting (2022-2030) is in 2022 door de raad vastgesteld. Het vervangingsschema maakt hier deel van uit en geeft aan welke vervanging er in een bepaald jaar moet plaatsvinden. De gemeente Nunspeet telt momenteel ruim 4.800 lichtmasten van diverse typen, kwaliteit en leeftijd.

Afhankelijk van de wegfunctie wordt gekozen voor een verlichtingsniveau gerelateerd aan minimaal de normen van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde. Deze richtlijnen worden door de meeste gemeenten en nutsbedrijven gehanteerd. Het vervangen van verouderde armaturen en lichtmasten wordt de komende jaren verder voortgezet. In het Beleidsplan openbare verlichting is in het kader van energie- en onderhoudskostenbesparing een zo neutraal mogelijk lichtniveau aangehouden met gebruikmaking van de meest efficiënte verlichtingsmiddelen. Hierbij worden verkeersveiligheid, openbare orde, sociale beleving en de woon- en leefbaarheid gewaarborgd. In het kader van de financiële heroverwegingen is rekening gehouden met de verwachte besparingen door gebruik van duurzame producten. De komende jaren wordt ingestoken op de vervanging van oudere armaturen door energiezuinige led-armaturen.

Onderhoudsbudget openbare verlichting

Voor het onderhoud aan straatverlichting is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 92.960,-.

Bossen en natuurterreinen

De gemeente Nunspeet heeft een groot areaal aan bos- en natuurterreinen (circa 3200 ha) en het beheer en onderhoud ervan vergt een grote inspanning. Sinds 2002 is voor het bosbeheer het FSC-certificaat (Forest Stewardship Council) verkregen. De onderhoudswerkzaamheden worden overeenkomstig de voorwaarden hieruit uitgevoerd. In 2011 is het Beheerplan heide-terreinen 2011-2021 vastgesteld.

Jaarlijks wordt circa 5000 m³ hout uit de gemeentelijke bossen middels aanbesteding verkocht aan houthandelaren die zelf zorg dragen voor het oogsten en verwijderen van dit hout.

Gebouwen

In 2014 is het Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen door de raad vastgesteld. Een onderdeel hiervan is het meerjarenonderhoudsplan dat jaarlijks wordt bijgesteld en de basis vormt voor het bepalen van de onderhoudsbudgetten. Naast adequaat onderhoud is het aspect veiligheid van groot belang. Veiligheid is een blijvend punt van aandacht. In de komende tijd wordt ingezet (uit financiële motieven en ter reducering van de milieubelasting) om de energieverbruiken verder omlaag te brengen door het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.

In de raadsvergadering van 30 mei 2024 is een onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen ingesteld op basis van een 10 jarig onderhoudsplan.

Paragraaf Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is samen met het financieringsstatuut (treasurystatuut) een belangrijk instrument voor het transparant maken van het treasurybeheer. De treasuryfunctie houdt in dat de geldstromen van en naar de gemeente zo optimaal mogelijk op elkaar worden afgestemd, met als resultaat dat de rentelasten zo laag mogelijk en/of de rentebaten zo hoog mogelijk zijn.

In het financieringsstatuut van de gemeente Nunspeet, dat op 17 februari 2015 is vastgesteld, zijn de uitgangspunten, de doelstellingen en de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief toezicht op de uitvoering van treasury) bepaald. De voor de gemeente Nunspeet relevante uitvoeringsregels zijn hierin opgenomen.

De financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Nunspeet vinden plaats binnen het formele kader van het financieringsstatuut en de financiële verordening van de gemeente Nunspeet. De uitvoering van het treasurybeleid vindt zijn weerslag in de financieringsparagraaf van de begroting en het jaarverslag. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde. In het jaarverslag gaat het om de realisatie van de plannen en om een verschillenanalyse tussen de plannen en de uitkomsten.

Schatkistbankieren

Sinds 2013 is het schatkistbankieren voor de gemeente van toepassing. Dit heeft een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Concreet betekent dit dat gemeenten verplicht zijn om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. Gemeenten mogen alleen positieve banksaldi voor het betalingsverkeer op eigen bankrekeningen aanhouden. Dit moet leiden tot een verminderde externe financieringsbehoefte van het Rijk, met als gevolg een lagere staatsschuld en een lagere EMU schuld van de collectieve sector.

Voor de aan te houden middelen in 's Rijks schatkist is vanaf 1 juli 2021 een drempel van toepassing, die is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,. Het schatkistbankieren kan voor de gemeente een negatieve uitwerking hebben op de rendementsverwachting. De hoogte van het negatieve effect is afhankelijk van de afwijking tussen de door het Rijk gehanteerde rentepercentages en de percentages van marktconforme partijen. Uitzettingen (verstrekken van leningen) uit hoofde van de publieke taak blijven mogelijk. Ook het onderling lenen tussen decentrale overheden biedt wellicht mogelijkheden voor het behalen van een hoger rendement en/of lagere rentelasten. Voorwaarde hierbij is dat er geen toezichtrelatie mag bestaan tussen de betrokken decentrale overheden.

Risicobeheer

Het treasurybeleid van onze gemeente is erop gericht binnen de regelgeving en de financiële mogelijkheden een zo gunstig mogelijk rendement te behalen dan wel de rentelasten zo veel mogelijk te beperken. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden onderkend en beheerst. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is, dat het eigen vermogen volledig wordt ingezet als intern financieringsmiddel en niet wordt belegd. Ook wordt geen gebruik gemaakt van rente-instrumenten. Dit beleid wordt in 2026 voortgezet. Binnen de in het financieringsstatuut opgenomen randvoorwaarden worden eventuele tijdelijke financieringsoverschotten of -tekorten tegen gunstige rentepercentages uitgezet of aangetrokken.

Rentebeleid (renterisico's)

Toerekening rente aan investeringen

Onze gemeente streeft naar een evenwichtige samenstelling van de balans. Er wordt in een aantal gevallen gewerkt met een vast rentepercentage voor de toerekening van de rentelasten aan investeringen (bijvoorbeeld rioleringsinvesteringen). Dit rentepercentage blijft gedurende de hele levensduur van de investering aan deze investering gekoppeld.

Op begrotingsbasis wordt aan de (toekomstige) grondexploitaties rente toegerekend op basis van het percentage van de renteomslag. Voor de begroting 2026 is dit percentage berekend op 1%.

Rentetoerekening

Vanaf 2017 is een BBV wijziging voor de rentetoerekening en renteberekening van toepassing. Een belangrijk onderdeel van deze wijziging betreft de renteberekening over het eigen vermogen en de grondexploitatie. De commissie BBV adviseert vanwege het inzicht, de eenvoud en transparantie geen rentevergoeding over het eigen vermogen te berekenen.

Een ander onderdeel betreft de verantwoording van de rentelasten op één centraal taakveld Treasury. Wel mag vanuit dit taakveld rente (kapitaallast) worden doorbelast naar andere taakvelden voor de activa behorend tot deze taakvelden.

Met deze aanbeveling van de commissie BBV wordt met ingang van 2017 geen rente meer berekend over het eigen vermogen. Om te voorkomen dat deze reserves onvoldoende dekking bieden aan het doel waarvoor ze dienen, worden ze gecompenseerd met een inflatiecorrectie. Voor 2026 bedraagt de inflatiecorrectie 2,5%.

De bedragen in onderstaande tabel zijn inclusief aanpassing bij de bijstellingsbrief bij de Programmabegroting 2026/2029

RENTESCHEMA 2026

a.	Externe rentelasten voor de korte en lange financiering	1.560.000
b.	Externe rentebaten	- 217.000
c.	<i>Totaal door te berekenen externe rente</i>	1.343.000
	Rente die aan de (toekomstige) grondexploitatie wordt doorberekend	- 567.000

Rente projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.
<i>Totaal rente grondexploitaties en projectfinanciering</i>	-€ 567.000,-
d1. Saldo door te rekenen externe rente	€ 776.000,-
Rente over eigen vermogen	€ 0,--
d2. Rente voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde	€ 0,--
De geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 776.000,-
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	- € 1.388.549,-
(incl. overhead)	
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury (- betekent voordelig)	- € 612.549,-

Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari 2026 geeft een begroot financieringstekort. Hierbij moet worden opgemerkt dat de middelen van ruim € 27,3 miljoen (peildatum: 31122024) uit de reserve grote projecten, die is gevormd door de verkoopopbrengst NUON-aandelen, buiten beschouwing zijn gelaten. Dit vanwege het feit dat het rendement op deze middelen dient ter compensatie van de weggevallen dividendopbrengsten. In het algemeen wordt geprobeerd een financieringstekort tijdelijk aan te vullen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd toegestaan in verband met de zogenoemde kasgeldlimiet.

Op grond van de Wet Fido is de gemeente verplicht per kwartaal de gemiddelde netto vlottende schuld te berekenen. Als deze gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen.

De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn, ondanks de periodieke berekening van de liquiditeitspositie, veelal moeilijk in te schatten. Dit heeft onder andere te maken met de voortgang van de uitvoering van diverse projecten en de daaruit voortvloeiende investeringen. Ook uitgaven als gevolg van de in exploitatie zijnde bestemmingsplannen spelen hierbij een belangrijke rol. Bij de grondexploitatie moet overigens enerzijds rekening worden gehouden met het aankopen van grond, de kosten van bouw- en woonrijp maken en anderzijds met de verkoop van grond.

Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier de BNG.

Bij het optimaliseren van het renteresultaat kunnen voor het aantrekken of uitzetten van geld - als gevolg van de liquiditeitspositie in overeenstemming met het financieringsstatuut en de regelgeving voor het schatkistbankieren - meerdere partijen benaderd worden voor het uitbrengen van een offerte. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

Als de rentepercentages van kort geld lager liggen dan die van langlopende leningen, wordt zo veel mogelijk met kort geld gefinancierd. Uiteraard voor zover dit mogelijk is binnen het wettelijk kader van de kasgeldlimiet en de voorwaarden waaronder de rekening-courantovereenkomst met de huisbankier dit toestaat.

Leningenportefeuille

De omvang van de in het begrotingsjaar aan te trekken geldleningen hangt mede af van de te ramen investeringen. Dit wordt in de programmabegroting bepaald aan de hand van bijlage B Overzicht investeringen en uitgaven per programma.

Voor 2026 wordt een financieringstekort geraamd doordat de stand van de lopende en nieuwe investeringen het eigen vermogen overtreffen. Dit geraamde tekort is exclusief de geblokkeerde middelen uit de verkoopopbrengst NUON-aandelen. Voor een juiste verhouding in de financiering met kort en lang geld zijn ook langlopende leningen geraamd. Op basis van bovenstaande gegevens wordt de totale stand per 31 december 2026 van de opgenomen langlopende geldleningen geraamd op ruim 52,9 miljoen euro.

Geïnvesteed vermogen/financieringsstructuur

Het geïnvesteed vermogen wordt per 1 januari en 31 december 2026 geraamd op respectievelijk € 115,7 en € 127 miljoen. Het gaat hierbij om de totale boekwaarde van de geactiveerde kapitaaluitgaven.

Het totaal geraamde geïnvesteede vermogen per 31 december 2026 wordt voor ca. € 52,9 miljoen met vreemd vermogen (= geraamde langlopende geldleningen per 31 december 2026) en het restant van € 74,1 miljoen met eigen middelen en kortlopende financieringsmiddelen gefinancierd.

Gezien de gemiddelde rentelast van het per 31 december 2026 met vreemd vermogen gefinancierde deel kan worden geconcludeerd dat de geraamde financieringsstructuur en in relatie hiermee ook het weerstandvermogen van onze gemeente op 1 januari 2026 als voldoende kan worden beoordeeld.

Omslagrente

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in onderstaand overzicht. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente vrijwel geen renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente, ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente van 1%, blijft het renterisico in de begroting 2026 acceptabel.

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rentelooptijd van één jaar of langer.

Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip 'renterisiconorm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal.

Renterisico per 2026 (x € 1.000,-)		Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
1.	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2.	Te betalen aflossingen	€ 2.451,-	€ 2.427,-	€ 2.833,-	€ 2.753,-
3.	Renterisico op vaste schuld (1+2)	€ 2.451,-	€ 2.427,-	€ 2.833,-	€ 2.753,-
4.	Renterisiconorm	€ 20.431,-	€ 19.179,-	€ 19.044,-	€ 19.200,-
5.	Ruimte (+)/Overschrijding (-); (43)	€ 17.980,-	€ 16.752,-	€ 16.211,-	€ 16.447,-
Berekening renterisiconorm					
4a.	Begrotingstotaal lasten	€ 102.155,-	€ 97.397,-	€ 95.218,-	€ 96.002,-
4b.	Percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm berekend op basis van cijfers 2026 (4a x 4b)	€ 20.431,-	€ 19.179,-	€ 19.044,-	€ 19.200,-

Beheer beschikbare liquiditeiten

Kasbeheer

Saldo- en liquiditeitsbeheer

Voor het liquiditeitsbeheer zijn overeenkomsten met de BNG en de Rabobank gesloten. Hierdoor kunnen tekorten aan middelen op een voordelige wijze worden geleend en kan de gemeente tegen voordelige voorwaarden snel over voldoende financiële middelen beschikken. Daarnaast is van belang dat het Rijk alle financiële transacties met de gemeente verrekend bij de BNG (dit geldt overigens voor alle gemeenten). Na de invoering van het schatkistbankieren is het eventueel uitzetten van overtollige liquide middelen bij commerciële banken niet toegestaan, maar alleen bij 's Rijks schatkist of andere lokale overheden, waarbij geen toezichtrelatie bestaat.

Geldstromenbeheer

Voor een optimaal beheer van de geldstromen is een goede liquiditeitsprognose een belangrijk instrument. Dit brengt een inspanningsverplichting voor de totale organisatie met zich mee. Een continu bijstellen van de liquiditeitsprognose, met als basis de planning van de investeringen, is daarbij van groot belang. Het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning, waardoor de financieringskosten hoger kunnen uitvallen dan geraamd, vraagt de nodige inspanning. Het verkrijgen van betrouwbare informatie is hierbij van cruciaal belang. Ook het aanscherpen van het debiteurenbeheer en de invordering van belastingen speelt hierbij een belangrijke rol. Het niet nakomen van betalingsverplichtingen heeft invorderingsmaatregelen tot gevolg. In de eerste fase wordt een betalingsherinnering gestuurd, daarna een aanmaning en in derde fase een (dwang)invordering, door gebruik te maken van een (gerechts)deurwaarder. Door een adequate uitvoering van deze invorderingsmaatregelen blijft de afboeking van oninbare vorderingen tot een minimum beperkt.

Duurzame toegang tot financiële markten

Een gemeente heeft als overheidsinstelling een zogenoemde AAA-rating. Dit houdt in dat een gemeente door geldverstrekkers als zeer kredietwaardig wordt beschouwd. Als gevolg hiervan is de toegang tot financiële markten gegarandeerd en kan een gemeente tegen gunstige voorwaarden lenen. Bovendien heeft de gemeente Nunspeet door de overeenkomsten met de banken een zeer snelle toegang tot de financiële markten. Overigens worden bij het aantrekken van nieuwe leningen offertes gevraagd bij meerdere geldverstrekkers.

Leningenportefeuille

Onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

De mutaties als gevolg van nieuwe leningen, aflossingen en rente zijn:

Mutaties in leningenportefeuille	Bedrag (x € 1.000,-)	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2026	€ 53.384,-	2,6%
Nieuwe geraamde langlopende leningen 2026	€ 2.000,-	

Reguliere aflossingen	- € 2.451,-	
Vervroegde aflossingen	€ 0,-	
Stand per 31 december 2026	€ 52.933,-	

Organisatie

In het Financieringsstatuut en de financiële verordening is opgenomen welke personen bevoegd zijn tot het aantrekken en uitzetten van middelen. In het kader van het gemeentebrede project 'Risico management' is de administratieve organisatie van de treasuryfunctie beschreven.

Gemeentefinanciering

De financiering van de gemeentelijke activiteiten is de verantwoordelijkheid van het team Financiën. Hierbij wordt de gemeente als een geheel beschouwd. Dit houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden. De achterliggende gedachte daarbij is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit kunnen worden ingezet voor het financieren van een andere activiteit. Deze wijze van financieren wordt ook wel aangeduid als 'totaalfinanciering'. Op deze wijze worden de rentekosten beperkt. Projectfinanciering wordt in principe niet toegepast.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de zogenoemde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door een door het ministerie van Financiën vastgesteld percentage (voor 2018 e.v. jaren 8,5%) vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie bepaald en getoetst aan de kasgeldlimiet. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de provincie als toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen. Voor het begrotingsjaar 2026 bedraagt de berekende kasgeldlimiet € 8.683.183,-.

In onderstaand overzicht wordt de berekening van de begrote kasgeldlimiet voor de jaren 2026 tot en met 2029 weergegeven.

Kasgeldlimiet (x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
Begrotingstotaal lasten	€ 102.155,-	€ 97.397,-	€ 95.218,-	€ 96.002,-
Begrotingsomvang 1 januari (is grondslag)				
Toegestaan kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%

Kasgeldlimiet in bedrag	€ 8.683,-	€ 8.277,-	€ 8.094,-	€ 8.160,-
------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Nadat de gemeenteraad in de programmabegroting en beleidsnotities heeft bepaald wat de gewenste maatschappelijke effecten en doelstellingen van het beleid zijn en welke budgetten daarvoor beschikbaar zijn, neemt het college de uitvoering ter hand. Het geheel van uitvoeringsmaatregelen – inclusief de effectieve en efficiënte inzet van middelen, het hanteren van een systeem van planning & control en de voorbereiding van raadsbesluiten – noemen wij de gemeentelijke bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoering is een bevoegdheid en verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders. Toch heeft de wetgever het goed gedacht om in de programmabegroting, het document waarin college en gemeenteraad afspraken maken over het komende jaar, een toelichting op de bedrijfsvoering op te laten nemen.

Organisatieontwikkelingen

In de huidige samenleving zijn onomkeerbare ontwikkelingen waarneembaar die vragen om een andere overheid. Denk aan thema's zoals participatie, netwerken, flexibiliteit, diversiteit en maatwerk. Ook de gemeente moet een antwoord geven op het ontstaan van een *netwerksamenleving*, die vraagt om het leggen van verbindingen tussen de belangen en de beschikbare oplossingen bundelt naar het gewenste resultaat. In deze veranderende samenleving ontstaan op participatieve wijze lokale maatwerkoplossingen in wisselende samenwerkingsverbanden.

Om de bedrijfsvoering en organisatie van Nunspeet eigentijds en efficiënt te houden is bezig met een organisatie ontwikkeltraject. Hiervoor zijn een aantal onderwerpen rondom organisatieontwikkeling vastgesteld. Zo is het gemeentelijk organisatiemodel doorontwikkeld en is er een missie en visie vastgesteld. Maar ook aan thema's als portfoliomanagement en duurzame inzetbaarheid wordt gewerkt.

Onze missie is: We staan - met het bestuur en onze inwoners en bedrijven voor een mooi en sociaal Nunspeet, Elspeet, Hulshorst en Vierhouten, waar het fijn wonen, werken en recreëren is waar iedereen telt en waar we samen verantwoordelijk zijn, we zijn een betrouwbare en proactieve partner in het ondersteunen van initiatieven en zetten ons in voor een optimale en klantgerichte dienstverlening.

Onze visie hebben we aldus verwoord: we doen ons werk voor de Nunspeetse samenleving professioneel, collegiaal en samenwerkend als één geheel. We vertrouwen elkaar, waarderen elkaar, houden rekening met elkaar en zijn open naar elkaar. We investeren in de toekomst van Nunspeet en geven ruimte aan ambities, initiatieven en nieuwe ideeën.

Kwaliteitszorg

Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het verbeteren daar van. Hierbij kan gedacht worden aan het verbeteren op basis van feedback van bijvoorbeeld inwoners en uitkomsten van controles of verbeteringen die door het team zelf worden geïnitieerd. Er wordt extra capaciteit ingezet op het vaststellen en vastleggen van processen en procedures. De door- en uitstroom van medewerkers is nog steeds groter dan voorheen maar is nog steeds lager dan het gemiddelde van een andere gemeente van onze grootte. Het is dus nog steeds belangrijk om werkwijzen op een eenduidige wijze vast te leggen zodat het vertrek van iemand niet direct hoeft te leiden tot een daling in de kwaliteit.

Verbeteren naar aanleiding van feedback

Er wordt gewerkt met het verzamelen van feedback bij balie burgerzaken. Op basis van deze feedback worden verbeteringen doorgevoerd. Via het project 'participatieplatform' heeft er een inventarisatie bij verschillende teams plaats gevonden over hun behoefte om feedback te verzamelen van inwoners. We zijn bezig met de implementatie van het participatiesysteem.

Het participatieplatform is aangeschaft, we zijn druk bezig met de implementatie. Het is de bedoeling dat het platform per oktober 2025 live gaat. h

Verbeteren bereikbaarheid

Sinds 1 januari 2022 worden alle klantcontacten geregistreerd in Djuma. Onderdeel daarvan zijn ook de terugbelverzoeken. Het voordeel hiervan is dat deze inzichtelijk zijn als iemand afwezig is en op deze manier ook de teammanager over sturingsinformatie beschikt om de bereikbaarheid van het eigen team te verbeteren.

Periodiek vindt er een onafhankelijk bereikbaarheidsonderzoek plaats. Naar aanleiding van de uitkomsten is weer duidelijk geworden dat er nog steeds verbeterd kan worden.

Er vinden intern meerdere acties plaats om de bereikbaarheid te vergroten. Er vindt vooruitgang plaats maar er zijn zeker nog stappen te maken.

Personeel- en organisatiebeleid

Het bestuur- en managementmodel onderkent dat onze medewerkers het belangrijkste productiemiddel van de gemeente zijn. Binnen de kaders die de gemeenteraad stelt en in opdracht van burgemeester en wethouders, ontwikkelen zij het gemeentelijke beleid en leveren ambtenaren de gemeentelijke diensten. De moderne maatschappij en het moderne bestuur vragen om taakvolwassen vakmensen. Hij/zij is een deskundige sparringpartner voor politiek en bestuur, is een publiek entrepreneur en een netwerker.

De gemeente Nunspeet kiest daarom voor een organisatiebeleid dat daarop is afgestemd. In de samenwerking tussen ambtenaren en college is er respect voor elkaars inbreng, is er ruimte om inhoud te geven aan de eigen verantwoordelijkheden en wordt ingespeeld op de wederzijdse afhankelijk- en duidelijkheid over de grenzen van elkaars handelen. Er is sprake van een cultuur waarbij loyaliteit, respect en motivatie hoog in het vaandel staan.

Wat voor onze gemeente nooit een probleem is geweest, is nu wel een uitdaging geworden. Het behouden en binnen halen van goede medewerkers. Andere gemeenten en organisaties worstelen met hetzelfde fenomeen. De arbeidsmarkt ontwikkelt zich zo dat het lijkt dat sommige functies in eenvoudiger ingevuld lijken te worden. Er wordt op allerlei manieren uitgedragen dat het fijn werken is bij gemeente Nunspeet.

Planning & control

Voor de beheersing en de regie van werkprocessen is een systeem van planning & control nodig. In het bestuur- en managementmodel wordt rekening gehouden met frequent overleg tussen de diverse spelers: collegeleden, directie en teammanagers.

Daarnaast kent de organisatie een systeem waarin adviezen aan college en gemeenteraad door de directiesecretaris en de concerncontroller worden getoetst op bijvoorbeeld de juridische en financiële kwaliteit. En in de derde plaats is er de periodieke rapportage van de organisatie aan directie, college en gemeenteraad – die gestart wordt met de programmabegroting en afgesloten wordt met de programmarekening.

Planning & control is een belangrijk instrument voor een continue verbetering van de bedrijfsvoering. Hierbij moet – naast de instrumentele kant – het accent vooral worden gelegd op de verantwoordelijkheid en het gedrag. Instrumenten zijn belangrijk, maar nog belangrijker is hoe deze gehanteerd worden binnen de organisatie. Planning & control is ook een gezamenlijke mentaliteit: zeggen wat je doet (planning) en doen wat je zegt (control/verantwoording). Daar hoort ook transparantie bij: fouten maken mag, als er maar open over wordt gecommuniceerd en als er maar van wordt geleerd.

Een belangrijk onderdeel van de Planning & Controlcyclus is de Perspectievennota. De raad geeft hierin de raadswensen aan voor de nieuw op te stellen begroting. In de vier kwartaalrapportages wordt aan de raad de realisatie van de begrotingsuitvoering gerapporteerd. De indicatoren die via de kwartaalrapportages worden gerapporteerd, worden verantwoord in de commissie Planning & Control.

Administratieve organisatie en interne controle

De controle-omgeving is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende organisatie. De aspecten 'soft controls', cultuur, houding en gedrag zijn hierin belangrijk. De organisatie moet zichzelf voortdurend de volgende vragen stellen:

- Wat is het ambitieniveau als organisatie? Wat kan en wil de organisatie aan? Een hele realistische vraag!
- Is onze organisatie bereid om te leren en te verbeteren?
- Is onze organisatie afgestemd op onze ambities?

Interne beheersing is voor veel organisaties in het publieke domein een uitdaging. Gemeente Nunspeet wil graag de bedrijfsprocessen goed op orde hebben. De bedrijfsprocessen veranderen door de verdergaande digitalisering en automatisering. De verdergaande digitalisering en automatisering van de processen hebben ook effect op de aanpak van de (verbijzonderde) interne controle. De automatiseringsomgeving en de application controls in de applicaties worden steeds belangrijker. Dit is ook terug te zien in de landelijke aandacht voor de informatiebeveiliging en privacy binnen onze organisatie waarbij voldaan dient te worden aan de nieuwe normen en de organisatie druk is met de uitvoering van de Ensia en de BIO (In 2026 waarschijnlijk NIS2). Met ingang van boekjaar 2023 geeft het college een rechtmatigheidsverklaring af. Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid efficiënt en effectief dient te worden vormgegeven. De administratieve lasten dienen niet te stijgen en bij voorkeur af te nemen. Om een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven moet de procesbeheersing goed op orde zijn en met behulp van interne controle moet aangetoond worden aan het college dat de getrouwheid en rechtmatigheid op orde is. Dit vraagt de nodige voorbereiding. Het college moet kunnen vertrouwen op een kwalitatief goede interne controle op basis waarvan een gefundeerd oordeel kan worden gegeven en een rechtmatigheidsverklaring kan worden afgeven. Dit vereist een professionele interne controle aanpak, vastlegging en een gestructureerde rapportage naar het college waarbij het college meegenomen moet worden in de uitkomsten van de interne controle.

Doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoeken

De effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering vormen een rode draad door het dagelijks bestuur van de gemeente. De middelen zijn beperkt en er is een groot scala aan doelen te behalen. Kritisch doelgericht werken en verspilling voorkomen zijn dan ook aandachtspunten waarvan nagenoeg al het gemeentelijke handelen is doortrokken.

Omdat met beperkte middelen, die bovendien nauwelijks kunnen worden beïnvloed, een heel groot takenpakket moet worden uitgevoerd hebben de gemeenten doelmatig- en doeltreffendheid over het algemeen hoog in het vaandel staan. De wetgever heeft in artikel 213a van de Gemeentewet voorgeschreven dat het college regelmatig onderzoek moet doen naar de doelmatig- en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Ook de manier waarop dat moet gebeuren, wordt ten dele voorgeschreven. Dit blijkt voor gemeenten een forse administratieve lastenverzwaring met zich mee te brengen. Middelgrote en kleinere gemeenten komen in de praktijk niet of nauwelijks toe aan de voorgeschreven onderzoekscyclus. Zij zijn wel degelijk bezig met doelmatig- en doeltreffendheid, maar voldoen formeel niet aan artikel 213a van de Gemeentewet. Daar staat geen sanctie tegenover en overigens wordt een wijziging van de wet verwacht waarbij artikel 213a wordt geschrapt of minder verplichtend gemaakt.

In Nunspeet wordt de toepassing van artikel 213a uitgevoerd via de kwartaalrapportages. In de kwartaalrapportages zijn de beleidsindicatoren opgenomen. Daarnaast komt de doelmatigheid aan de orde in de onderzoeken van de rekenkamercommissie en de accountant.

Informatieveiligheid

Van de gemeente wordt verwacht dat zij zorgvuldig en professioneel omgaat met de informatie en gegevens van inwoners en ondernemers. Informatiebeveiliging is de bescherming van informatie tegen een breed scala aan bedreigingen om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen en het bedrijfsrisico te minimaliseren.

Informatiebeveiliging wordt bereikt door het implementeren van een geschikte set van beveiligingsmaatregelen, inclusief beleid, processen, procedures, organisatiestructuren en software- en hardware-functies.

Wat willen we bereiken?

Informatiebeveiliging is er dus op gericht de risico's die samenhangen met de informatievoorziening tot een acceptabel niveau te verminderen om de gewenste niveaus van Beschikbaarheid, Integriteit (juistheid en volledigheid) en Vertrouwelijkheid van de informatievoorziening te bereiken.

Binnen de gemeente Nunspeet zorgen we er met elkaar voor dat we bewust en veilig omgaan met informatie door een combinatie van het organisatorisch en technisch borgen van de juiste toegankelijkheid van informatie, het opbouwen en onderhouden van het bewustzijn over informatieveiligheid en tijdige signalering en opvolging van incidenten.

De gemeente is ook verantwoordelijk voor het waarborgen van de informatiebeveiliging van haar toeleveringsketen (directe toeleveranciers). Ze moet controleren en verifiëren dat leveranciers en dienstverleners adequate beveiligingsmaatregelen hebben geïmplementeerd om risico's te minimaliseren door duidelijke contractuele afspraken te maken over deze onderwerpen.

De gemeente Nunspeet groeit in volwassenheid van informatiebeveiliging. De focus verschuift van reageren op incidenten naar het herkennen en voorkomen van incidenten. Hiertoe doorloopt de gemeente een jaarlijkse planning- en controlecyclus voor informatiebeveiliging en bedrijfscontinuïteit. Vanaf 2026 wordt er verder gewerkt aan het invoeren van risicomanagement, interne periodieke controles en de plan-do-check-act cyclus, waarmee een continu proces van beoordelingen en verbeteringen wordt gerealiseerd. Dit leidt ertoe dat de bedrijfsprocessen kunnen worden uitgevoerd zoals gewenst en de organisatiedoelstellingen kunnen worden behaald.

Doelen

Voor informatiebeveiliging en bedrijfscontinuïteit heeft de gemeente Nunspeet de volgende doelen:

- Het managen van de informatiebeveiliging.
- Het adequaat beschermen van bedrijfsmiddelen.
- Het minimaliseren van risico's van menselijk gedrag.
- Het voorkomen van ongeautoriseerde fysieke toegang.
- Het garanderen van correcte en veilige informatievoorzieningen.
- Het beheersen van de toegang tot informatiesystemen.
- Het waarborgen van veilige informatiesystemen.
- Het voorkomen, adequaat reageren op en het minimaliseren van de eventuele gevolgen van informatiebeveiligingsincidenten.
- Het beschermen van (kritieke) bedrijfsprocessen.
- Het waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening door middel van bedrijfscontinuïteitsmanagement.

Wat gaan we daarvoor doen?

Informatiebeveiliging volgens BIO

De gemeente hanteert de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als basis voor het inrichten en onderhouden van maatregelen voor het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van haar bedrijfsgegevens.

BIO2 is de laatste versie van de BIO. Deze versie van de BIO is onder meer gestroomlijnd met NIS2 (Network & Information Security); de Europese richtlijn die is gericht op het vastleggen van minimale beveiligingsmaatregelen voor organisaties die als essentieel en kritisch kunnen worden beschouwd voor de nationale veiligheid. Ten opzichte van de bestaande NIS zijn de diensten die gemeenten verlenen, toegevoegd aan de lijst met essentiële diensten. Daarmee komen gemeenten onder de werking van de richtlijn.

In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd in de vorm van de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het tweede kwartaal van 2026. De wet stelt strengere beveiligingseisen en rapportageverplichtingen voor organisaties om cyberdreigingen beter te voorkomen, sneller op te merken en effectiever aan te pakken.

De BIO is het ijkpunt bij de jaarlijkse verantwoording over de informatiebeveiliging door middel van de ENSIA-audit (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). In feite wordt door middel van de ENSIA verantwoording afgelegd over de mate waarin de (nu nog 'oude') BIO is geïmplementeerd. De gemeente Nunspeet is sinds begin 2025 ook al begonnen met het implementeren van de (nieuwe) BIO2. Daar is een plan van aanpak voor opgesteld waarin verbeterpunten uit de audit met prioriteit worden opgepakt. In 2026 zal er daarom (opnieuw) aandacht worden gegeven aan bewustwording en de verdere ontwikkeling van het incidentmanagement en de opzet van bedrijfscontinuïteit.

Bewustwording

De menselijke factor kan het grootste verschil maken in informatiebeveiliging. Medewerkers moeten zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheden ten aanzien van informatiebeveiliging. Het is daarom van belang om medewerkers bewust te maken van de risico's en gevolgen van het niet voldoen aan de eisen rond informatiebeveiliging en wat de voordelen zijn van verbeterde informatiebeveiligingsprocedures.

In 2026 wordt er verder gewerkt aan:

1. voorlichting en bewustzijnstrainingen over:
 - het belang van informatiebeveiliging en bedrijfscontinuïteit;
 - de belangrijkste veiligheidsmaatregelen rond dagelijkse werkzaamheden;
 - waar men terecht kan bij incidenten, kwetsbaarheden of met ideeën en vragen.
2. het opstellen en uitdragen van gedragsregels.
3. het informeren van medewerkers over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging (bijvoorbeeld over actuele incidenten).

Incidentmanagement

Ondanks genomen maatregelen, is het onmogelijk om incidenten voor 100% uit te sluiten. Daarom is het van groot belang dat de gemeentelijke organisatie is voorbereid voor als het toch mis gaat. De schade bij een incident kan met goede voorbereiding worden beperkt. Incidentmanagement is één van de basisprocessen om de beveiliging op orde te krijgen. In het geval zich toch een incident voordoet binnen de gemeente, wordt er dan ook overgegaan tot het vastgelegde proces rondom incidentmanagement.

Alle meldingen worden volgens een vast proces behandeld. Wanneer het om persoonsgegevens gaat, wordt ook de Privacy Officer (PO) ingeschakeld. Wanneer het incident niet ingecalculeerd is bij de risicoanalyse, en een structureel zwakke plek blijkt te zijn, worden er door ICT tijdige corrigerende maatregelen genomen en overgegaan tot een 'root cause analysis'; een probleemoplossingsmethode om de potentiële oorzaken van het probleem of de gebeurtenis te identificeren.

Bedrijfscontinuïteit

Onder andere door het opstellen van een bedrijfscontinuïteitsplan (BCP) en (team)draaiboeken legt de gemeente maatregelen vast om bij een storing, incident of calamiteit de impact op de dienstverlening te minimaliseren en haar bezittingen en reputatie te beschermen. In 2026 wil de gemeente een Incident Response Plan met uitwijk- en herstelplan gereed hebben en overgegaan tot testen en oefenen om de weerbaarheid en veerkracht van de organisatie te meten.

Privacy

Bij de uitvoering van de gemeentelijke taken is er sprake van meerdere relevante wetten met ieder hun eigen bepalingen. Sinds mei 2018 vormt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) het algemeen geldende wettelijk kader voor het omgaan met persoonsgegevens. De medewerkers die te maken hebben met strafrechtelijke taken hebben echter te maken met de Wet politiegegevens. De Wet politiegegevens is wel gestoeld op dezelfde uitgangspunten als de AVG, maar heeft wel een aantal specifiek voor de opsporing relevante bepalingen. Daarnaast kent de gemeente nog specifieke regelgeving, waarvan de Wet basisregistratie personen een voorbeeld is.

De genoemde regelgeving heeft met name tot doel het bevorderen van aantoonbare juiste en transparante omgang met persoonsgegevens zonder dat er directe beperkingen voor het gebruik worden opgelegd. Nu er steeds meer eisen aan gemeenten gesteld worden op het gebied van transparantie, rechtmatigheid en volgbaarheid is een groei in het volwassenheidsniveau van de omgang met persoonsgegevens noodzakelijk. Voor privacy betekent dit een doorontwikkeling op het gebied van beleid, risicomanagement, in de uitvoering en de controle en op het gebruik van persoonsgegevens. Verder worden er bij verschillende processen een Data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd.

Frauderisico

Als onderdeel van risicomanagement is het de bedoeling om periodiek een specifieke frauderisico inventarisatie voor onze gemeente uit te voeren om te voorkomen dat er in de interne beheersing kwetsbare onderdelen overblijven die onopgemerkt blijven. In de kadernota rechtmatigheid wordt aandacht gevraagd voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Het college spreekt uit in hoeverre het M&O beleid voldoende actueel is; en voldoende is afgestemd op de meest recente wetgeving en de praktijk en of het beleid feitelijk ook wordt nageleefd.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens is voor gemeente Nunspeet is voor het boekjaar 2025 vastgesteld op 2%. Hierbij vindt aansluiting plaats met de grens van 2% voor de accountant ten behoeve van de afgifte van de goedkeurende controleverklaring.

Rapporteringsgrens college

Het college is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering als de geconstateerde onrechtmatigheden de rapporteringsgrens overschrijden. Deze rapporteringsgrens is vastgesteld op € 50.000.

Subsidies

Subsidies worden verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. In Nunspeet is dat de Algemene Subsidie Verordening (ASV) en de op basis daarvan vastgestelde deelverordeningen. Waar in de ASV de procedurele bepalingen rondom subsidieverlening zijn opgenomen (bijvoorbeeld termijnen, voorwaarden en verplichtingen, afwijkingsmogelijkheden etc), worden in de deelverordeningen nadere regels opgenomen met betrekking tot omschreven activiteiten. Het bovenstaande geldt niet voor zogenaamde begrotingssubsidies, waarbij ontvanger en bedrag in de (toelichting op) de begroting zijn opgenomen. Wel kan de ASV (deels) van toepassing worden verklaard.

Als er geen deelverordening is vastgesteld voor activiteiten en de activiteiten wel binnen het beleid passen, kan het college besluiten een incidentele subsidie te verstrekken voor de duur van maximaal 4 jaar. Het college rapporteert jaarlijks welke incidentele subsidies zijn verstrekt, evenals over de subsidies waarbij gebruik is gemaakt van de hardheidsclausule.

De raad kan tijdens de begrotingsbehandeling subsidieplafonds vaststellen. Subsidieplafonds hebben als doel om een subsidie te kunnen weigeren op het moment dat het budget niet meer toereikend is en er op basis van een deelverordening wel aanspraak kan worden gemaakt op een subsidie. Bij het bekendmaken van een subsidieplafond wordt weergegeven welke subsidie het betreft, welk bedrag beschikbaar is en op welke wijze het beschikbare bedrag wordt verdeeld.

Paragraaf Verbonden partijen

Paragraaf Verbonden partijen

Wat zijn verbonden partijen? Volgens artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording is een verbonden partij:

'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft'.

Vervolgens worden in de leden c en d aangegeven wat een bestuurlijk en een financieel belang is. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gaat bij verbonden partijen om de specifieke combinatie van financiële en bestuurlijke inbreng.

Bij de gemeente Nunspeet is sprake van de volgende verbonden partijen:

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV;
- NV Afvalsturing Friesland.

Overige deelnemingen:

- Noord-Veluws Archief (NoVA);
- Omgevingsdienst Veluwe;
- Leisurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren;
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- NV Inclusief Groep;
- Stichting Primair Openbaar Onderwijs Noord-Veluwe;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland;
- Sportbedrijf Nunspeet.

Per verbonden partij is een risicoanalyse opgesteld. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Een manier van risicometing is te kijken naar de solvabiliteit. De solvabiliteit is de mate waarin de onderneming in staat is het totale vreemd vermogen terug te betalen. Het is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van een onderneming. Men berekent de solvabiliteit als verhouding tussen eigen vermogen/totaal vermogen. Een solvabiliteit wordt goed genoemd als deze hoger is dan 25% (eigen vermogen is meer dan 25% van het balanstotaal).

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (artikel 2 BBV) moeten gemeenten voor verbonden partijen informatie opnemen. De volgende informatie moet tenminste worden opgenomen:

- a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Bij de bepaling van de verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen en het financiële resultaat worden de meest recente jaarcijfers als basis gehanteerd. Bij de weging van het risico van verbonden partijen zal gekeken worden naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Bank Nederlandse Gemeenten NV

Vestigingsplaats

Den Haag

Publiek belang

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (één stem per aandeel van € 2,50). Het aandelenbezit wordt gezien als een duurzame belegging. Gedurende het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang van onze gemeente in de BNG.

Financieel belang

De gemeente Nunspeet bezit een aandelenbelang van 0,13% in de BNG, met een nominale waarde van € 187.688,-. De gemeente bezit 75.075 aandelen van nominaal € 2,50. Dit financieel belang zal naar verwachting in 2026 niet wijzigen.

Beleidsvoornemens

Geen beleidswijzigingen voorzien.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen en de verwachte nettowinst is gebaseerd op de jaarcijfers 2024 van de BNG Bank. De BNG geeft in haar jaarstukken 2024 aan: *'De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2025 kan de bank daarom niet maken.'* Aangezien de BNG dit voor 2025 aangeeft, zal voor een voorspelling voor 2026 aangesloten worden op de jaarcijfers 2024.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 4.777 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 123.165 miljoen
Verwachte achtergestelde schulden per 1 januari/31 december 2026	€ 19 miljoen
Verwachte nettowinst na belastingen 2026	€ 294 miljoen

Op basis van de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen (3,7%) zou geconcludeerd kunnen worden dat de solvabiliteit niet goed is. Dat zou betekenen dat het risico hoog is. Echter het eigenaarschap ligt bij gemeenten, provincies en de Staat. De bank heeft een (door de statuten) beperkt werkterrein. Dit biedt de financiers vertrouwen en hierdoor is het risico van kredietverlening aan de BNG beperkt. Dit zorgt ervoor dat de bank tegen gunstige tarieven gelden kan aantrekken. Daarnaast vermeldt de BNG in het jaarverslag hoe zij invulling geeft aan de risicobeheersing en -controle. Het risicobeheer is gericht op handhaving van het risicoprofiel van BNG Bank. Het Internal Governance Framework (IGF) vormt de basis voor alle besluitvorming binnen BNG Bank. Het IGF beschrijft het 'Three Lines of Defense'-model en hoe het risicobeheer hierin is gepositioneerd. Onderdeel van het IGF is het Risk Management Framework (RMF), bestaande uit het overkoepelende beleid inzake algemene en specifieke risicogerelateerde onderwerpen, zoals risk governance, risk appetite framework en specifieke risico's. Het RMF is toegesneden op het specifieke bedrijfsprofiel van BNG Bank. Risicobeheeractiviteiten zijn geïntegreerd in alle delen van de organisatie waar belangrijke risico's kunnen ontstaan. Het continue risicobeheerproces omvat het identificeren, beoordelen, meten, bewaken, rapporteren en sturen van de verschillende soorten risico's. Per saldo wordt geconcludeerd dat het risico van de BNG bank laag is.

NV Alliander

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang

Het veiligstellen van de levering van elektriciteit onder alle omstandigheden en het genereren van dividend door belegging van middelen. Deze middelen kunnen in beginsel vrij worden aangewend voor gemeentelijke taken (algemeen dekkingsmiddel).

Bestuurlijk belang

De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang

Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Sinds 2004 is het dividend gelijk aan het pay-outpercentage van 45% van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen. De gemeente bezit 339.318 aandelen met een nominale waarde van € 34.424. Dit belang zal naar verwachting in 2026 niet wijzigen.

Beleidsvoornemens

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 april 2024 is afgesproken dat Alliander beziet of het bestaande dividendbeleid nog passend is bij de opgave van de organisatie en hier de aandeelhouders bij betreft. Afgelopen maanden heeft de Raad van Bestuur gesprekken met het Grootaandeelhouders-overleg gevoerd. Doel van dit gesprek was om - rekening houdend met de verschillende verantwoordelijk heden en belangen van de betrokkenen partijen - tot actualisering van het dividendbeleid te komen, passend bij de realisatie van de maatschappelijke opdracht van Alliander.

Per brief van 7 februari 2025 zijn alle aandeelhouders geïnformeerd over de uitkomsten van het doorlopen proces en de actualisering van het dividendbeleid. De actualisatie houdt in dat het bestaande dividendbeleid wordt aangevuld met een absoluut dividendplafond en ziet er als volgt uit:

- Continueren huidig pay-out ratio (conform huidig beleid): dit betekent dat het dividendbeleid, als onderdeel van het financieel beleid, blijft voorzien in een uitkering van maximaal 45% van de winst na belastingen, gecorrigeerd voor fair value mutaties, periodieke vergoedingen voor leningen die via het eigen vermogen worden verwerkt en bijzondere posten die niet hebben geleid tot kasstromen, tenzij investeringen of financiële criteria een hoger winstinhoudingspercentage vereisen en/of na uitkering van dividend de solvabiliteit lager uitkomt dan 30%;
- Introductie van een dividendplafond: dit betekent dat in aanvulling op het bestaande dividendbeleid, de absolute dividenduitkering wordt gemaximeerd, door introductie van een dividendplafond ter hoogte van EUR 100 miljoen per jaar;
- Indexatie van het plafond: vanaf boekjaar 2026 wordt het voorgenoemde plafond van EUR 100 miljoen jaarlijks geïndexeerd op basis van de werkelijke Consumentenprijsindex (CPI), zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Dit betekent dat in de eerste twee jaar, d.w.z. de dividenduitkeringen over boekjaar 2024 en 2025, die respectievelijk plaatsvinden in 2025 en 2026, het dividendplafond EUR 100 miljoen per jaar is. Evaluatie van het herziene dividendbeleid is voorzien na drie jaar. Conform de statuten van Alliander, herziet de Raad van Bestuur - onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen - het dividendbeleid van Alliander langs bovenstaande lijnen. Daarbij geldt dat het herziene beleid reeds toegepast wordt op de uitkering van dividend over het boekjaar 2024 en deze herziening ter vergadering nogmaals nader toegelicht wordt. In lijn met dit beleid is de begrote dividenduitkering in de gemeentelijke begroting aangepast.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2026 en het verwacht resultaat 2026 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2024:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 6.000 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 6.900 miljoen
Verwacht resultaat 2026	€ 975 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 46,6 %. Algemeen genomen worden een minimaal percentage van 25% als goed of gezond aangemerkt. Het resultaat over 2024 bedroeg € 975 miljoen. Omdat een betrouwbare voorspelling van het resultaat voor de komende jaren niet mogelijk is, wordt voor de verwachting 2026 aangesloten bij het behaalde resultaat over 2024. Gezien het hoge eigen vermogen wordt het risico van NV Alliander als laag aangemerkt.

NV Vitens

Vestigingsplaats

Lelystad

Publiek belang

De gemeente Nunspeet is aandeelhouder van NV Vitens, het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Bij het leveren van vers en betrouwbaar drinkwater wil Vitens respectvol blijven omgaan met de natuur. Om waterbronnen te beschermen werkt het bedrijf samen met waterschappen, natuurorganisaties, gemeenten en provincies. Om verdroging te voorkomen, verplaatst het bedrijf waar nodig waterwingebieden. Ook werkt het bedrijf zo veel mogelijk met milieuvriendelijke installaties. Dit past bij de verantwoordelijkheden van de aandeelhouders: de provincies en gemeenten.

Bestuurlijk belang

De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang

De gemeente Nunspeet bezit een aandelenpakket van 24.035 aandelen met een nominale waarde van € 4.062. Dit belang zal naar verwachting in 2023 niet wijzigen. Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Als de solvabiliteit hoger of gelijk is aan de streefsolvabiliteit (een eigen vermogen (EV) minimaal gelijk aan 25% van het balanstotaal en een garantievermogen (EV + achtergestelde leningen minimaal gelijk aan 30% van het balanstotaal) en als de winst toereikend is, wordt aan de houders van gewone aandelen een dividend uitgekeerd van minimaal 40% en maximaal 75% van het netto resultaat.

Beleidsvoornemens

Voor de komende jaren verwacht Vitens geen dividend uit te kunnen keren.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2026 en het verwacht resultaat 2026 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2024 van Vitens:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 715 miljoen
--	---------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 1.685 miljoen
---	-----------------

Verwacht resultaat 2026	€ 35 miljoen
-------------------------	--------------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 30%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Vitens is daarnaast bewust bezig met het verhogen van de solvabiliteit en de versterking van het eigen vermogen. Vitens houdt zich bezig met een primair product waar altijd vraag naar zal zijn: schoon drinkwater. Dit zorgt voor een stabiele en continue afzetmarkt. Op basis van deze argumenten en de bewuste verhoging van de solvabiliteit wordt het risico van Vitens laag aangemerkt.

NV Afvalsturing Friesland

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Algemeen

De NV Afvalsturing Friesland verzorgt voor de gemeente Nunspeet de afvalverwerking. In 2015 is de door de RNV uitgeschreven aanbesteding gegund aan NV Afvalsturing Friesland. Mede hierdoor is toen de RNV toegetreden als aandeelhouder van de NV Afvalsturing Friesland. Na de opheffing van de RNV zijn de aandelen overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang

Namens de RNV-gemeenten was de gemeenschappelijke regeling Regio Noord Veluwe (RNV) aandeelhouder van NV Afvalsturing Friesland. Door de opheffing van de RNV is dit niet meer mogelijk. De gemeente Nunspeet is zelfstandig aandeelhouder geworden in de NV Afvalsturing Friesland.

Financieel belang

In 2018 heeft de aandelenoverdracht naar de gemeenten plaatsgevonden. Nunspeet heeft 63 aandelen met een totale nominale waarde van € 28.350,-.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2026 en het verwacht resultaat 2026 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2024 van NV Afvalsturing Friesland:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 84 miljoen
--	--------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 132 miljoen
---	---------------

Verwacht resultaat 2026

€ 7 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 39%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Mede gezien de jaarlijks behaalde financiële resultaten over de afgelopen jaren, wordt geconcludeerd dat het risico van NV Afvalsturing Friesland laag is.

NV Inclusief Groep

Vestigingsplaats

Nunspeet

Algemeen

De NV Inclusief Groep (Ondernemer in passend werk) is een geprivatiseerde organisatie die belast is met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) voor de bij de RNV aangesloten gemeenten en Nijkerk.

De Dienst Sociale Werkvoorziening Noordwest-Veluwe (DSW) is opdrachtgever voor de uitvoering van de wet. De praktische uitvoering is in handen van de Inclusief Groep. Men begeleidt mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt naar werk en biedt hen daarbij scholing en/of leerwerktrajecten. De werkzaamheden voor de doelgroep worden verricht in vier werkbedrijven die eigendom zijn van de Inclusief Groep. Die bedrijven opereren in de sectoren industrie (metaal, hout, elektra, verpakken, montage), dienstverlening (schoonmaak, groen, kwekerij, schilderwerken) en (groeps)detachering.

Bestuurlijk belang

Door de opheffing van de RNV zijn de afzonderlijke gemeenten in 2018 aandeelhouder geworden van de Inclusief Groep. De gemeente heeft 3.120 aandelen met een nominale waarde (incl. agio) van € 416.520,-.

Financieel belang

Via het aandeelhouderschap is de gemeente Nunspeet financieel medeverantwoordelijk voor de Inclusief Groep.

Beleidsvoornemens

In het kader van de komst van de Participatiewet vindt onderzoek plaats naar de toekomst van de sociale werkvoorziening.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2026 en het verwacht resultaat 2026 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2024 van de Inclusief Groep:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026

€ 7,7 miljoen/€ 6,8 miljoen

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026

€ 9,6 miljoen/€ 9,4 miljoen

Verwacht resultaat 2026

- € 850.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 44,4%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. In het jaarverslag 2024 geeft de Inclusief Groep in de Toekomstparagraaf een inkijk in de onderkende risico's. Deze risico's hebben vooral betrekking op de continuïteit van de Inclusief Groep. Zij zien hun doelgroep formatief afnemen en vergrijzen, er is een stijgende ondersteuningsbehoefte waardoor passende opdrachten lastiger worden en de loonkosten stijgen fors. Al deze risico's zorgen ervoor dat het risico voor de Inclusief Groep op hoog wordt ingeschat.

Noord Veluws archief

Vestigingsplaats

Elburg

Publiek belang

Deelnemende gemeenten zijn Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Epe, Hattem en Heerde. Deze gemeenten werken samen voor de uitvoering van het bepaalde in hoofdstuk V van de Archiefwet 1995. Het beheer van en het toezicht op archiefbescheiden gebeurt op gemeenschappelijke basis.

Bestuurlijk belang

De gemeente Elburg is centrumgemeente. De Archiefcommissie Streekarchivariaat Noord-Veluwe adviseert het gemeentebestuur van Elburg over beleidzaken. De gemeente is door de burgemeester vertegenwoordigd in de Archiefcommissie.

Financieel belang

De gemeenten betalen een jaarlijkse bijdrage aan het Noord-Veluwe Archief. In 2026 is een bijdrage geraamd van € 283.000,-. De gemeente is financieel medeaansprakelijk voor de gemeenschappelijke regeling.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

De gemeente loopt een beperkt risico. De kans op een faillissement van het Noord-Veluwe Archief wordt laag ingeschat. Het totale risico wordt laag ingeschat.

Omgevingsdienst Veluwe

Vestigingsplaats

Harderwijk

Publiek belang

Omgevingsdienst Noord-Veluwe voerde vanaf 1 april 2013 de milieutaken op de Noord-Veluwe uit. Dit gebeurt in opdracht van de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten en van de Provincie Gelderland. Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingsdienst Noord-Veluwe gefuseerd met de Omgevingsdienst IJsselland tot de Omgevingdienst Veluwe.

Bestuurlijk belang

De portefeuillehouder Milieu is lid van het dagelijks bestuur.

Financieel belang

De gemeenten betalen een bijdrage aan de omgevingsdienst voor het uitvoeren van de taken. Voor 2026 is een bijdrage geraamd van € 915.000,-.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarstukken 2024:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 585.000,-
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 3.852.000,-
Verwacht resultaat 2026	450.000

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 13,1%. Op basis van dit percentage kan geconcludeerd worden dat de solvabiliteit niet op orde is. Echter de ODV voert taken voor de gemeenten uit die bij een eventueel faillissement naar de gemeenten terugkomen of moeten deze op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. De ODV voert milieutaken voor de gemeenten uit die bij een faillissement anders georganiseerd moeten worden. Dit zal niet snel gebeuren. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Leisurelands

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang

Leisurelands beheert en exploiteert de volgende recreatiegebieden: Berendonck, Bussloo, Groene Heuvels, Haven Hattem, Heerderstrand, Surfoever Hoge Bijssel, Strand Horst, Kievitsveld, Mookerplas, Nieuw Hulckesteijn, Strand Nulde, Rhederlaag, Wylerbergmeer, Zandenplas en Zeumeren.

De handelsnaam van RGV Holding B.V. is Leisurelands. Onder RGV Holding vallen drie vennootschappen die actief zijn. Leisurelands Exploitatie B.V. en Leisurelands Onroerend Goed B.V. houden zich bezig met de kernactiviteit van Leisurelands, namelijk het exploiteren van recreatievoorzieningen. De activiteiten van de derde actieve vennootschap, Interhuis B.V., met haar dochtervennootschappen SchatEiland Zeumeren B.V., Zeumeren B.V., RGV Delfstoffen B.V. en Katerbosch B.V. zijn niet direct gerelateerd aan dagrecreatie, maar zijn erop gericht de kernactiviteit te ondersteunen.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang

De gemeente verstrekt geen bijdrage in de exploitatielasten.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2024 van Leisurelands:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 85 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 17 miljoen
Verwacht resultaat 2026	€ 4,4 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 83%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. Het resultaat van Leisurelands wordt voor een groot deel bepaald door opbrengsten uit vermogensbeheer. Het operationele resultaat laat een fluctuerende trend zien. Hoewel het operationele resultaat een stijgende trend laat zien, zijn de opbrengsten uit vermogensbeheer verslechterd. Gezien de solvabiliteit wordt het risico voor de gemeente desondanks laag ingeschat.

Coöperatie gastvrije randmeren

Vestigingsplaats

Harderwijk

Publiek belang

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren, in de vorm van een coöperatieve vereniging. De deelnemers zijn in eerste instantie de gemeenten Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Naarden, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde. De coöperatie heeft de volgende taken:

- Hoofdtak van de coöperatie is het structureel onderhouden van de recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Het gaat daarbij onder andere om het onderhouden van aanlegplaatsen voor de recreatievaart, het verminderen van de overlast door waterplanten in dieper water en het uitvoeren van overig klein onderhoud.
- De Randmeren staan bekend om hun natuurschoon, rust en ruimte. Er wordt veel aan gedaan om de natuurwaarden in het gebied te versterken. Veel vogels profiteren van het heldere water en de overvloed aan voedsel. De natuur maakt de Randmeren aantrekkelijk voor de recreant, maar is ook kwetsbaar. De coöperatie Gastvrije Meren vindt het belangrijk dat bij de inrichting van het gebied de balans tussen natuur en recreatie voorop staat. Gastvrije Randmeren rekent het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon in het gebied tot één van haar taken.
- Een andere belangrijke taak van de coöperatie is het op de recreatieve kaart zetten van de Randmeren via gebiedspromotie. In het kader hiervan zijn in het voorjaar van 2013 onder het logo 'Randmeren, eindeloos meer....' de eerste producten gelanceerd: een recreatieve kaart en de website. De gebiedspromotie 'Randmeren, eindeloos meer ...' zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.
- Afronding van het project Integrale Inrichting Veluwerandmeren (IIVR) vindt plaats onder verantwoordelijkheid van Gastvrije Randmeren. Daarnaast moet de ontwikkelingsvisie 2030 Zuidelijke Randmeren (Blauwe As) verder vorm gegeven worden.

- Verder vormt Gastvrije Randmeren een platform waar ruimtelijke-economische ontwikkelingen kunnen worden afgestemd. Ook kan het samenwerkingsverband gecoördineerd haar deskundigheid op het gebied van vergunningen en procedures inzetten en het gezamenlijk belang van gemeenten inbrengen in regionale en landelijke projecten. Voorbeelden zijn de maatregelen rond de zwemwaterkwaliteit, het Delta-programma, etc.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang

De gemeente participeert in het eigen vermogen van de coöperatie. Daarnaast verstrekt de gemeente verstrekt een jaarlijkse bijdrage. Deze bijdrage bedraagt voor 2026 circa € 20.000,-.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2023 van coöperatie Gastvrije Randmeren. Op het moment van opstellen van de Programmabegroting 2026-2029 waren de jaarcijfers 2024 van de coöperatie niet beschikbaar:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 11 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 800.000
Verwacht resultaat 2026	nihil

De gemeente betaalt geen bijdrage in de exploitatielasten van de coöperatie. De coöperatie beheert ontvangen subsidiegelden (ook van de gemeente Nunspeet) en voert daarvoor werkzaamheden uit. Het risico van de coöperatie wordt laag ingeschat.

Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland

Vestigingsplaats

Warnsveld

Publiek belang

De GGD Noord- en Oost Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, waaronder Nunspeet. GGD Gelre-IJssel bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeenten in de regio.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder Volksgezondheid.

Financieel belang

De gemeente betaalt een jaarlijkse exploitatiebijdrage in de vorm van een bedrag per inwoner. Voor 2026 is € 767.000,-- geraamd voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de programmabegroting 2026 van de GGD:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 2,0 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 8,0 miljoen
Verwacht resultaat 2026	Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 20 %. Dit veronderstelt een verhoogd risico voor de eigenaren. De GGD Noord Oost Nederland voert taken op het gebied van volksgezondheid uit voor de gemeente. Bij een faillissement zal de gemeente moeten meebetalen in de financiële afwikkeling. Daarnaast zullen de taken die de GGD voor de gemeente uitvoert naar de gemeente terugkomen of deze moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Vestigingsplaats

Apeldoorn

Bestuurlijk belang

De VNOG heeft het afgelopen jaar te maken gehad met (financiële) tegenslagen. Naar aanleiding hiervan heeft in september 2019 een bestuurstweedaagse plaatsgevonden waarin het Algemeen bestuur richtinggevende uitspraken heeft gedaan over de toekomst van de VNOG. Op basis van een visie zijn ook richtingen voor (vervolg)opdrachten uitgesproken. Tijdens de tweedaagse zijn per organisatieonderdeel uitspraken gedaan, passend binnen de visie. De uitspraken zijn nu geformuleerd als opdrachten die de VNOG moet uitvoeren. Hiervoor worden ambtelijk implementatieplannen opgesteld waarin de effecten worden weergegeven op ondermeer werkzaamheden, medewerkers, materieel en financiën. De plannen moeten een meerjarige planning bevatten inclusief (financiële) effecten voor de komende jaren.

Financieel belang

De gemeente heeft voor 2026 een bijdrage van € 1.924.000,-- geraamd.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderliggende cijfers zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2026 van de VNOG:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 17,1 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 86,6 miljoen

Verwacht resultaat 2026

Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 16,5%. De VNOG voert taken uit voor de gemeente. De taken die de VNOG voor de gemeente uitvoert zullen naar de gemeente terugkomen of moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag, maar hoger dan voorgaande jaren ingeschat. De VNOG voert brandweertaken voor de gemeenten. In het kader van de vastgestelde toekomstvisie op de uitvoering van de taken is de VNOG bezig met de uitvoering van deze visie. Een deel van de opdrachten zijn uitgevoerd of in gang gezet. Een deel is in verband met de coronacrisis blijven liggen. Vooralsnog wordt het risico gemiddeld ingeschat.

Stichting primair openbaar onderwijs Noord-Veluwe (Proo)

Vestigingsplaats

Harderwijk

Algemeen

De gemeenteraden van Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben in december 2002 besloten het bevoegd gezag van het openbaar primair onderwijs per 1 januari 2003 over te dragen aan de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordwest-Veluwe. Door het onderbrengen van het bevoegde gezag in een stichting komt het openbaar onderwijs in een vergelijkbare positie als het bijzonder onderwijs, in die zin dat er een autonoom bestuur is dat zowel beleidsinhoudelijk als vermogensrechtelijk zelfstandig opereert. Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang

Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Financieel belang

Aan de stichting wordt door de gemeente geen financiële bijdrage verstrekt. De stichting ontvangt financiële middelen rechtstreeks van de rijksoverheid. De gemeenten blijven financieel aansprakelijk voor de stichting.

Beleidsvoornemens

Het belang van het openbaar onderwijs in de deelnemende gemeenten (blijven) behartigen.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2024.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 2,4 miljoen
--	---------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 5,5 miljoen
---	---------------

Verwacht resultaat 2026	- € 500.000,-
-------------------------	---------------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 30,8%. Op basis van de blijvende verbetering van de financiële situatie van stichting Proo wordt het risico voor de stichting op laag ingeschat.

Sportbedrijf Nunspeet

Vestigingsplaats

Nunspeet

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2017 is het Sportbedrijf Nunspeet BV actief. Het sportbedrijf heeft de volgende taken:

- het exploiteren van de gemeentelijke indoor sportfaciliteiten;
- het verrichten van werkzaamheden en verlenen van diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie en welzijn, daaronder begrepen het organiseren van evenementen.

Bestuurlijk belang

Gemeente Nunspeet is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf. Namens het college is de wethouder Financiën gemandateerd als vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

De gemeente is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2023 omdat de jaarrekening 2024 op het moment van opstellen van de jaarrekening niet beschikbaar was.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2026	-€ 100.000,-
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2026	€ 889.000,-
Verwacht resultaat 2026	-/- 150.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen is negatief. Dit negatief eigen vermogen wordt veroorzaakt door het negatieve resultaat 2023. Deze trend zette zich in 2024 door vanwege een significante toename in kosten voor schoonmaak, onderhoud, personeel en energie, waardoor de financiële en liquide positie van het Sportbedrijf onder druk staat.

De gemeente is 100% aandeelhouder en bij het Sportbedrijf is sprake van een verschuiven van taken die anders bij de gemeente hadden gelegen. Bij een eventueel faillissement zal de gemeente financieel verantwoordelijk zijn. Door het negatieve eigen vermogen en de negatieve exploitatieresultaten ontstaat bij gelijkblijvende bedrijfsvoering een financieel zorgelijke situatie. Om hier grip op te krijgen zal de gemeente een nadrukkelijker regierol op zich moeten nemen om de doorontwikkeling van het Sportbedrijf vorm te geven en een duidelijke governance te ontwikkelen. Er wordt een plan van aanpak opgesteld om meer grip te krijgen op de kosten aangaande het Sportbedrijf (en de exploitatie van De Wiltsangh) om toekomstige negatieve bedrijfsresultaten te voorkomen. Gezien de negatieve ontwikkeling in de bedrijfsresultaten en daarmee in het eigen vermogen wordt het risico op hoog geschat.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's op het gebied van volkshuisvesting, economie, gezondheid, natuur en landschap. Het voeren van een grondbeleid is geen doel op zich, maar het is een middel om de ambities vanuit de verschillende beleidsvelden te ondersteunen. Het grondbeleid kan daarnaast een grote financiële impact hebben. De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Beleid in ontwikkeling

De paragraaf grondbeleid gaat vooral in op de uitvoering van het grondbeleid. Wat betreft beleid in ontwikkeling zal de Nota Grondprijzen 2024/2025 eind 2025 geactualiseerd worden en zal een Nota Grondprijzen 2026/2027 ter vaststelling worden aangeboden.

Bestaand beleid

Het grondbeleid van de gemeente Nunspeet is vastgelegd in de Nota Grondbeleid Nunspeet 2024. De nota is in november 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is de te volgen grondpolitiek vastgelegd, waarbij het gaat om bijvoorbeeld aan- en verkoopbeleid ter uitvoering van omgevingsplannen, prijsvorming, kostenverhaal en risico's.

Met het vaststellen van de Nota Grondbeleid Nunspeet 2024 is het beleid voortgezet om per project de keuze te maken voor een actief of een faciliterend grondbeleid. De gemeente Nunspeet stuurt vanuit een actieve regie om te zorgen dat de opgaven van verschillende beleidsvelden en ambities tot stand komen. Dat hoeft niet altijd met actief grondbeleid. De gemeente kan ook een actief faciliterende rol innemen, waarbij zij het initiatief overwegend bij de marktpartij laat en met beperkte risico regie voert op de uitkomst van het initiatief. Actief grondbeleid voert de gemeente op het moment dat zij met een grondpositie scherp wil sturen op de voorwaarden, kwaliteit en uitkomst van het ruimtelijk initiatief. De gemeente heeft hierbij verschillende privaats- en publiekrechtelijke instrumenten tot haar beschikking die ingezet kunnen worden.

In 2024 is de Nota Grondprijzen 2024/25 vastgesteld. Deze nota gaat in op de grondprijzen en de uitgangspunten zoals de gemeente Nunspeet die hanteert voor de uitgifte van gronden met verschillende functies. Het belangrijkste uitgangspunt is dat grond wordt uitgegeven tegen marktconforme prijzen. In de vastgestelde uitgangspunten voor het financieel beleid en de nota 'Reserves en voorzieningen' is ook beleid vastgelegd dat betrekking heeft op het grondbeleid.

Een belangrijke opgave waar het grondbeleid aan kan bijdragen is de grote behoefte aan nieuwbouwwoningen. In oktober 2024 is de woningbouwopgave voor Nunspeet geactualiseerd, als onderdeel van de woondeal Noord-Veluwe. Er is een woningbouwopgave van meer dan 1.800 woningen t/m 2035. Er zijn een aantal plannen die, via een actieve gemeentelijke grondexploitatie, gaan bijdragen aan het invullen van deze behoefte zoals de ontwikkelingen 't Hul Noord en mogelijk Nieuw Feithenhof.

Financieel kader

Bij zowel actief als (actief) faciliterend grondbeleid gaat de gemeente financiële verplichtingen en risico's aan. De beheersing hiervan vindt plaats binnen de planning & controlcyclus van de gemeente en binnen de kaders die de 'Commissie besluit begroting en verantwoording' (commissie BBV) voorschrijft.

Bij actief grondbeleid voert de gemeente een grondexploitatie voor eigen rekening en risico. Vaak vraagt dit om investeringen ten behoeve van grondaankopen en planontwikkeling, die de gemeente pas na enkele jaren geheel of gedeeltelijk kan terugverdienen. Door de jaren heen heeft dit geleid tot een positief saldo in de reserve grondexploitatie. Een deel van dit saldo is niet-bestedbaar, omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken. In de door de raad op 26 juni 2025 vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2025' is uitgebreid ingegaan op deze reserve. Er wordt vooral stilgestaan bij de onderbouwing van het bodem- en plafondbedrag.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Verordening en artikel 212 van de Gemeentewet plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

De stand van de reserve bedraagt per 31 december 2024 € 7 miljoen. De reserve heeft een bodem- en een plafondbedrag. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2025' opgenomen berekening. Het plafondbedrag is berekend om een buffer te hebben voor mogelijke strategische aankopen. Het bodembedrag is berekend op € 1,6 miljoen plus de winstnemingen van € 6,1 miljoen is per saldo dus € 7,7 miljoen. Afgezet tegen de stand van de reserve per 31 december 2024 van € 7 miljoen is er geen ruimte voor strategische aankopen waarvoor de aankoopkosten gedekt moeten worden vanuit de reserve grondexploitatie.

Ter dekking van grondexploitaties met een financieel tekort (op eindwaarde) is er naast bovengenoemde reserve, een voorziening getroffen voor het afdekken van het tekort. Deze voorziening heeft per 31 december 2024 een saldo van € 4,9 miljoen. Dit bedrag is gevormd om de verwachte verliezen te dekken voor een bedrag van € 0,408 miljoen voor Weversweg, € 1,495 miljoen voor bedrijventerrein Elspeet en € 2,995 miljoen voor 't Hul Noord.

Risico's grondexploitatie

In de diverse grondexploitaties zijn inmiddels forse bedragen geïnvesteerd waarover de gemeente een risico loopt.

De belangrijkste risico's in de grondexploitatie zijn:

- Daling van grondprijzen
- Niet of later verkopen van gronden
- Sterke stijging van kosten

Deze risico's kunnen zich op verschillende wijzen voordoen. De risico's van daling van grondprijzen en het stijgen van kosten zijn algemene marktrisico's (en vaak geen projectspecifieke risico's), maar gezien de huidige marktontwikkelingen vormen dit wel relatief hoge risico's.

Het niet of later verkopen van gronden kan op verschillende wijzen ontstaan. Enerzijds door de marktsituatie waardoor grond te duur is geworden of dat aan bepaalde woningen geen behoefte is. Anderzijds kan dit ook ontstaan door het niet of later goedkeuren van bestemmings- en exploitatieplannen.

Actualiteit exploitatiegebieden

De basis voor de lopende ontwikkelingen zijn de grondexploitatieberekeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en op jaarlijkse basis worden herzien. Het zijn de ontwikkelingen Molenbeek, Kijktuinen, Weversweg, Bedrijventerrein De Kolk, Bedrijventerrein Elspeet, Hullerweg en 't Hul Noord.

Bij de jaarrekening wordt jaarlijks volledige verantwoording afgelegd over de mutaties in de grondexploitatie in het jaar waarop de rekening betrekking heeft.

Dit gebeurt als volgt:

- In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen een tekstuele toelichting gegeven.
- In de paragraaf grondbeleid wordt een tekstuele toelichting per project gegeven.
- In het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) staat de volledige actualisatie van alle grondexploitaties, inclusief een uitgebreide tekstuele en financiële toelichting.

Zo nodig worden ontwikkelingen ook gerapporteerd via de tussentijdse rapportages en via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks de geactualiseerde exploitaties vastgesteld door de raad.

De planning voor de grondverkoop voor woningbouw in 2026 in de lopende projecten is als volgt. In het project Weversweg staat de uitgifte gepland voor 12 sociale huurwoningen, 6 middeldure koopwoningen en 2 duurdere koopwoningen. Ook staat de uitgifte voor de eerste 62 woningen in 't Hul Noord gepland in 2026. Voor het project Molenbeek is de verwachting dat alle grond in 2025 is uitgegeven.

Molenbeek

In 2025 wordt de CPO-kavel naast de supermarkt verkocht voor de realisatie van de laatste 4 woningen. De verwachting is dat alle werkzaamheden eind 2025 zijn afgerond en de grondexploitatie Molenbeek dan kan worden afgesloten. Na meerdere tussentijdse winstnemingen heeft de grondexploitatie nog een positief eindsaldo van circa € 131.000.

Kijktuinen

Alle kavels in het project Kijktuinen zijn inmiddels uitgegeven. In 2026 vinden nog de laatste werkzaamheden plaats voor het woonrijp maken en de verwachting is dat het project eind 2026 kan worden afgesloten. Na meerdere tussentijdse winstnemingen heeft de grondexploitatie nog een positief eindsaldo van circa € 251.000.

Weversweg

Er is begonnen met het bouwrijp maken van de grond voor fase 2 van het project Weversweg. De gronduitgifte voor de woningen vindt naar verwachting plaats in 2026 en 2027, waarna het woonrijp maken plaatsvindt en het project eind 2028 wordt afgerond. Het resultaat voor Weversweg wordt verwacht op € 408.000 negatief.

Bedrijventerrein De Kolk

De grondopbrengsten voor De Kolk GPS worden voorzien in de periode 2025 t/m 2027. Het project heeft een positief eindresultaat (na winstneming) van circa € 1,7 miljoen.

Bedrijventerrein Elspeet

De gronduitgiften voor de kavels op Bedrijventerrein Elspeet staan eveneens gepland in de periode 2025 t/m 2027. De looptijd van het project is t/m 2030 en vanwege vertragingen en extra kosten is het resultaat op het project verminderd naar een tekort van circa € 1,5 miljoen.

Hullerweg

De verwachting is dat de gronden in 2026 gesaneerd en bouwrijp gemaakt zijn, waarna de verkoop plaatsvindt voor de realisatie van een onderstation. Het actuele resultaat van de grondexploitatie Hullerweg wordt verwacht op circa € 0,1 miljoen positief.

't Hul Noord

In april 2024 is de grondexploitatie 't Hul Noord vastgesteld. Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid om maximaal 750 woningen en een onderwijsvoorziening te realiseren. In 2025 wordt er verder gewerkt aan de planontwikkeling en is het wachten op een uitspraak van de Raad van State over het ingediende beroep tegen het bestemmingsplan. De eerste grondopbrengsten worden in 2026 verwacht. Het actuele resultaat op de grondexploitatie is € 3 miljoen negatief. Dit is inclusief de subsidies vanuit de Woningbouwimpuls van € 5,2 miljoen en vanuit de provincie van €750.000,.

Paragraaf Gemeentelijke heffingen

Algemeen

In deze paragraaf wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aandacht geschonken aan het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De gemeente ontvangt de financiële middelen waarmee de gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd in hoofdzaak van de rijksoverheid, in de vorm van een algemene uitkering uit het Gemeentefonds en diverse doeluitkeringen. Daarnaast beschikt de gemeente over een relatief klein eigen belastinggebied.

Op grond van artikel 216 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 219 van de Gemeentewet is limitatief aangegeven dat het om belastingen moet gaan die hetzij in de Gemeentewet zijn genoemd, hetzij in een andere bijzondere wet.

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen de gemeente heft en heeft een aantal vrijheden waar het de invulling van het gemeentelijk belastinggebied betreft. Zo kan besloten worden over:

- de hoogte van de tarieven;
- de totale opbrengst van belastingen;
- de verdeling van belastingdruk over bijvoorbeeld burgers en bedrijven.

De gemeente Nunspeet kent de volgende gemeentelijke heffingen:

- Onroerende-zaakbelastingen (artikel 220 van de Gemeentewet).
- Forensenbelasting (artikel 223 van de Gemeentewet).
- Toeristenbelasting (artikel 224 van de Gemeentewet).
- Afvalstoffenheffing (artikel 15.33 van de Wet milieubeheer).
- Rioolheffing (artikel 228a van de Gemeentewet).
- Rechten (artikel 229 van de Gemeentewet): leges, begraafplaatsrechten, rioolaansluitrechten en marktgelden.

Heffingen in Nunspeet: lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemeente Nunspeet kent al jaren relatief lage woonlasten.

	2025	2024	2023	2022
Tariefontwikkeling ozb (in % van de WOZ-waarde)				
Eigenaarsgedeelte woning	0,0885%	0,0902%	0,0929%	0,10%
Eigenaarsgedeelte niet-woning	0,2171%	0,2072%	0,204%	0,20%

Gebruikersgedeelte niet-woning	0,1741%	0,1662%	0,163%	0,16%
--------------------------------	---------	---------	--------	-------

Tariefontwikkeling rioolheffing

Per woning	€ 144,00	€ 142,50	€ 132,46	€ 125,00
Per niet-woning	€ 334,50	€ 322,50	€ 299,00	€ 275,00
Enkel hemelwaterafvoer	€ 22,50	€ 20,45	€ 19,00	

Tarievenontwikkeling afvalstoffenheffing

Eenpersoonshuishouden	€ 198,00	€ 179,88	€ 170,28	€ 168,00
Tweepersoonshuishouden	€ 240,00	€ 214,68	€ 200,40	€ 198,00
Drie- of meerpersoonshuishouden	€ 282,00	€ 249,96	€ 230,52	€ 228,00
Recreatief gebruik	€ 198,00	€ 179,88	€ 170,28	€ 168,00

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een atlas lokale heffingen opgesteld. Deze atlas geeft inzicht in de heffingen die een individuele gemeente hanteert ten opzichte van andere gemeenten.

In de Coelo-atlas staat de gemeente Nunspeet qua woonlasten voor een meerpersoonshuishouden op de ranglijst in 2025 op de 37e plek, waarbij nummer 1 de laagste woonlasten heeft (Oldebroek 72e, Elburg 112e en Hattem 315e). Binnen de provincie Gelderland staat de gemeente Nunspeet op plek 4.

Wat betreft de woonlasten van huurders van een woning voor een meerpersoonshuishouden staat de gemeente Nunspeet op de ranglijst in 2025 op de 23e plaats (Oldebroek 148e, Elburg 229e en Hattem 77e) en binnen de provincie Gelderland op plek 7.

De Nunspeetse heffingen nader beschouwd

Er is een onderscheid te maken tussen opbrengsten bedoeld als algemeen dekkingsmiddel en opbrengsten die dienen ter dekking van gemaakte kosten. De onroerende-zaakbelastingen, forensenbelasting en toeristenbelasting behoort tot de eerste categorie. De afvalstoffen- en rioolheffing zijn bestemmingsheffingen en ook de rechten vallen hieronder. Bij bestemmingsheffingen is er een direct verband tussen de heffing en bepaalde uitgaven. De geraamde opbrengst mag niet uitgaan boven de geraamde kosten.

Op grond van de vastgestelde begrotingsuitgangspunten geldt voor heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%. In de raadsvergadering van december worden bij de reguliere behandeling van de belastingverordeningen de tarieven van de bovengenoemde belastingen en rechten vastgesteld.

Ad 1. Onroerende-zaakbelastingen

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn algemene belastingen. De opbrengst kan vrij worden besteed. Wij onderscheiden twee onroerende-zaakbelastingen:

- *OZB-eigenaren*

Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar het genot hebben van een onroerende zaak op grond van eigendom, bezit of beperkt recht (eigenaren, vruchtgebruikers, erfpachters). Een onroerende zaak kan bijvoorbeeld een woning, winkel, bedrijfspand of perceel grond zijn.

- *OZB-gebruikers*

Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar een onroerende zaak gebruiken.

De OZB worden berekend over de vastgestelde WOZ-waarde. Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) dient jaarlijks een nieuwe waarde te worden vastgesteld voor alle objecten in de gemeente. De waardepeildatum ligt een jaar voor het begin van het jaar waarin de waarde geldt. Voor de OZB over het jaar 2026 geldt dus de WOZ-waarde per 1 januari 2025.

De te betalen OZB is het resultaat van een combinatie tussen de WOZ-waarde en het tarief. In deze begroting stelt de gemeenteraad het in totaal te verkrijgen bedrag vast en gegeven (een inschatting van de ontwikkeling van) de WOZ-waarde volgt daaruit een tarief in de later door de gemeenteraad vast te stellen belastingverordening.

Ad 2. Recreatieve heffingen

De gemeente Nunspeet kent een zogenoemde woonforensenbelasting. De woonforensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofverblijf te hebben, meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Dit geldt zowel voor stacaravans als recreatiewoningen. De opbrengst van de forensenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten worden niet beperkt in het vaststellen van het tarief van de forensenbelasting. De gemeente Nunspeet heeft gekozen voor een vast bedrag per recreatieobject om zodoende de perceptiekosten laag te houden.

De gemeente Nunspeet heft toeristenbelasting voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven. Toeristenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten kunnen kiezen voor het heffen van toeristenbelasting van degene die verblijf houdt of van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Net als de meeste andere gemeenten, doet de gemeente Nunspeet dat laatste. Degene die verblijf biedt, mag de belasting overigens wel doorberekenen aan degene die verblijf houdt.

De heffing vindt in principe plaats per overnachting per persoon, maar er kan ook voor een (voor)seizoensplaats of jaarplaats een vast tarief betaald worden. Hierbij wordt gewerkt met een forfaitaire berekening van het aantal overnachtingen.

Gelet op de bestuurlijke afspraken vindt er eens in de drie jaar een verhoging van de toeristenbelasting plaats met 5 cent (per persoon per nacht). Deze reguliere verhoging heeft plaatsgevonden voor belastingjaar 2024. Daarnaast is bij het dekkingsplan programmabegroting 2024-2027 besloten om naast de indexering een verhoging toeristenbelasting te starten vanaf 2024 tot en met 2027 met een tariefstijging van € 0,10 per jaar.

Ten aanzien van de forensenbelasting geldt net zoals voor de heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%.

Ad 3. Afvalstoffenheffing

Op grond van de Wet milieubeheer heeft de gemeente de plicht ervoor zorg te dragen dat de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij percelen waar deze kunnen ontstaan. Om de kosten voor het ophalen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen te verhalen, heft de gemeente Nunspeet afvalstoffenheffing.

In de gemeente Nunspeet is de heffingsgrondslag het aantal personen per huishouden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een, twee- en meerpersoonshuishouden. Bedrijven vallen buiten de heffing, omdat de gemeente daarvoor geen inzamelingsplicht heeft. Bedrijven moeten dit zelf (laten) verzorgen.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 60% toegerekend. Het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen draagt immers ook bij aan een afvalvrije openbare ruimte. Naast het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen omvat de taak straatvegen echter ook het schoonhouden van de riolering.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 2.791.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	€ 263.000
Netto kosten taakveld	€ 2.528.000

Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 125.000
BTW	€ 516.000
Totale kosten	€ 3.169.000
Opbrengst heffingen	€ 3.169.000
Dekking	100%

Ad 4. Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet heeft een gemeente de mogelijkheid om een rioolheffing op te leggen. De gemeente heeft bij wet een zorgplicht voor drie beleidsvelden op het gebied van water (afval, hemel- en grondwater). Doel van de rioolheffing is dekking van de kosten die gepaard gaan met de zorgplichten. De gemeente Nunspeet legt de rioolheffing op aan de eigenaar van een direct of indirect op het riool aangesloten onroerende zaak in het kader van de WOZ-wetgeving. Dit vanuit het oogpunt van (lagere) perceptiekosten en eenduidigheid alsmede duidelijkheid. Er wordt bij de heffing onderscheid gemaakt tussen een woning en een niet-woning in het kader van de Wet WOZ, alsmede wordt er een lager tarief gehanteerd voor het enkel afvoeren van hemelwater.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. In 2025 wordt, naast de operationele kosten, een vervolg gemaakt aan het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving. Hierbij wordt niet meer enkel gestuurd op wateroverlast, maar ook op hitte en droogte. Werkzaamheden die worden uitgevoerd staan vast in het beleids- en beheerplan water en riolering. Maatregelen hiervoor liggen deels in de riolering, maar ook in groene inrichting (o.a. wadi's), afkoppelen en de aanleg van koelteplekken.

Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 40% toegerekend. Minder vuil op straat zorgt voor minder vuil in de kolken en het riool (besparing op kolkenzuigen en rioolreiniging). Daarnaast wordt de kans op verstopte kolken (minder bladophoping) kleiner, waardoor de kans op waterhinder en wateroverlast gereduceerd wordt.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 1.705.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	€ 1.705.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 247.000
BTW	€ 164.000
Totale kosten	€ 2.116.000
Opbrengst heffingen	€ 2.116.000
Dekking	100%

Ad 5. Rechten

Rechten: leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. Leges worden geheven voor een door de gemeente te verlenen individuele dienst (zoals het verstrekken van een paspoort), maar ook voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning (zoals een omgevingsvergunning). De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

De indeling in de legestarieventabel is in hoofdstukken, paragrafen en artikelen.

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

De tarieven worden zodanig vastgesteld dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt op verordeningenniveau. Er is dus kruissubsidiëring mogelijk. Kruissubsidiëring houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendekkend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendekkend. Voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn geldt dat deze per cluster van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Rechten: begraafplaatsrechten

Onder de naam begraafrechten worden in Nunspeet rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van daarop betrekking hebbende diensten.

Kosten en opbrengsten begraafrechten	Bedrag
Lasten	€ 703.001
Opbrengsten	€ 468.300
Dekking	66,6 %

Rechten: rioolaansluitrechten

Dit recht wordt geheven voor het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur verleende dienst, bestaande uit het aanleggen van de aansluitbuis tussen het riool en de grens van de openbare weg.

Rechten: marktgelden

Onder de naam marktgelden worden in Nunspeet rechten geheven voor het innemen van een standplaats op de voor markt aangewezen plaatsen gedurende de voor markt aangewezen tijd.

Kosten en opbrengsten markt	Bedrag
------------------------------------	---------------

Lasten (incl. overhead)	€ 61.000
Marktgelden	€ 48.000
Dekking	79 %

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt een integraal deel uit van het gemeentelijk minima-beleid. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Er zijn twee routes naar min of meer hetzelfde doel. Er is de kwijtscheldingsprocedure en er is de minimaregeling. Vanuit laatstgenoemde regeling kunnen inwoners, als ze voldoen aan de gestelde inkomens- en vermogenseisen van de Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2025 in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten van de afvalstoffenheffing. De bijdrage is net zo hoog als de opgelegde afvalstoffenheffing. De gemeente Nunspeet hanteert geen lokaal beleid voor de kwijtschelding, maar hanteert de landelijke 'uitvoeringsregeling invorderingswet 1990'.

Overzicht geraamde inkomsten

De geraamde inkomsten staan weergegeven bij de betreffende taakvelden.

Paragraaf Wet Open Overheid

Algemeen

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Actieve openbaarmaking

De Wet open overheid (Woo) benoemt zeventien informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. Deze verplichting wordt stapsgewijs ingevoerd: in november 2024 zijn de eerste vijf categorieën verplicht openbaar gesteld. Naar verwachting zullen de overige categorieën in de loop van 2025 en 2026 volgen. Het betreft de volgende informatiecategorieën:

- Vergaderstukken decentrale overheden
- Woo-verzoeken en besluiten
- Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesvraag
- Agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges
- Adviezen
- Jaarplannen en jaarverslagen
- Klachtoordelen
- Convenanten
- Onderzoeksrapporten
- Bij vertegenwoordigde organen ingekomen stukken
- Beschikkingen

Binnen de gemeente Nunspeet is een goede basis gelegd voor de implementatie van de Woo. De focus voor 2026 ligt nu op het verder uitbreiden van de categorieën die actief openbaar worden gemaakt, zodat de gemeente haar informatie op een laagdrempelige, toegankelijke manier kan aanbieden aan inwoners en belanghebbenden. Binnen de gemeente Nunspeet gaat dit gebeuren via de Woo-index. Deze index biedt een centraal overzicht van internetlocaties waarop de informatie wordt gepubliceerd. Er is een webpagina gerealiseerd die onderdeel uitmaakt van de algemene website van de gemeente. In 2026 zal verder vorm worden gegeven aan het vullen van deze Woo-index. Daarnaast zal door het projectteam per categorie die openbaar moet worden gemaakt actief worden vormgegeven aan het uitwerken van deze categorieën en welke concrete stappen er in de organisatie moeten worden genomen om openbaarmaking van de informatie te realiseren.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking is er in de wet ook een passieve kant opgenomen, namelijk de mogelijkheid om een Woo-verzoek in te dienen. Iedereen kan, zonder een belang te hoeven stellen, een verzoek om publieke informatie indienen. Het is op dit moment mogelijk om bij de gemeente Nunspeet een Woo verzoek in te dienen en af te handelen. Dit kan een indiener op drie manieren doen: schriftelijk, mondeling of via het digitale formulier op de website. Vervolgens wordt er door de gemeente contact gezocht met de indiener over het verdere verloop van de procedure en de afhandeling van het verzoek. In 2026 wordt bovendien gewerkt aan procesverbeteringen, zodat de afhandeling efficiënter verloopt en indieners van een Woo-verzoek sneller geholpen worden.

Informatiehuishouding

Om de Woo op een goede manier te implementeren, is het van essentieel belang dat de informatiehuishouding op orde is. De digitale informatiehuishouding omvat de opslag, het beheer en de verstrekking van informatie binnen en buiten de organisatie. Als de informatiehuishouding adequaat is ingericht, is informatie op het juiste moment in een werkproces, voor de juiste medewerker, in de juiste vorm beschikbaar met de correcte metadata, waarna het op het goede moment openbaar kan worden gemaakt.

Naast het op orde brengen van de informatiehuishouding en het actief publiceren kent de Woo ook een sterke verandercomponent, waarbij een verandering in houding en gedrag van medewerkers, management en directie wordt gevraagd. Het is belangrijk dat iedere medewerker ervan bewust is dat wat er opgeslagen wordt bij een zaak openbare informatie kan betreffen. Dit betekent dat ook iedere medewerker ervoor verantwoordelijk is dat een zaak actueel, compleet, vindbaar en toegankelijk is. Om Woo-verzoeken sneller te kunnen afhandelen, is het van belang dat het aantal documenten waar geheimhouding wordt opgelegd wordt beperkt. Alleen dan kunnen verzoeken binnen de wettelijke termijn van 4 + 2 weken worden afgerond. Het uitgangspunt binnen organisatie zal 'openbaar, tenzij' moeten worden.